

Mục Lục

Hình bìa: *Hè Sang*

- 02 Thư tòa soạn
- 03 Bình luận thời sự
- 05 50 năm “đại lộ kinh hoàng” 1972-2022
- 16 Tin Sinh Hoạt Cộng Đồng
- 18 Tin Hòa Lan
- 20 Tin Thế Giới
- 22 Tin Việt Nam
- 25 Truyền thông xã hội dân sự
- 27 Quê hương nhìn lại (Trần Hoàng Yến)
- 29 Phỏng vấn thuyền nhân:
 - 29 - Phỏng vấn ông Trần Văn Vinh
 - 33 - Interview met Nguyễn Lê Hồng Hưng
- 37 Truyện ngắn:
 - 37 “Người Hiệp Sĩ Trong Rừng Già” (Tô Pa)
 - 42 Góc bạn trẻ (Trang Đài)
 - 46 khoa học & đời sống (Ks. Trần Tấn Hồng Đức)
 - 48 Trang sức khỏe
 - 50 Vui cười (sưu tầm)
 - 51 Đố vui “sukoku”
 - 52 Quảng cáo
 - 53 Danh sách độc giả trả tiền báo
 - 54 Nhạc: Nguyễn Quyết Thắng

7/0

- Miên Thụy “Tìm em giữa phố hạ nong” (19)
- Trần Hoàng Yến “Vẫn chờ đợi em” (28)
- Lê Đình Vân “Cánh phượng rơi” (32)
- Lưu Vong “Đất nước thời mặt pháp” (36)
- Hoài Tâm Niệm “Tranh thơ mùa hạ” (45)
- Phạm Kim Luân “Phản xạ có điều kiện” (47)

Việt Nam Nguyệt San

Cơ Quan Ngôn Luận CĐVNTNCS/HL

Vietnam Magazine

Tijdschrift van Vietnamese

Vluchtelingen in Nederland

Website: www.congdonghoalan.com

ISSN: 0929-5151

Ban Quản Trị VNNS

Kroeten 9

4871 JT Etten-Leur Nederland

Email: info@congdonghoalan.com

Telefoon: +31 (0)6.38544847

IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64

t.n.v. AVVN

Chủ nhiệm: Nguyễn Hữu Phước

Chủ bút: Nguyễn Đắc Trung

Thủ Quỹ: Nguyễn Khai Trí

Kỹ thuật: Bạch mai

Phát hành: Hans Smeekens

Với sự cộng tác của

Bạch Mai, Đinh Ngọc Hiền, Đặng An, Đỗ Văn Bùi, Hoài Tâm Niệm, Vành Khuyên, Lê Quang Kế, Miên Thụy, Lãng Du, Ngô Thụy Chương, Nguyễn Đắc Trung, Trần Hữu Sơn, Nguyễn Quyết Thắng, Ông Năm Chuột, Tam Hợp, Tiểu Yên Tử, Thái Tăng An, Trúc Hà, TyNa, Trần Quốc Hiền, Nguyễn Lê Hồng Hưng, Nguyễn Hoàn Nguyên, Nguyễn Hiền, Võ Đức Tiến, Thảo De Wit, Trang Đài Nguyễn, Ý Nga, Topa, Lê Lãng Du, Trần Tấn Hồng Đức, Tuyết Lê, Hans Smeekens, Anh Quang, Trần Hoàng Yến, San Hàn.

Lập trường

Chống bạo quyền độc tài cộng sản Hà Nội • Ủng hộ mọi tổ chức quốc gia tranh đấu cho tự do dân chủ của dân tộc

Chủ trương

Bảo tồn và phát huy văn hoá Việt • Duy trì và phát triển tình cảm tốt đẹp sẵn có giữa cộng đồng VNTNCS và nhân dân Hoà Lan • Tăng cường tình đoàn kết trong cộng đồng người Việt TNCS tại Hoà Lan • Khuyến khích và nâng đỡ người Việt hội nhập vào cuộc sống tại Hoà Lan

Thư Tòa Soạn

Kính thưa quý đồng hương,

Trong thời gian qua, sinh hoạt của các hội đoàn người Việt tại Hoà-Lan dần dần trở lại bình thường sau khi các biện pháp ngăn ngừa dịch bệnh Corona không còn gắt gao như trước. Trong tháng 6, Gia Đình Quân Cán Chính Việt Nam Cộng Hoà tại Hoà-Lan sẽ tổ chức kỷ niệm ngày quân lực VNCH 19/6 và tưởng nhớ đến các chiến sĩ Việt Nam Cộng Hoà đã hy sinh cho lý tưởng tự do để bảo vệ miền Nam Việt Nam. Vào ngày 29/5/2022 một số đồng hương tại Hoà-Lan tự nguyện đứng ra tổ chức một buổi sinh

hoạt văn nghệ tại Den Hoorn để tạo nguồn tài chánh yểm trợ Cộng Đồng. Đây là một hành động thiết thực đóng góp trong việc xây dựng Cộng Đồng, vì tất cả sinh hoạt của Cộng Đồng chúng ta đều dựa vào nguồn tài chánh tự túc. Việc này cũng thể hiện sự quan tâm của đồng hương đối với Cộng Đồng của Người Việt Ty Nạn Cộng Sản tại Hoà-Lan.

Mặc dầu nhà cầm quyền cộng sản dùng mọi thủ đoạn để chiêu dụ, gây chia rẽ khối người Việt Ty Nạn, nhưng họ đã thất bại và Cộng Đồng của người Việt Ty Nạn Cộng Sản trên toàn thế giới đã là một thành trì vững chắc bảo vệ chính nghĩa tự do và đóng góp tích cực vào công cuộc tranh đấu cho dân chủ tại Việt Nam.

Vào tháng 5/2022, Thủ tướng Việt Cộng Phạm Minh Chính trong chuyến qua Hoa Kỳ tham dự hội nghị Hoa Kỳ-Asian đã bị đồng bào tại đây biểu tình phản đối, tố cáo sự vi phạm nhân quyền tại Việt Nam. Với bản chất gian xảo và lưu manh, Phạm Minh Chính trong một cuộc tiếp xúc với một số “*kiều bào*” mà ông ta gọi là “*Cộng Đồng Người Việt tại Hoa Kỳ*” đã cho rằng sự thành công của người Việt tại Hoa Kỳ là theo đúng hướng dẫn của đảng và nhà nước, cũng như đề nghị Hoa Kỳ công nhận người Việt định cư nơi đây như người dân tộc

thiểu số tại Hoa Kỳ. Việc này càng gây căm phẫn trong Cộng Đồng Người Việt, vì hầu hết những người Việt định cư tại Hoa Kỳ và tại các nước phương tây đều là những người ty nạn cộng sản, đã phải liều chết vượt biên để tìm tự do và xây dựng một cuộc sống mới nơi đất khách quê người bằng chính đôi bàn tay của họ. Những người dân Việt Nam này hiện đang sống tại các nước Tự Do và văn minh, hầu hết đã có quốc tịch tại quốc gia họ cư ngụ và họ có đủ các quyền lợi như người dân bản xứ và không cần Việt cộng phải “xin xỏ” dùm để được công nhận là dân tộc thiểu số.

Trong thời gian ở Hoa Kỳ, phái đoàn Việt Cộng càng để lộ rõ bản chất gian manh của họ khi Phạm Minh Chính, trong lúc chờ đợi đón tiếp ngoại trưởng Hoa Kỳ Antony Blinken vào ngày 13/5/2022 ở Washington DC đã tán gẫu với đoàn tùy tùng và nói “***minh cần phải rõ ràng, sòng phẳng, mẹ nó... sợ gì***” khi nói về phía Hoa Kỳ. Ông ta không biết rằng những hình ảnh và lời nói này đã được Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ phát trực tiếp trên Youtube... Nhiều tờ báo đã đăng lại việc này và coi đây không phải là lời lẽ của những nhà ngoại giao, hoàn toàn trái ngược với việc Phạm Minh Chính phát biểu trong những cuộc họp công khai đều đề cao việc nói chuyện cần “*chân thành, lòng tin và trách nhiệm*”.

Chúng tôi xin thông báo cùng đồng hương toà soạn sẽ nghỉ hè vào tháng 7 và tháng 8, do đó Việt Nam Nguyệt San sẽ không phát hành trong thời gian này. Chúng tôi sẽ tiếp tục phát hành báo vào tháng 9. Quý vị muốn đóng góp bài vở cho số báo 331 tháng 9/2022 xin gửi đến e-mail: dtnguyen@quicknet.nl **hạn chót nộp bài ngày 11/9/2022.**

Chúc quý đồng hương một mùa hè thật vui tươi và hạnh phúc.

Nguyễn Đắc Trung
Chủ bút Việt Nam Nguyệt San

Bình luận thời sự

Tập Cận Bình đang phá nát nền kinh tế Trung Quốc như thế nào?

The Economist - Phạm Nhật Bình lược dịch

Tờ The Economist số ra ngày 27/5/2022 đã có bài viết “How Xi Jinping is damaging China’s economy” do Phạm Nhật Bình lược dịch.

Trong 20 năm qua, Trung Quốc là nguồn tăng trưởng lớn nhất và đáng tin cậy nhất của nền kinh tế thế giới. Nó đã đóng góp một phần tư sự gia tăng của GDP toàn cầu trong giai đoạn đó. Trong phần lớn thời gian kể từ khi Trung Quốc mở cửa sau khi Mao qua đời, Đảng Cộng Sản Trung Quốc đã thực hiện một cách tiếp cận thực tế để

làm cho nước này trở nên giàu có hơn, kết hợp cải cách thị trường với sự kiểm soát của nhà nước.

Tuy nhiên hiện nay, nền kinh tế Trung Quốc đang gặp nguy hiểm. Vấn đề trước mắt là chiến dịch zero-covid, đã gây ra sự sụt giảm và có thể khiến cho nền kinh tế bị khựng lại. Một vấn đề phức tạp hơn nữa: Cuộc đấu tranh tư tưởng của Chủ Tịch Tập Cận Bình để tái tạo chủ nghĩa tư bản nhà nước. Nếu cứ tiếp tục đi theo con đường này, Trung Quốc sẽ phát triển chậm lại và khó dự đoán hơn, gây ra những hậu quả lớn cho nước này và thế giới.

Sau gần hai tháng, việc đóng cửa Thượng Hải đang được nói lỏng, nhưng Trung Quốc còn lâu mới chấm dứt được dịch Covid-19, với những đợt bùng phát mới ở Bắc Kinh và Thiên Tân. Hơn 200 triệu người đang sống trong sự phong tỏa và nền kinh tế đang lung lay. Doanh số bán lẻ trong tháng Tư thấp hơn 11% so với một năm trước đó và lượng mua hàng dịch vụ tổng quát đều yếu.

Mặc cho công nhân vẫn đang làm việc trong các nhà máy, nhưng sản lượng công nghiệp và sản lượng xuất khẩu đã giảm. Trong cả năm, Trung Quốc sẽ phải vất vả để phát triển nhanh hơn nhiều so với Mỹ lần đầu tiên kể từ năm 1990, sau vụ thảm sát tại Quảng Trường Thiên An Môn. Đối với ông Tập, thời điểm này thật tồi tệ: Tại đại hội đảng lần thứ 20 vào cuối năm nay, Tập dự trù sẽ ở lại thêm nhiệm kỳ thứ ba với tư cách là tổng bí thư đảng và chủ tịch nước, phá vỡ nguyên tắc được áp dụng cho các nhà lãnh đạo phải nghỉ sau 2 nhiệm kỳ.

Tuy nhiên, ông Tập là người phải chịu nhiều trách nhiệm về cú đánh kếp đối với nền kinh tế. Đầu tiên là chính sách zero-covid của ông, đã được thực thi trong 28 tháng qua. Đảng lo ngại rằng việc mở cửa sẽ dẫn đến làn sóng chết chóc có thể lên đến hàng triệu người. Điều đó có thể đúng, nhưng nó đã lãng phí thời gian quý báu: 100 triệu người trên 60 tuổi không được chích vaccine ba lần.

Bắc Kinh đã từ chối nhập khẩu các loại vắc xin mRNA của phương Tây hiệu quả hơn vaccine tự sản xuất trong nước. Thay vào đó, kế hoạch dự trù là tiếp tục chính sách zero-covid kéo dài đến năm tới. Trung Quốc đã từ bỏ việc đăng cai tổ chức Asian Cup, giải bóng đá Á Châu dự trù vào tháng Sáu, 2023. Các trạm kiểm tra và đội quân thường trực để ngoáy mũi dân được duy trì khắp nơi. Vì Omicron có khả năng lây truyền cao, nên không thể tránh khỏi nhiều đợt bùng phát và đóng cửa. Kể từ khi chính sách zero-covid được đưa ra, bất kỳ lời chỉ trích nào về nó đều bị coi là chống lại đảng và nhà nước.

Chính sự ngoan cố và giáo điều của tư tưởng Mác Lênin đã tác động lên cú sốc thứ hai, đó là một loạt các sáng kiến kinh tế hình thành cái mà ông Tập gọi là “khái niệm phát triển mới,” đã tạo “những thay đổi lớn chưa từng thấy trong một thế kỷ,” chính là sự xung đột Trung – Mỹ. Các mục tiêu đưa ra tuy

mang tính hợp lý: Giải quyết bất bình đẳng, độc quyền và nợ, và đảm bảo rằng Trung Quốc chiếm lĩnh các công nghệ mới và được củng cố trước các lệnh trừng phạt của phương Tây. Tuy nhiên, trong mọi trường hợp, ông Tập tin rằng đảng CSTQ phải là người đi đầu, và việc thực hiện chính sách có tính chất trừng phạt và thất thường. Hàng loạt tiền phạt, các quy định mới và thanh trừng đã khiến ngành công nghệ năng động, từng đóng góp 8% GDP đang bị đình trệ. Và một cuộc đàn áp dã man nhưng không triệt để đối với lĩnh vực bất động sản, chiếm hơn 1/5 GDP, đã dẫn đến cuộc khủng hoảng nguồn vốn – một lý do khiến doanh số bán nhà ở trong tháng Tư giảm 47% so với một năm trước đó.

Chính phủ Bắc Kinh hy vọng vào một chương trình kích thích rộng lớn đang được thực hiện sẽ giúp họ đạt được mục tiêu tăng trưởng chính thức là 5,5% cho năm 2022 và làm dịu sự căng thẳng trước thềm đại hội 20. Vào ngày 19 tháng Năm, Thủ //Tướng Lý Khắc Cường, đã thúc giục các viên chức “hành động một cách quyết đoán” để khôi phục tăng trưởng và ngân hàng trung ương cắt giảm lãi suất. Đảng đã cố gắng trấn an các ông trùm công nghệ đang khiếp sợ sau đợt trấn áp vừa qua. Một bước tiếp theo có thể là

một chương trình cơ sở hạ tầng lớn được chính phủ tài trợ bằng trái phiếu.

* * *

Nhưng số nợ chồng chất nhiều hơn sẽ không làm giảm bớt nhu cầu về các biện pháp ngăn chặn cứng rắn hoặc giảm thiểu rủi ro từ mô hình kinh tế của ông Tập. Nó liên quan đến việc mở rộng phạm vi của bộ phận kém năng suất nhất của nền kinh tế đất nước: Bộ phận do chính phủ điều hành.

Trong khi đó, các ưu đãi trong bộ phận sản xuất hiệu quả nhất của nền kinh tế: Khu vực tư nhân đã bị phá hủy. Bạn có thể thấy điều đó trên các thị trường tài chính, vốn đã chứng kiến những dòng tiền lớn chảy ra ngoài. Giá vốn tăng cao: Cổ phiếu Trung Quốc giảm giá 45% so với cổ phiếu Mỹ, một mức chênh lệch gần kỷ lục. Tính toán của các nhà đầu tư và doanh nhân đang thay đổi. Một số lo sợ rằng lợi nhuận tài chính cho bất kỳ doanh nghiệp nào sẽ bị giới hạn bởi một bên nghi ngờ quyền lực và tài sản tư nhân. Lần đầu tiên sau 40 năm, không có lĩnh vực chính nào của nền kinh tế đang tiến hành cải cách tự do hóa. Nếu không có chúng, sự tăng trưởng sẽ bị ảnh hưởng nặng nề.

* * *

Nền kinh tế ý thức hệ của ông Tập có những tác động lớn đối với thế giới. Mặc dù kích thích có thể làm tăng nhu cầu, nhưng nhiều khả năng sẽ xảy ra tình trạng đóng cửa, khiến nền kinh tế toàn cầu rơi vào tình trạng suy thoái. Trong kinh doanh, quy mô và sự tinh vi của Trung Quốc khiến các công ty đa quốc gia không thể làm ngơ. Các công ty lớn Trung Quốc có thể thống trị một số ngành công nghiệp vào những năm 2030, nhưng phương Tây có khả năng trở thành nhà nhập khẩu quan trọng hơn đối với các sản phẩm của Trung Quốc. Về ngoại giao, một khu vực tư nhân độc lập và ít tham vọng hơn có nghĩa là sự hiện diện của Trung Quốc ở nước ngoài sẽ do nhà nước lãnh đạo và mang nhiều tính chính trị hơn. Báo cáo đặc biệt của chúng tôi về Trung Quốc và Châu Phi giải thích rằng nó có thể trở nên độc hại hơn nhưng cũng kém hiệu quả hơn.

Nguy cơ của quyền lực tập trung một người

Cuộc sống bên trong một Trung Quốc lạc hậu hơn là gì? Trong khi mọi người trút giận trên mạng về tình trạng đóng cửa và mất việc làm, nhưng nó khó có thể chuyển thành tình trạng bất ổn xã hội vì sự giám sát, tuyên truyền và kiểm soát chặt chẽ cho các mục tiêu của đảng. Một số nhà kỹ trị không đồng ý với sự chuyển hướng sang trái của đất nước nhưng họ thiếu sức mạnh và lòng dũng cảm cần thiết để phản đối nó. Ngôn ngữ chung của giới tinh hoa Trung Quốc hiện nay là không có đối thủ nào đọ sức với ông Tập, người đã 68 tuổi. Tuy nhiên, trong cuộc chạy đua cho đến một đại hội tới, dự kiến vào năm 2027, liệu quyền lực của ông Tập có còn bảo đảm. Những thiếu sót của việc tập trung quyền lực vào một người ở nền kinh tế lớn thứ hai thế giới đang lộ rõ.

50 năm 'đại lộ kinh hoàng', 1972 - 2022

kỷ sự 'đi nhật xác đồng bào Quảng Trị trên đại lộ kinh hoàng'

Trùng Dương 02-05-2022

"Đại Lộ Kinh Hoàng", ảnh do Ngy Thanh chụp ngày 1 tháng 7, 1972, đăng trên trang nhất nhật báo Sóng Thần ngày 11 tháng 7, 1972, được chụp lại từ microfilm hiện lưu trữ tại thư viện Đại học Cornell, Ithaca, NY. Do công lao của Ngy Thanh và Võ Phi Hùng, toàn bộ khoảng 1,000 số báo ST hiện đã được chụp và lưu trữ tại **Kho Chứa Sách Xưa**.

Lời giới thiệu:

Ngày 30 tháng 3, 2022 năm nay đánh dấu tròn 50 năm ngày mở đầu chiến cuộc Quảng Trị khi khoảng 200,000 quân chính qui Cộng sản Bắc Việt cùng cả ngàn xe tăng lần đầu chính thức vượt Vùng Phi Quân Sự tràn qua vĩ tuyến 17 đánh chiếm Quảng Trị, xé nát Hiệp định Geneva 1954 và chấm dứt cuộc chiến bảy lâu vẫn dựa vào du kích Việt Cộng mà phần lớn đã bị tiêu diệt sau cuộc tấn công Tết Mậu Thân 1968. Cuộc chiến này sử Mỹ ghi là Cuộc Tấn Công Mùa Phục Sinh (Easter Offensive), người Miền Nam quen gọi là Mùa Hè Đỏ Lửa (theo tựa một cuốn bút ký chiến trường của nhà văn Phan Nhật Nam). Chiến cuộc Quảng Trị kéo dài bảy tháng, tới mãi ngày 22 tháng 10, 1972 mới chấm dứt sau khi quân Cộng Hoà tái chiếm Quảng Trị. Tuy nhiên, Cộng sản Bắc Việt cũng nhờ đó củng cố chỗ đứng của họ trong cuộc hội đàm lúc đó đang diễn ra tại Paris, với một Hoa Kỳ nôn nóng chấm dứt cuộc chiến sau khi đã bắt tay được với Trung Cộng, và một Việt Nam Cộng Hoà chịu nhiều thiệt thòi.

* * *

Trong thời gian này, vào đầu tháng Năm, 1972, khoảng gần 2,000 đồng bào đã bị thiệt mạng trên đường chạy khỏi Quảng Trị khi quân Cộng sản tấn công. Họ chết phần lớn vì pháo kích của Cộng quân rớt xuống từ rặng Trường Sơn, xác nằm rải rác trên một quãng đường dài 5.274 mét trên Quốc lộ 1, từ cầu Bến Đá tới cầu Trường Phước thuộc Quận Hải Lăng, tỉnh Quảng Trị. Vì giao tranh còn tiếp diễn, xác các nạn nhân này đành chịu cảnh phơi bày cùng nắng mưa gió và cả những trận mưa pháo trong nhiều tháng trời. Đứng ra con số nạn nhân chiến cuộc chắc nhiều hơn, nhưng nêu ra con số trên là dựa vào tổng số xác đã nhật được, đích xác là 1,841 thi hài thường dân, do anh Nguyễn Kinh Châu, người điều khiển chương trình "hốt xác", và các thân hữu Huế đã bốc được trong suốt "bảy tháng giữa

những xác người" vào mùa hè năm 1972. Cũng anh Châu và một nhóm thân hữu ở Huế đã khởi xướng chương trình hốt xác này, bằng những quyên góp khiếm tốn tại địa phương, cho tới khi nhật báo Sóng Thần đứng ra phát động chiến dịch "Chết Một Năm Mò" để đẩy mạnh công tác nhân đạo này. Vào đầu mùa hè 1972, tôi được ban chủ biên cử ra Trung quan sát tình hình, mà kết quả là bài bút ký dài khoảng 9,000 chữ bên dưới, đăng thành nhiều kỳ, ghi lại vội vã những gì mắt thấy tai nghe.

Vào năm 2009, khi đi tìm tài liệu để thực hiện bộ phim về chiến cuộc Quảng Trị 1972, nhà văn Giao Chỉ Vũ Văn Lộc có lẽ lần đầu nghe đến tên "Đại Lộ Kinh Hoàng" và chương trình hốt xác nạn nhân chiến cuộc đó nhật báo Sóng Thần phát động. Ông tìm gặp tôi,

đồng thời liên lạc với Ngy Thanh để tìm hiểu thêm. Kết quả là tài liệu đầu tiên do các nhân chứng đóng góp, coi như chính thống, về khúc đường oan nghiệt này: “Quảng Trị Mùa Hè Đỏ Lửa 1972 – Hốt xác đồng bào tử nạn trên Đại Lộ Kinh Hoàng”, do bốn người viết, gồm nhà văn Giao Chỉ (phỏng vấn một nhân chứng đã có mặt song may mắn sống sót trong giòng người chạy giặc này), Ngy Thanh (người đầu tiên đặt chân tới quãng đường này), Trùng Dương (có mặt trong đợt hốt xác đầu), và Nguyễn Kinh Châu (người tiếp tục công tác hốt xác và chôn cất các nạn nhân chiến cuộc nhiều tháng sau đó). Bài này đã được tạp chí Thời Báo ở Houston đăng tải trên số báo ngày 20 tháng 11, 2009, trang 54-109. Bản thảo bài do bốn người viết đã được cập nhật gần đây, hiện lưu trữ tại đây.

Sau loạt bài do bốn người viết trên, câu chuyện về “Đại Lộ Kinh Hoàng” từ vài năm nay không thiếu người đã kể lại qua các bài viết hoặc phim ảnh. Có người đã cất công về tận Quảng Trị để tìm dấu vết quãng đường đau thương này. Không kém quan trọng là công trình biên khảo của Tiến sĩ Văn Nguyễn-Marshall thuộc Đại học Trent, Canada. Bà đã soạn một bài có tính cách học thuật rất công phu về công cuộc hốt xác trên: “Appeasing the Spirits Along the ‘Highway of Horror’: Civic Life in Wartime Republic of Vietnam,” tạm dịch là “Xoa dịu các oan hồn trên ‘Đại Lộ Kinh Hoàng’: Đời sống người dân Việt Nam Cộng Hoà thời chiến,” hiện có tại đây. Độc giả tiếng Việt có thể tìm hiểu về các sinh hoạt đằng sau hậu trường liên quan tới công tác được mệnh danh là “Sống Một Mái Nhà – Thác Một Nấm Mò” qua bài tường thuật chi tiết của Trịnh Bình An tại đây. Cách nay vài năm, ký giả Ngy Thanh đã, nhân chuyến ghé thư viện Đại học Cornell để nghiên cứu cho cuốn sách về biến cố Quảng Trị và quãng đường nay mang tên không chính thức là “Đại Lộ Kinh Hoàng” này, đã tiện thể chụp lại bài bút ký từ microfilm Sóng Thần hiện lưu trữ tại đây, sau đó đã bỏ thì giờ đánh máy lại và chia sẻ với tôi. Toàn bộ báo Sóng Thần hiện có tại Kho Chứa Sách Xưa, do công lao của Ngy Thanh và Võ Phi Hùng đã bỏ thì giờ chụp lại toàn bộ các số báo.

Để dễ dàng cho việc đọc, tôi sắp xếp bài bút ký lại, tuyệt đối giữ nguyên như bản in báo, không hiệu đính dù sai văn phạm hay bất nhất trong văn phong, và có thể sai sót trong vài nhận xét. Có những chữ quá mờ trên bản chụp từ phim, Ngy Thanh bỏ trong [...]. Tựa của bài và những tựa nhỏ (subhead) là do ban biên tập ST đặt.

Nhân tưởng niệm 50 năm chiến cuộc Mùa Hè Đỏ Lửa, xin đăng lại bài bút ký về chuyến theo đoàn hốt xác nạn nhân chiến cuộc Quảng Trị, như một nén hương kính cẩn tưởng niệm những người đã không may bỏ mạng trong cuộc “bỏ phiếu bằng chân” đối với chủ nghĩa Cộng sản. Đồng thời giới thiệu các tài liệu gốc về một thảm cảnh chiến tranh đã khơi động tình nghĩa đồng bào đùm bọc nhau trong cơn khốn khó của người dân Miền Nam.

Trùng Dương
Đầu Xuân 2022

NHẬT BÁO SÓNG THẦN VÀ CÁC THÂN HỮU VỚI CHƯƠNG TRÌNH
ĐI NHẬT XÁC ĐỒNG BÀO Q. TRỊ TRÊN ĐƯỜNG «KINH HOÀNG»

☑ **ĐỌC THEO Q. LỘ : KHOẢNG 2000 XÁC RỬA THỜI ĐANG CHỜ ĐƯỢC CHÔN CẤT**
☑ **NGÀY ĐẦU TIÊN CỦA CÔNG CUỘC «NHẬT XÁC» : C. QUÂN PHÁO KÍCH TƠI BỜ!**

Tái ngộ Huế của 6-72

Phản vụ tại Quảng Ngãi tạm xong, mặc dù những lưu luyến do cảm tình của anh em ST ở đó tôi vội về Đà Nẵng bằng đường bộ để sáng sớm hôm sau hôm theo chuyến trực thăng để tiếp tế khởi hành đi Huế để dự một chương trình do nhóm anh em Sóng Thần tại đây thực hiện: nhật xác đồng bào chiến nạn nằm rải rác dọc theo QL1 từ giữa Mỹ Chánh và Quảng Trị nơi mà Ngy Thanh đã mệnh danh là Đại Lộ Kinh Hoàng, khoảng bắt đầu Con Đường Buồn Thiêu.

Đây là lần thứ 2 kể từ khi biến cố 4-72 bắt đầu, tôi ra Trung.

Mặc dù thành phố Huế mỗi ngày, không phân biệt sáng chiều tối, đều lãnh những trái pháo kích của Cộng quân đều đều, sinh hoạt vẫn nhộn nhịp, khác hẳn với thời gian cách đó 1 tháng. 70% số đồng bào Huế di tản đã rời Đà Nẵng trở về thành phố. Không nghe còn nhiều lần những câu hỏi “liệu Huế có mát?” mặc dù điều này vẫn còn ám ảnh những người lưu tư về thời cuộc và các vấn đề chính trị, mặc dù có một số đồng bào đã trở về Huế lại vội vã ra đi khi “mùa” pháo kích bắt đầu cách đó khoảng 1 tuần.

(XEM TIẾP TRANG 3)

Nhật báo Sóng Thần khởi đăng ký sự trên ngày 11/7/1972, và kết thúc ngày 3/08/1972

NHẬT BÁO SÓNG THẦN VÀ CÁC THÂN HỮU VỚI CHƯƠNG TRÌNH ĐI NHẬT XÁC ĐỒNG BÀO Q. TRỊ TRÊN ĐƯỜNG “KINH HOÀNG”

• Bút ký TRÙNG DƯƠNG
ĐỌC THEO Q.LỘ KHOẢNG 2000 XÁC RỬA THỜI ĐANG CHỜ ĐƯỢC CHÔN CẤT
NGÀY ĐẦU TIÊN CỦA CÔNG CUỘC “NHẬT XÁC”:
C.QUÂN PHÁO KÍCH TƠI BỜ!

Tái ngộ Huế của 6-72

Phần vụ tại Quảng Ngãi tạm xong, mặc dù những lưu luyến do cảm tình của nhóm anh em ST ở đó tôi vội về Đà Nẵng bằng đường bộ để sáng sớm hôm sau bám theo chuyến trực thăng để tiếp tế khởi hành đi Huế để có mặt trong một chương trình do nhóm anh em Sóng Thần tại đây thực hiện: nhật xác đồng bào chiến nạn nằm rải rác dọc theo QL1 từ giữa Mỹ Chánh và Quảng Trị nơi mà Ngy Thanh đã mệnh danh là Đại Lộ Kinh Hoàng, khoảng bắt đầu Con Đường Buồn Thiêu.

Đây là lần thứ 2 kể từ khi biến cố 4-72 bắt đầu, tôi ra Trung. Mặc dù thành phố Huế mỗi ngày, không phân biệt sáng chiều tối, đều lãnh những trái pháo kích của Cộng quân đều đều, sinh hoạt vẫn nhộn nhịp, khác hẳn với thời gian cách đó 1 tháng. 70% số đồng bào Huế di tản đã rời Đà Nẵng trở về thành phố. Không nghe còn nhiều lần những câu hỏi “liệu Huế có mát?” mặc dù điều này vẫn còn ám ảnh những người lưu tư về thời cuộc và các vấn đề chính trị, mặc dù có một số đồng bào đã trở về Huế lại vội vã ra đi khi “mùa” pháo kích bắt đầu cách đó khoảng 1 tuần.

Một ngày nghỉ sẵn tin cho chương trình “nhật xác”

Gặp những anh em ST/Huế trước số 90 Chi Lăng, tôi được anh Nguyễn Kinh Châu cho biết hôm nay anh em ST nghỉ sẵn tin một ngày cho chương trình “nhật xác”. Dĩ nhiên điều này trên một khía cạnh nào đó làm nhóm anh em trẻ có hơi... buồn một chút. Số là các anh em trẻ này mỗi ngày chia nhau đi theo các cánh quân tiến chiếm Quảng Trị với 1 lời thách thức xem ai sẽ là người tiến tới gần Quảng Trị hơn cả. Họ chẳng những thách thức với nhau mà còn ganh đua với các phóng viên báo Việt khác và ngoại quốc nữa. Tuy thế, lệnh của anh văn

phòng trường đã đưa ra, và cũng ý thức chương trình đó là cần thiết, họ tạm xếp tính hiếu thắng lại.

Bên ly cà phê tại một quán cóc bên tả ngạn, anh Châu cho tôi xem sắp hình chụp những cảnh trạng trên Đại lộ Kinh Hoàng trước khi được dọn dẹp lấy chỗ quân xa di chuyển: xe cộ đủ loại – xe hàng, xe vận tải, xe GMC, xe Jeep, thiết vận xa vv... chầy đen nằm thành ụ trên Quốc lộ 1 thành 3,4,5 hàng chứng tỏ một cuộc rút lui vô trật tự không thể tưởng tượng cách đây 2 tháng cộng vào do những cuộc thanh toán thật gọn gàng của cộng quân. Đó là những bức ảnh toàn cảnh của Đại lộ Kinh Hoàng. Chi tiết mới là cả một cơn ác mộng chưa từng xảy ra trong bất cứ 1 phim chiến tranh nào mà tôi đã được xem:

Xác người chỉ còn xương khô có cái còn ít da bọc màu xám ngắt và ít thịt bầy nhầy và áo quần tơi tả sau 2 tháng phơi trước nắng mưa và gió, thường dân có, lính có, già có, trẻ có, đàn ông có, đàn bà có với đủ kiểu nằm, ngồi, đứng.

Anh Châu cho biết hiện có khoảng 2000 xác nằm rải rác từ cầu Trường Phước trở ra. Đó là chỉ mới kể tới những xác nằm dọc theo hai bên quốc lộ.

Không ai nghĩ tới việc chôn cất cho họ kể từ khi quãng đường này được khai thông cách đây một tuần.

Quân đội bạn đánh giặc, chính quyền bù đầu với việc cứu trợ nạn nhân chiến cuộc, và cũng từ 1 tuần nay, dân chúng lo âu vì nạn pháo kích. Cũng có thể họ có nghĩ tới việc chôn cất những người dân Quảng Trị chạy nạn xấu số nọ, nhưng vấn đề là phải có một đoàn thể nào đó đứng ra khởi xướng.

Và anh Châu với tư cách là đại diện Nhật báo ST tại Huế, từ một tuần nay, kể từ ngày anh vượt qua cây cầu nổi Mỹ Chánh theo chân quân đội VNCH đặt chân lên Đại lộ kinh hoàng đã âm thầm xúc tiến việc trên với 1 số thân hữu.

Phải nhật xác họ, bằng bất cứ giá nào

– Phải nhật xác họ bằng bất cứ giá nào. Đó là bổn phận của những người còn lại.

Bằng 1 giọng trầm tĩnh pha xót xa, anh Châu nói với tôi như thế. Anh nói ít, nhưng tôi ngờ là mình thấy và hiểu được cả những điều anh không nói ra: mỗi ray rứt khắc khoải kể từ ngày đặt chân lên Đại lộ kinh hoàng.

– Và cần phải làm sớm vì để lâu mưa xuống công việc sẽ khó khăn hơn, chưa kể sẽ không tìm ra xác các em nhỏ xương còn nhỏ bị cát và nước vùi sâu xuống lòng đất làm cho tan đi.

Là một người sinh trưởng tại QT và vừa thoát khỏi sự kềm tỏa của Cộng Sản, Đoàn Kế Tường, tác giả hồi ký “Địa ngục Hải Lăng” một người trẻ và tình cảm và có lẽ vì tình cảm nên hay đòi hỏi sự tuyệt đối đã tỏ ra lo ngại

cho chương trình “nhật xác” này vì anh ta quan niệm “đã nhật thì phải nhật cho bằng hết” mà “nhật xác” thì chắc không thể thực hiện được giữa lúc Cộng quân còn pháo kích dài dài trên đoạn đường này. Đây là chưa kể có nơi cả trăm mạng chết vì B40 khi nhào xuống một vũng nước cách quốc lộ 1 cs về phía biển mà chính mắt Tường chứng kiến khi cùng chạy với họ và suýt trở thành nạn nhân nếu không vì “đến chậm”.

Một chương trình nặng nề

Với trên dưới 2000 người tính sơ sơ dọc theo quốc lộ, với những cơn mưa pháo kích hàng ngày của Cộng quân dù rất ít khi trúng quốc lộ với những trái bom bị còn sót lại ẩn dưới những lùm cỏ khô hay vùi hờ dưới cát sẽ phát nổ khi bị đụng phải với hai bàn tay trắng và một nhóm anh em vốn bận rộn với việc săn tin khá nguy hiểm với không đầy 60.000đ quynen lai rai trong nhóm thân hữu, anh Châu sẽ xoay sở ra sao, tôi thực không hiểu, nếu không nói là thành thực e ngại.

Sau khi điều đình mượn xe của Thiếu tá PB Đỗ Văn Mai xong, chúng tôi tới nhà một người em gái của anh Châu ở đường Thuận An.

Tại đây tôi được chứng kiến những hình ảnh thật đẹp của tình người, không phải của người sống với người sống vốn là chuyện thường tình, mà là của người sống đối với người chết khiến tôi hơi ngỡ ngàng vì từ hồi nào tới giờ tôi vốn tâm tới cuộc sống và coi thế giới bên kia cùng với những kẻ đã thuộc về nó là cái gì vượt ngoài sự hiểu biết và quan tâm của mình.

Hết đào xác nạn nhân biển cổ Mậu Thân tới việc đi nhật xác nạn nhân biển cổ 4/72

Họ là 2 thiếu phụ trên dưới 30.

Một người có chồng bị giết hồi xảy ra biển cổ Mậu Thân và đó là nguồn động lực khiến nàng và người cháu gái của chồng gia nhập ban tổ chức việc đào xác nạn nhân biển cổ QT. Nàng còn trẻ và tôi xúc động bởi vẻ trẻ trung với một nét gì đó tinh khiết nơi nàng. Tuy nhiên, tích cực phải kể tới người cháu gái lớn hơn nàng vài tuổi.

Kinh nghiệm của những chuyến đi đào xác trước đây đã giúp họ khá nhiều trong dịp này để có thể tiếp tay với nhóm ST; họ biết những gì phải sắp sẵn mà chính anh Châu cũng không ngờ tới. Đây đây những túi ni lông để đựng hài cốt người chết, này đây ni lông loại chắc chắn để cột, này kéo, băng sát trùng, vở bút để ghi chép những chi tiết đặc biệt của mỗi xác chết theo số thứ tự 1, 2, 3, lại có cả một xấp giấy vuông màu đỏ ghi số 1, 2, 3, 4... để dính vào mỗi xác. Họ khoe chúng tôi 1 cuộn giấy ni lông do nhà sách Gia Long trên phố tặng khi họ vào hỏi mua và nói về chương trình nhật xác đồng bào Quảng Trị xấu số. Họ cũng cho biết đã kêu mấy người phu trước đây đã tiếp tay với họ trong chuyến đào xác nạn nhân biển cổ Mậu Thân.

– Hồi đó họ làm không công. Nhưng bây giờ vì đang vụ mùa, từ chối không đành tâm, họ đề nghị xin ít thù lao để bù vào những thiệt hại.

Thực ra, nguyên do là sau vụ đào xác nạn nhân biển cổ Mậu Thân, Bộ Xã Hội có trả tiền cho Ban Tổ chức trung bình mỗi xác 1.000đ và dường như cuộc chia chác tới nay vẫn chưa xong. Có lẽ đó cũng là 1 nguyên nhân khiến nhóm phu được mời lần này đòi được trả công. Giọng anh Châu vẫn không có vẻ gì là bị xáo trộn hay bực dọc:

– Sao không nói cho họ biết là mình làm việc này hoàn toàn có tính cách nhân đạo, không có ai trả tiền hết mà còn phải đi quyền tiền để làm.

– Nói đó, nhưng họ bảo kẹt vụ mùa. Và họ cũng sợ pháo kích.

Sau khi thỏa thuận giá cả 1500đ cho mỗi người, và dường như để trả lời cho vẻ ngỡ ngàng của tôi trước bàn luận của họ, câu chuyện hướng sang chuyện đào xác nạn nhân biển cổ Mậu Thân.

Những giai thoại xung quanh vụ đào xác nạn nhân biển cổ Mậu Thân

Tôi thực tình không tin lắm, hay nói đúng hơn, không có ý kiến gì về hiện tượng người chết hiện về báo cái này cái nọ và cũng chẳng mấy khi bận tâm về những chuyện tương tự. Tuy nhiên, vẫn xin tường thuật lại những điều đã được nghe kể trong lúc ngồi đợi giờ lên đường đến Đại lộ Kinh hoàng tiếp tay với anh em ST/Huế trong chương trình nhật xác đồng bào Quảng Trị xấu số. Những giai thoại do chính những người phu đào xác kể lại.

Họ đều là những người đã ngoài 50 và sinh hoạt của những người làm nghề đám vẫn ít nhiều còn xa lạ và dị kỳ đối với tôi, cũng như sự chết vẫn là cái gì xa lạ và khó hiểu đến dị kỳ với mỗi một người sống.

Hồi xảy ra biển cổ Mậu Thân với vụ VC tàn sát tập thể đồng bào Huế vô tội, nhiều hố chôn người tập thể đã được phát giác và khai quật lên sau đó. Công việc này do dân chúng Thừa Thiên đứng ra làm rồi về sau dường như có sự nhúng tay ăn có của một số đảng phái địa phương khiến công việc trở nên có phần phức tạp phiền hà.

– Hồi đó tụi tôi cứ làm 1 tuần thì nghỉ 1 tuần và cứ thế có cả trên 1 tháng trời. Vậy mà cũng có nhiều xác không được phát giác để rồi chính người chết hiện về chỉ chỗ cho mà đào.

Những vụ người chết hiện về chỉ chỗ xác mình bị vùi dĩ nhiên không nhiều. Người phu già kể tiếp:

– Một đêm nọ, tui đang ngủ có 2 bóng người con gái vô nhà khấn khoản tui lấy 2 chị em họ lên. Tui hỏi họ nằm mô thì họ bảo cách chỗ bác đào bữa trước 2 thước. Hôm sau tui nghe lời tới đào lên, quả nhiên bắt gặp 2 xác con gái còn thể căn cước trong túi rõ ra là 2 chị em ruột.

Còn nhiều giai thoại nữa, như giai thoại người chồng về báo cho mẹ và vợ ngay giữa bữa ăn tối cho biết cái

đầu lâu mà họ chôn chung với xác của anh ta không phải của anh và chỉ chỗ cho mẹ và vợ anh đi lấy cái đầu thực sự của anh, như giai thoại về những người chết về xin tìm giùm khúc xương còn thiếu.

– Hồi đó làm việc có sự tham dự của nhiều người vui lắm... Có bà bỏ nhiều buổi chợ đi gánh xác về...

Tôi nói anh Châu. Như hiểu được câu tôi muốn hỏi, anh Châu chậm rãi nói:

– Lần ni mà mình thông báo thì cũng có lắm người tham dự. Nhưng kẹt nỗi khúc đường chỗ đó chỉ có báo chí vô được thôi vì lý do an ninh.

Bây giờ thì tôi bắt đầu nhìn thấy rõ tầm vóc to lớn của chương trình nhật xác. Bày tỏ mối lo ngại đó với anh Châu, anh cho biết dù gì cũng phải làm.

– Hy vọng khi mình khởi sự, chính quyền và các đoàn thể tôn giáo sẽ tiếp tay gánh vác bớt cho mình...

Những gai góc của chương trình nhật xác

Chiếc xe Jeep anh Đỗ Văn Mai hứa cho mượn đi đưa đám 2 cha con người nọ bị pháo kích chết từ sáng đã không trở về đúng hẹn. Chương trình đành dời lại tới hôm sau. Nhóm anh em phóng viên trẻ thờ dài tiếc rỏ

cho 1 ngày ở không vô tích sự. Tôi theo Đoàn Kế Tường và NgyThanh về căn nhà ở Chi Lăng ngủ trưa cho lại sức trong khi anh Châu với Trần Tường Trình leo xe Honda ra quận Phong Điền xin quận trưởng PD yểm trợ phương tiện và cho mượn chỗ để xác cùng là xin một miếng đất để chôn những xác đó hầu sau này thân nhân của họ trở về tìm cho dễ. Mặt khác, anh Châu cũng gửi mấy người phu đi theo xe của một nhóm phóng viên ngoại quốc ra Đại Lộ Kinh Hoàng thăm thú tình hình.

Những trái pháo kích của Cộng quân vẫn tiếp tục giót xuống 2 bên

quốc lộ khoảng Đại Lộ Kinh Hoàng khiến mấy người phu lo sợ. Anh Vân phóng viên của UPI phải trấn an họ bằng câu nói dối:

– Hôm nay tụi nó pháo thì ngày mai sẽ thôi không pháo nữa. Mấy bác yên chí đi.

Anh Châu trở về với 1 kết quả tương đối khả quan cộng với 1 ưu tư có lẽ không ngoài tính cách phức tạp của vấn đề. Buổi chiều hôm đó, tôi theo anh đi mời người mai ra nhận diện những xác không còn giấy tờ gì và đặt hòm để liệm xác v.v...

Số tiền chi phí tính sơ sơ lên tới 2 triệu.

Trên đường trở về chùa Phước Hải nơi tôi sẽ nghỉ đêm với gia đình anh Châu, anh Châu tâm sự với tôi và có lẽ là lần đầu từ khi nghe anh nói về chương trình nhật xác tôi thấy anh hơi mệt mỏi, cái mệt mỏi của một người trầm tĩnh và ít khi chịu lùi bước bó tay chịu trận, cái mệt mỏi có giá trị của một bước nghỉ chân để tập trung nghị lực mang nhiều tính cách tự thách thức và thách thức hoàn cảnh thay vì buông xuôi trong mòn mỏi.

– Lễ ra chương trình này phải được sửa soạn cả tháng trời, lần này tôi muốn thử xem với sự sửa soạn của một tuần lễ liệu kết quả sẽ đạt được bao nhiêu phần trăm.

Trên đường tới Đại Lộ Kinh Hoàng

Sau bữa uống trà buổi sáng bên hồ nước nhỏ trong chùa Phước Hải với thầy Đức Tâm về, sau khi phân công công việc cho anh em phóng viên, anh Châu chỉ giữ lại có Đoàn Kế Tường gốc người QT để cùng chúng tôi tham dự chương trình nhật xác trên đại lộ kinh hoàng.

Khi ghé quận Phong Điền để xem xét ngôi trường mà ông Quận trưởng có nhã ý cho mượn để đặt hòm trước khi tổ chức cuộc mai táng, chúng tôi nhận được lá thư của 1 nhân vật tại Huế cho biết người nhận diện “bị đau từ mấy hôm nay” nên không tới tiếp tay với chúng tôi được. Thực ra, đó chỉ là một lý do phụ.

Người mà chúng tôi nhờ vả nằm trong một đảng phái địa phương. Có những uẩn khúc mà tôi không tiện nói ra trong bài này về sinh hoạt của các đảng phái chính trị địa phương ngay cả khi họ đứng trước những công tác hoàn toàn có tính cách xã hội và nhân đạo.

Ông quận trưởng Phong Điền cho mượn ngôi trường làm nơi đặt hòm

Chúng tôi tiếp tục cuộc hành trình về phía Đại Lộ Kinh Hoàng sau khi nhận được lời hứa sẽ có 1 xe GMC ra lấy xác về Phong Điền vào lúc 12 giờ trưa.

Đọc đường, 1 cụ già râu tóc bạc phơ đón xe lại xin thắp tùng ra tìm xác con bỏ mình trên đoạn đường kinh hoàng, có lẽ trên đời này cái cảnh bi đát nhất vẫn là cảnh người già đi tìm xác con để mai táng. Vẫn biết là nước thường chảy xuôi. Song tôi vẫn nghĩ thể hệ người già ở VN hiện nay bị đát hơn bất cứ cảnh trạng nào của bất cứ người già nào, cái thể hệ mệnh danh là “thế hệ bị bỏ rơi, bị quên lãng” trên thế giới. Ở đây là sự bị bỏ rơi hoàn toàn trọn vẹn với tất cả những chua xót đau đớn của tuyệt vọng. Chúng tôi phải từ chối cụ già vì xe ngoài 3 chúng tôi ra còn có 6 người phu nữa nên không còn chỗ, hứa sẽ đem cụ theo trong chuyến trở về Huế chở hòm ra PD vào lúc 10g.

Len lỏi trong khu phố ngập bụi và đổ nát của Mỹ Chánh với đôi ba người đàn bà bới tìm trong đống tro tàn giương đôi mắt vô hồn khi xe chúng tôi đi qua, vượt qua cây cầu nổi bắc ngang sông Mỹ Chánh, chúng tôi đi 1 hồi nữa thì Đoàn Kế Tường cho tôi biết:

– Mình bắt đầu bước vào khúc đường đó rồi chị.

Từ xa, giữa vùng cát trắng cỏ úa lúa thừa, bóng dáng của những chiếc xe bị nạn phết thành những tầng đen trên bức tranh của đất trời mênh mông. Tôi tưởng như nghe thấy văng vẳng từ đâu đó 1 khúc nhạc bi thương đang từ từ chỗi lên... chỗi lên... cùng với hình ảnh của xe cộ cháy đen, áo quần vật dụng của dân chạy loạn rải rác khắp nơi phơi móc lẫn lộn với những xác người đã rữa nát khô queo hiện rõ dần trước tầm mắt cùng với tốc độ xe được giảm dần...

Tôi phải diễn tả ra sao cảnh ngộ đang bày ra trước mắt?

Những người phu già mỗi người đốt một nén nhang khấn vái trước khi hốt cốt

Tôi có thể nói rằng ngay cả một đạo diễn QT [quốc tế] lừng danh nhất cũng không thể nào dàn nổi một cảnh chiến tranh đầy đủ và [trộn] vẹn hơn cái cảnh ngộ tôi đang được chứng kiến. Tôi hiểu vì sao anh Châu cứ thúc tôi phải có mặt tại Huế bằng mọi giá để sửa soạn thâu trước một mớ hình ảnh cho một phim chiến tranh

mà nhóm phim do một nhóm anh em văn nghệ và tôi chủ trương sẽ làm. Nhưng tôi đành bó tay vì sức vóc có hạn và vì những xúc động còn quá mới mẻ tinh khôi để cho phép tôi làm được cái gì ngoài việc mở mắt thật lớn mở mọi giác quan thật rộng để thâu lấy tất cả những kinh nghiệm của thời đại tôi...

Sau khi liên lạc với một đơn vị Dù trách nhiệm khoảng đường này để thông báo việc làm của chúng tôi, chúng tôi đổ đám phu và vật dụng cần thiết xuống

đầu đường dẫn vào đại lộ kinh hoàng.

Những thủ tục lễ nghi đơn giản nhất đã diễn ra ngay sau đó. Hai trong số 6 người phu già mỗi người lấy 1 nén nhang đốt lên, rồi chia nhau mỗi người ở 1 bên quốc lộ vái 4 phương 8 hướng niệm hồn người chết cho phép họ hốt hài cốt về mai táng cho trọn vẹn tình nghĩa con người đối với nhau. Giữa đất trời mang mang với cái bối cảnh bi thương cùng tận đó, dù không có ý kiến và chẳng quan tâm tới sinh hoạt của thế giới bên kia, tôi cũng không khỏi xúc động đến độ muốn khóc...

Đoàn người bắt đầu bắt tay vào việc. Ba xác chết được moi móc vun quén lại bỏ vào 3 bọc ni lông sau khi anh Du, 1 đàn em của anh Mai ghi mọi chi tiết cần thiết vào một cuốn vở học trò có đánh số thứ tự hẳn hoi. Công việc không đơn giản vì có xác đã bị cát vùi sâu xuống đất và vì kinh nghiệm những người phu quyết không để sót lại dù 1 đốt xương dù nhỏ nhất của kẻ quá cố.

Nhìn họ làm công việc nhật xác một cách thận trọng nhường ấy, tôi không khỏi ví họ với những nghệ sĩ chân chính đã không làm thì thôi mà làm thì phải làm cho tới chốn.

Người đàn bà áo trắng chấp chới giữa quăng đồng không mông quạnh.

Để tôi có cái nhìn toàn diện về khúc đường Kinh Hoàng, anh Châu và Tường đưa tôi lên tận ngã ba đi Hải Lăng.

Đây quả là cuộc diễn hành bi thảm lần đầu tiên trong đời tôi được tham dự.

Anh Châu chột đập vào vai tôi và chỉ về phía tay mặt. Giữa cảnh đồng không mông quạnh đầy cỏ cháy và vật dụng của dân chạy loạn, bóng một người đàn bà mặc áo trắng chấp chới như một cánh bướm ma quái đi tìm xác người thân. Tôi tưởng như nhìn thấy rõ ràng khuôn mặt tuyệt vọng của người đàn bà và khúc hát của Trịnh

Công Sơn như vang vang đầu đó: “Mẹ già lên núi tìm xương con mình”... Tôi tự hỏi người đàn bà đã làm cách nào vào lọt khoảng đường cấm dân sự trừ báo chí này?

Xe dừng lại bên một toán lính đứng vây quanh một xác đã rửa nát, những khúc xương ngập một nửa xuống mặt cát ẩm, bộ đồ lính còn nguyên nhưng có lẽ nếu đụng tới lớp vải sẽ mủn vữa ra, đầu xác chết gồi lên một vật gì đó như một khúc cây. Xác chết nằm ngửa, hai tay hai chân dang ra trong một thế nằm thoải mái, thanh thản.

Dường như anh ta đã bị thương và một thời gian sau đó mới chết. Tôi có cảm tưởng thế khi nhìn thế nằm như nghỉ ngơi, dưỡng sức của anh ta. Toán lính đang sửa soạn đưa anh ta về chôn cất. Bên cạnh đó, một chiếc băng ca đã đặt sẵn.

Dùng mũ sắt làm búa đóng cọc đánh dấu chỗ chôn xác con

Xe đi một quãng nữa giữa những xác xe cộ ngổn ngang và xác người, chúng tôi gặp 1 người đàn ông đang dùng 1 cái mũ sắt làm búa đóng cây cọc sắt trên mộ phần của 1 người thân. Đoàn Kế Tường nhận ra người tài xế xe lam ở tỉnh nhà nên vẫy lại hỏi thăm. Nét đau khổ đã biến khuôn mặt sạm đen nhếch nhác mờ hôi thành bất động. Cái bất động của một pho tượng có hồn khí.

– Xác ai vậy anh?

– Con tui. Ba đưa chết cả ba. Một đứa chết bom hồi chạy loạn. Đứa ni tui mới tìm ra, chôn tạm đó chờ khi mộ yên về cải táng lại. Còn đứa nữa bị thương đem về tới Đà Nẵng cũng chết luôn.

– Làm sao anh ra được đây?

– Tui đi nhờ xe của nhà báo. Chút trở lui cho tui quá giang về Huế nhé.

Chúng tôi gật, trả người đàn ông đau khổ về với phần mộ đơn sơ của đứa con bất hạnh.

Đọc đường, nhiều năm mộ được chôn cất vội vàng với những cách làm dấu đủ loại. Điều đó chứng tỏ đã có nhiều người đánh dấu mộ bằng cách này hoặc cách khác để đi tìm xác người thân chôn cất vội vàng rồi lại trở vô Huế hoặc Đà Nẵng chờ yên bình hơn để về cải táng.

Địch pháo như mưa lên đầu đoàn người đi hốt xác khiến một bác phu... đào ngũ

Có nhiều tiếng nổ mà kinh nghiệm cho biết không phải của ta bắn đi. Chúng tôi vội vã trở lại vị trí nhạt xác để trấn an mấy người phu hốt xác.

Khi xe về tới nơi, chúng tôi đụng với một toán quân Dù đang từ căn cứ cách quốc lộ khoảng 1cs về phía núi rút ra quốc lộ. Pháo Cộng đuổi theo tới tấp làm 2 binh sĩ bị thương. Đoàn phu hốt xác ngưng tay, vẻ kinh hoàng lộ ra trên nét mặt.

Anh Châu chụp lên đầu tôi cái nón sắt nặng như cùm làm đầu tôi muốn gục xuống và hồi tôi rời xe chạy về bên kia quốc lộ. Viên chỉ huy toán lính Dù yêu cầu chúng tôi tiến vào phía trong quốc lộ và tìm chỗ nấp tránh pháo.

Pháo mỗi lúc một rơi mau. Tường nắm tay kéo tôi vào 1 hố cát. Không may đó là hố cát chứa đạn. Chúng tôi bèn rút sang một cái hố bom B52 ở cách đó vài thước. Hại thay trong lòng hố bom lại nằm sẵn 1 trái bom bi. Chúng tôi ngồi ở thành dốc của hố với 5 người phu còn lại sau khi người phu thứ sáu vì quá sợ hãi đã xách nón ra giữa quốc lộ chặn 1 cái xe Jeep vừa chạy qua tể như tể sao để xin quá giang về Huế. Thế là có một kẻ đã đào ngũ. Những câu chuyện đùa cợt được anh Châu đem ra kể để trấn an nỗi sợ của những người phu còn lại. Một vài miếng pháo rơi xuống xung quanh có lúc chỉ cách lưng tôi có 1 thước.

Khi pháo đã ngớt, chúng tôi kéo vào phía trong độ chục thước nấp sau một mô cát và chờ đợi. Có người thúc, về Huế cho rồi.

Tường nói gần như nạt:

– Tôi có kinh nghiệm chiến trường nhiều. Ra khỏi chỗ nấp lúc này là lãnh đủ cho coi.

Bữa ăn trưa thanh đạm gồm bánh mì chả và nước lọc được giải quyết nhanh chóng tại chỗ.

Khoảng 1g sau, chúng tôi mon men đi lại gần quốc lộ nơi toán quân Dù đang ngồi nghỉ. Vừa ra tới nơi, pháo lại bắt đầu mặc dù trước đó B52 đã làm một vòng bên trên vị trí đặt ổ pháo của chúng và hỏi thăm tận tình. Tiếng gọi máy tới tấp của viên sĩ quan truyền tin cho thấy tình hình có thể còn lâu mới bình thường lại. Chúng tôi thu xếp đồ

đặc về Huế với vồn vện vài xác thu lượm được.

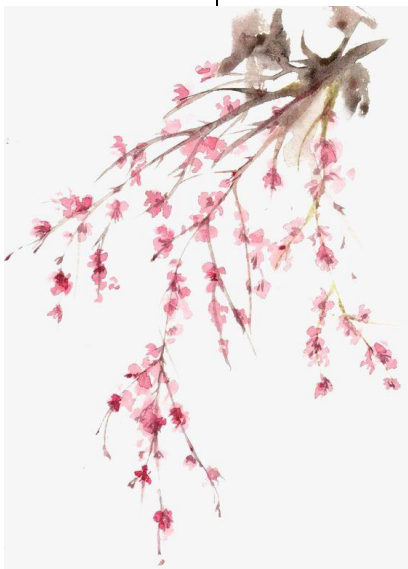
Buổi sáng hôm nay, đoàn người nhạt xác phải nghỉ một ngày vì tối hôm trước trời mưa, đám phu ngại khí độc bốc lên có thể bị phung. Một tin vui cho chúng tôi là các bà bán hàng tại chợ Đông Ba sẵn sàng đóng góp tiền bạc cho chương trình nhạt xác này.

Tôi cũng rời Huế hôm đó vì có tin từ Saigon gọi về để ra toà ký cả chục bản kháng án những vụ báo tịch thu. Tôi viết những giòng này để nói lên tình của người sống đối với người chết, để nói lên niềm đau thương của người dân miền địa đầu hết gặp thiên tai bão lụt lại gặp chiến tranh bom đạn, để nói lên sức chịu đựng vô bờ của người dân Việt.

Trong sự khổ đau nào cũng chứa sẵn một nụ hoa sẽ nở và mùi hương kỳ diệu. Tôi tin tưởng mãnh liệt như thế trên đường trở về Saigon...

Niềm cảm lạnh của những người chết

Liên sau khi thu xếp một số công việc ở Saigon xong, tôi bay ra Huế lại sau khi tạt qua Quảng Ngãi và Đà Nẵng. Cùng đi với tôi từ Quảng Ngãi có anh bạn thi sĩ Phan Nhự Thức – 1 người hoạt động khá tích cực cho QN Nghĩa Thực.

Có một sức lôi cuốn mãnh liệt đối với tôi đến không thể không trở lại Huế, nơi mà những người anh em của tôi đang làm cái việc chẳng ai buồn làm, nếu không nói là “dở hơi” như 1 vị đại biểu khả kính nào đó đã tuyên bố 1 cách hết sức... nhân đạo là: “lo cho người sống còn chưa xong huống hồ là...” như 1 cách để trấn an lương tâm! Tôi cũng không quên câu anh Phạm Văn Lương nói với tôi lúc tôi ghé qua Đà Nẵng: “Hãy nhìn việc nhật xác dưới khía cạnh tình cảm. Và người sống đã có nhiều người lo và họ nói lên được nguyện vọng của họ trong khi người chết thì câm lặng. Hơn nữa, dù họ chết rồi nhưng họ vẫn là người VN và người VN thì vốn quan niệm sống thì có thể sao cũng được nhưng chết phải có một nấm mồ.”

Vì sự lâm lữ kỹ thuật, 2 trường hợp thân nhân người chết nhận lợn xác

Vừa thấy tôi, anh Châu đã trách:

– Trong Saigon sắp chữ sao mà để lợn số tùm lum. Có ông nọ dò theo báo tới nhận cái hòm số 10 thay vì số 4 rồi phủ phục xuống khóc như mưa gió trước cái hòm đó, tới chừng mở nắp ra thì không phải xác thân nhân mình.

Một quan niệm hết sức dân tộc: “Sống mái nhà, thác nấm mồ”

Mọi người phì cười. Tôi bảo anh Thức:

– QNNT còn đang đi xin thấy mồ đi mà còn bày đặt đóng góp!

Tuy vậy, mọi người vẫn có vẻ cảm động trước đề nghị của anh Thức.

Quả thực đã có lúc tôi tự trách sao với 3 ngày ở Saigon dù bận rộn nhưng đã không tích cực lưu ý anh em Saigon phát động chiến dịch “Đắp Nấm Mồ Yên Nghỉ” đúng hơn.

Mới đặt chân tới Huế mà sao tôi nôn nóng về ngay Saigon để trình bày tất cả cái khó khăn về mặt tài chính của anh em ST Huế bên cạnh những khó khăn khác mà họ đã được biết.

Có nhẽ, phải thành thật mà nói rằng, trừ những người đã được chứng kiến tận mắt cảnh đồng bào Quảng Trị đã chết thảm ra

sao trên bước đường chạy loạn, chứng kiến không phải bằng đôi mắt báo chí có tính cách chuyên nghiệp, mà bằng đôi mắt của kẻ mang nặng tình tự dân tộc, còn đối với đa số công việc “nhật xác” ít nhiều là chuyện “nghe xong bỏ đấy”. Vả lại, làm sao trách tha nhân thờ ơ được khi chưa có một khơi dậy thích đáng! Tôi cũng cảm thấy nóng ruột trong lòng thành phố Huế cổ kính rất trầm lặng với đôi ba lần trong ngày bị đánh thức bởi hàng loạt pháo kích của CQ.

Tái ngộ “Đại lộ kinh hoàng”

Sáng hôm sau sau bữa cơm hén, món ăn đặc biệt Huế, chúng tôi gồm 6 người cùng 6 người phu đáp chiếc xe Dodge mượn được của Quân Nhu lên đường rời Huế đi về phía Đại lộ kinh hoàng để tiếp tục công cuộc nhật xác. Trời mưa nhỏ.

ĐK Tường dặn tôi:

– Lát nữa chị đừng xuống bãi nữa nghe. Trời mưa thế này nguy hiểm lắm...

Tôi cười thay câu trả lời.

Chúng tôi ghé lại quận Phong Điền vào ngôi trường mượn đỡ để để xác đồng bào Quảng Trị xấu số.

Trong một phòng học chứa trên 30 áo quan lớn nhỏ và cả trăm bọc nylon hài cốt.

Phía trước hàng rào kẽm gai xiêu của trường có treo 1 cái băng dờ rôn trắng kẻ chữ đỏ với dòng chữ vì vội vàng nên có 1 sơ xuất lớn về phương diện ý nghĩa của danh từ và anh em thường đem ra nói đùa với nhau những khi quá mệt nhọc.

Sở dĩ không thể kể lại cái băng dờ rôn khác cũng chỉ vì thiếu tiền. Đành cứ tìm tìm cười một mình mỗi khi đọc hàng chữ: “Chương trình nhận diện và chôn cất đồng bào chiến nạn Quảng Trị do nhật báo ST và thân hữu thực hiện.”

Chiếc Dodge tiến thẳng vào sân trường. Mùi nồng nặc từ trong các lớp học xông ra. Chúng tôi phải hút thuốc để trấn át mùi hôi. Nơi hành lang dẫn vào phòng học đối diện với cổng trường: một bàn thờ đã được bày sẵn có lẽ là do thầy Đức Tâm thực hiện. Trong một phòng học, khoảng trên 30 cái áo quan thô sơ lớn nhỏ đủ cả,

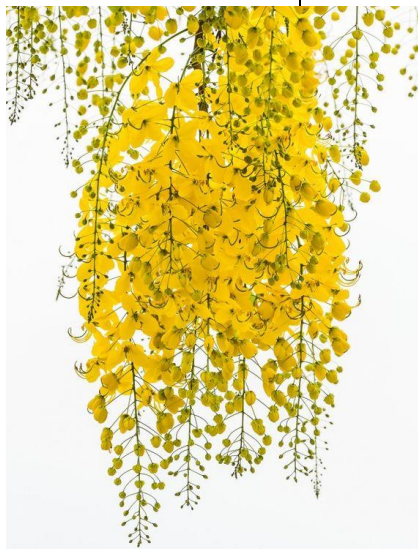
phòng kế bên là cả trăm bọc nylon chứa hài cốt đồng bào được xếp trên những chiếc bàn học chờ vô hòm. Trong khi NgyThanh hết đi quanh quanh giữa những chiếc bàn trên đặt các hài cốt lại ra hành lang kẻ những dòng chữ chỉ dẫn thân nhân người chết lên tường, tôi và ĐK Tường đứng ở hành lang nhìn người đàn ông tay cầm cây nén tay cầm nén nhang vừa đi theo sau một cái quan tài vừa được khiêng từ trong phòng ra lên 1 chiếc GMC vừa khóc hu hu. Người chết là một quân nhân.

Chiếc GMC rời khỏi trường học tiến ra phố quận đổ nát hoang tàn. Tôi tự hỏi 1 cách lẩn thẩn và chua xót một mai, khi bình yên rồi, những em nhỏ trở lại trường ngồi nơi những chiếc bàn đã 1 thời dùng để đặt những hài

cốt nọ, các em sẽ nghĩ gì sẽ cảm thấy sao nếu có ai bảo cho các em biết điều đó?

Trong sân trường, anh Châu vừa tiếp xúc với những đồng bào đến nhờ anh tìm hộ tên này tên nọ, vừa trao đổi câu chuyện với mấy sĩ quan Quân nhu lo về Chung Sự. Họ cử một toán lính và 1 GMC đi theo phái đoàn chúng tôi để chở xác về Phong Điền.

Đoàn người rời quận Phong Điền lên đường, bỏ lại phía sau những khuôn mặt khổ đau chất phác của những người bỏ cả công ăn việc làm để đi tìm xác thân nhân. Mỗi ngày họ đón đọc báo ST để dò tìm thân nhân nơi danh sách thi hài nạn nhân chiến cuộc. Họ đặt hết

hy vọng vào những chuyến đi nhật xác của anh em ST/Huế. Người chết thì quá nhiều và rải rác khắp nơi. Từ Quảng Trị đến cầu Trường Phước qua Hải Lăng trong khi khả năng, hoàn cảnh của anh em ST Huế thường không vượt quá 1cs cách QL1! Căn cứ vào những lời thuật lại về cách nằm chết và vị trí của các nạn nhân của anh em và những người phu, có thể nói là những người chết trên Đại lộ kinh hoàng thường không chỉ chết một lần và được chết tức khắc hoặc chết lần chết mòn chết khô chết héo sau khi bị thương hoặc chết ngay song sau đó lãnh thêm ít bom hay pháo.

Những người lính QC [Quân Cảnh] đã quen mặt phái đoàn hốt xác nên không còn chặn lại xét hỏi hay gạn lọc những người không phận sự mặc dù ngoài mấy người phu hốt xác, xe chúng tôi vẫn chở thêm 1 đôi thiếu niên vừa đi theo để tìm xác thân nhân vừa tiếp tay anh em ST ghi những chi tiết về các xác chết.

Trời mưa lất phất khi đoàn xe dừng lại trong con phố đổ nát của Mỹ Chánh chờ bơm phao cầu nổi.

Qua khỏi cầu Mỹ Chánh, tới cầu Trường Phước bước vào Đại Lộ Kinh Hoàng đã gần như trở thành hoài niệm vì xác xe đã được kéo đi gần hết cùng với những xác người được anh em ST Huế hốt mang về Phong Điền, trên đường chỉ còn lại những mảnh áo quần và vật dụng của dân chạy loạn đang bị gió thổi cát khoả lấp dần. Chúng tôi qua khỏi Cầu Dài và đoàn người hốt xác bắt đầu túa xuống hai bên đường đi đào và hốt xác đồng bào dưới những tiếng đạn pháo kích xẹt qua bên trên đầu.

Thoát cái, khoảng 1 tiếng sau, gần 10 xác chết được bọc trong bao nylon cột lại kỹ càng xếp dài ở một mé quốc lộ. Để tránh làm mục tiêu cho cộng quân pháo từ phía Đông Hà ra, anh Châu lưu ý mọi người đừng đứng dính chùm một chỗ trên quốc lộ. Một người phu đem lại cho Tường tấm thẻ kiểm tra tìm thấy trên một xác chết thiếu nữ mất chân, có tiếng 1 trong 2 thiếu niên đi theo chúng tôi kêu lên giọng như khóc:

– Đây là bà Chị tôi!

Nói rồi anh ta mếu máo chạy tới bên một bọc ny lông bên đường. Một chiếc xe Jeep dừng lại và 2, 3 sĩ quan cấp tá bước xuống, mũ sắt áo giáp nai nịt kỹ lưỡng.

Đồng bào lết vào trong miếu với hy vọng thần linh che chở để rồi chết ở đó

Anh Châu giới thiệu chúng tôi với nhau và tôi được biết viên Tr. tá ở bên Quân Nhu coi về Chung Sự. Chiếc áo giáp che khuất bằng tên của ông. Ông ta vừa từ phía La Vang về và cho chúng tôi biết có khoảng 5, 6 xác chết nằm trong chiếc miếu ven đường. Có lẽ những người này đã bị thương và giữa cảnh bãi cát mênh mông và dưới cơn mưa bom đạn, họ đã lết vào trong miếu với 1 hy vọng mong manh được thần linh che chở cho tai qua nạn khỏi để rồi chết rục trong đó. Ông nói như thể việc hốt xác như là... của độc quyền anh em ST Huế, kể cả xác quân nhân. Gió thổi mạnh đôi khi át cả tiếng départ của pháo cộng và cũng đôi khi làm

chúng tôi tưởng lầm là tiếng départ của pháo cộng. Anh Châu hối phu làm mau cho xong đoạn đường này để rời xa cây cầu vốn là một trong những mục tiêu của pháo cộng.

Viên Tr. tá Chung Sự nói với tôi:

– Bà không sợ những xác chết này hay sao? Nhà tôi mà thấy là bà xỉu liền.

Tôi “dạ” một cách vu vơ và cười. Tôi có nhiều cái khác để sợ hơn là sợ những người đã không còn có thể nói lên nguyện vọng thiết yếu cuối cùng của 1 đời người rằng: “Chúng tôi cần một nằm mồ để yên nghỉ giấc ngàn thu”. Tôi thực không hiểu mấy ông bên Chung Sự làm sao có thể chỉ đi tìm xác quân nhân giữa đồng xác của bao nhiêu người bất hạnh khác, trong đó có cả trẻ con? Nhưng dường như họ cũng chỉ cho chúng tôi mượn phương tiện chuyên chở duy nhất và phó mặc luôn cả phần vụ lượm xác quân nhân cho đám phu chúng tôi mượn, mượn bằng số tiền cầm xe Honda của anh Châu.

Viên Tr. tá nói gì đó và tôi hỏi lại.

– À vâng... Việc này bên Chung Sự làm một mình không xuê cũng như một mình ST chúng tôi làm không xuê. Tôi đồng ý với Trung tá là phải có sự hợp tác...

Anh Châu tới bên chúng tôi dù đôi mắt vẫn trông chừng đám phu để họ không lượm đồ cũng như để họ không bỏ sót dù một mẫu xương nhỏ của người chết. Tôi nghe tiếng viên Trung tá nói giữa tiếng départ của pháo cộng từ trong phía Đông Hà bay chéo qua quốc lộ lẫn trong tiếng rít của gió.

– Chiều nay anh cho phép mấy người bên tôi qua trường nhận mấy xác quân

nhân về?

– Dạ được, Trung tá...

Xong, ông quay qua tôi nói hân hạnh được quen biết rồi cùng các sĩ quan tháp tùng lên xe và người tài xế mở hết tốc lực lao xuống con dốc dẫn tới cây cầu nổi bắc thế Cầu Dài đã bị giật sập để về Huế.

Anh em ST quay về với công tác của mình. Trời vẫn lất phất mưa. Từ Cầu Dài lên tới La Vang chỉ có nhóm anh em chúng tôi và những người phu. Thỉnh thoảng một chiếc xe nhà binh xả hết tốc lực chạy trên đường về phía QT hoặc từ QT về Huế tạo cho bầu không khí một vẻ căng thẳng ngọt ngào. Pháo cộng vẫn thỉnh thoảng rít trên đầu. Anh Châu nhìn theo hướng pháo rồi nói:

– Khéo không lát nữa không có cầu mà về

Một trái pháo rơi trúng nơi có lẽ là chỗ đặt thuốc nấp ở khoảng cầu Trường Phước làm một cột lửa bùng lên và không có tiếng nổ tiếp theo.

Chúng tôi gặm bánh mì phía sau một mô đất thấp và kết thúc bữa ăn trưa mau chóng sau đó. Chiếc GMC của Chung Sự không còn đi theo chúng tôi nữa. Không biết họ còn nằm ở Cầu Dài không hay đã đồng về Phong Điền.

Sau khi thu nhật những xác trong và xung quanh ngôi miếu nhỏ cách nhà thờ La Vang hơn cs, NgyThanh được chỉ thị lái chiếc Dodge về Cầu Dài gọi chiếc GMC

lên. 15 phút sau Thanh trở lại cho biết họ đã chờ những xác nhặt được ở Cầu Dài về Ph. Điền. Anh Châu lộ dáng bức dọc, gọi mọi người lên đường về. Thế là với 1 chiếc Dodge chúng tôi cả thấy trên 20 mạng, 1 nửa sống, 1 nửa chết chồng chất lên nhau đi về Phong Điền. Lúc đó đã 3g chiều. Trời vẫn mưa lất phất và có màu chì khiến khó mà phân biệt thời gian nếu không nhìn đồng hồ.

Hình ảnh người cha già Việt Nam: Hết đi tìm con tại các quân y viện lại đi tìm xác con trên Đại lộ Kinh Hoàng

Với non 200 xác do anh em ST Huế nhặt được tính đến ngày 15-7-72 có tới non 50 xác quân nhân. Dầu sao thì với sự tiếp tay về chôn cất của ban Chung Sự quân đội chúng tôi cũng bớt được phần nào gánh nặng. Chúng tôi xin ghi nhận điều này dù rằng đó là bổn phận của ban Chung Sự.

Vừa về tới trường tiểu học Phong Điền anh Châu đã bị bao vây bởi đám đồng bào đợi sẵn ở đó. Những câu hỏi vừa ngỡ ngàng vừa bi thảm:

– Ông có thấy xác con tôi không?

– Ông có nhặt được xác chồng tôi không?

Họ tranh nhau dò trong cuốn vở nhận diện. Rồi thỉnh thoảng có tiếng kêu lên:

– Nè, thằng con tui nè! Đúng nó rồi chớ còn ai nữa!

Rồi họ tách ra chạy tới bên chiếc Dodge ngó chằm chập vào từng bao ny lông đang được chuyển xuống đưa vào lớp học.

Sau khi khuyên đồng bào lại trụ sở của uỷ ban đặt ở 20 Đống Đa Huế để dò trong bảng danh sách đặt tại đó mỗi ngày để biết chắc rồi hẵng ra Phong Điền cho đỡ mất thì giờ, anh Châu ra quán nước trước cổng trường ngồi uống nước với chúng tôi. Tôi nói với anh:

– Sao anh không nhờ Hồng Thập Tự hay Hướng Đạo cho người tới tiếp tay với anh, ít là trong việc tiếp xúc và giải thích cho đồng bào? Cả ngày ở ngoài bãi, về đây lại phải tiếp xúc, giải thích này nọ, sức vóc nào chịu nổi?

Anh đáp:

– Cả 2 nơi đó hầu như chẳng còn ai. Và tôi có dặn đồng bào cứ đến 20 Đống Đa Huế xem danh sách trước, có tên thân nhân thì hẵng ra nhận xác

Nói cho cùng thì đa số những xác nằm trong trường tiểu học Phong Điền đều vô thừa nhận. Vì vậy, anh Châu dự trù sẽ làm lễ mai táng tập thể khi nào có đủ hòm. Khi nào có đủ hòm có nghĩa là khi nào có tiền.

Vừa lúc đó, một người đàn ông nhà quê luống tuổi tới bên chúng tôi rụt rè hỏi:

– Mấy anh có thấy xác con tôi đâu không?

Đoàn Kế Tường đưa ông ta cuốn vở nhận diện để ông ta dò. Nét thất vọng lộ rõ trên khuôn mặt sạm đen. Sau khi ông già dò hết cuốn vở, ông ta trả lại cuốn vở nhàu nát nói như than với đứa con không biết sống chết nơi nao:

– Thiệt khổ cho tui. Hồi hần còn sống đi lính thì tui đi tìm hần ở các quân y viện, nay đồ chừng hần đã chết trong đọt rút lui khỏi Q. Trị, tui đi tìm xác hần. Cả tháng nay rồi.

Tường ngược nhìn ông già:

– Thằng đó đi lính gì vậy bác?

– Hần lính sư đoàn 3.

– Tôi cũng ở SĐ 3, có thể biết hần. Hần tên chi đó bác?

– Lê Lý.

– Thằng đó chạy với tôi. Tôi biết nó mà.

Mắt người cha sáng lên:

– Anh biết nó?

– Thì nó chạy cùng với tôi. Tới Hải Lăng thì tôi không thấy nó nữa. Nếu nó chết thì chết ở mạn đó. Tụi tôi chưa tới hết xác ở đó vì lý do an ninh.

Giọng Tường nhanh và bình thản như nói tới một chuyện hết sức bình thường. Trong nhóm anh em ST đồng tuổi 24, Tường bị coi là “sữa” nhất vì mập nhất, nhưng lại nhiều [?] nhất. Và có lẽ vì sống nhiều, trong đó có lần bị VC bắt giam tưởng bỏ mạng trong khi rút lui khỏi Quảng Trị, nên anh ta có vẻ chai sạn lì lợm. Tôi tưởng như Tường là hiện thân của tuổi trẻ VN bị già trước tuổi quá nhiều.

Người cha cảm ơn – chẳng biết là cảm ơn cái gì? Vì Tường đã cho biết con ông nằm chết ở đâu chẳng? – rồi lúp xúp đi ra khỏi quán, cái cổ như rút vào giữa hai bờ vai gầy...

Thêm một ngày nghỉ vì hết tiền

Hôm đó là thứ 7, ngày 15/7, mọi người xem ra đều mệt mỏi, muốn có 1 ngày nghỉ. Anh Châu cười buồn:

– Không nghỉ cũng phải nghỉ vì 2 lẽ: cần tổ chức văn phòng ở 20 Đống Đa Huế để tiếp xúc đồng bào và... vì hết tiền.

Tôi cảm thấy ngọt ngào khó chịu khi sau bữa cơm tối, anh Châu bảo nếu cần anh sẽ bán rế miếng đất của anh trị giá 1.000.000đ để công tác được hoàn tất.

Đêm hôm đó tôi nuôi ý định về Đà Nẵng ngày hôm sau để cầu cứu anh Phạm Văn Lương trong khi chờ đợi chiến dịch quyên góp được phát động từ Trung ương. Vì không tin là mình thành công trong chuyến về Đà Nẵng nên tôi không dám thông báo mục đích của chuyến đi với anh Châu mặc dù sự ngạc nhiên nơi anh khi nghe tôi đòi rời Huế sớm hơn dự định.

Đi Đà Nẵng xin viện trợ: Một kết quả bất ngờ và cảm động

Cùng đi với tôi về Đà Nẵng có Đoàn Kế Tường.

Vừa nghe chúng tôi trình bày khó khăn của Huế, mặc dù đang nhức đầu đến nỗi phải bỏ cả cơm tối, sau khi nốc 4 viên APC, anh Lương lấy xe chở chúng tôi đến gặp vợ chồng ông Lương, một thương gia người Quảng Bình di cư vào Đà Nẵng hồi 54 để nhận số tiền 20.000đ mà bà Hiền gọi là đọt đóng góp đầu tiên của Hội Phước Thiện Bảo Sanh ĐN mà bà làm đại diện. Kế đó anh Lương đưa chúng tôi tới gặp được sĩ Nhân để thảo luận một kế hoạch quyên góp tiền mua áo quan cho những đồng bào Quảng Trị xấu số.

Liên đó, mặc dù giờ giới nghiêm bắt đầu, chúng tôi làm một cuốn sổ đi quyên tiền. Tôi biên vội một lời kêu gọi và cùng với anh Lương ký tên rồi kéo cả một phái đoàn đi gõ cửa của các thân hữu của hai anh Lương và Nhân. Tối hôm đó chúng tôi quyên được sơ sơ gần 100

NHẬT BÁO SÓNG THẦN VÀ CÁC THẦN HỮU PỜI CHỢNG TRÌNH ĐI NHẬT XÁC DÂN CHIẾN NAN TRÊN « ĐẠI LỘ KINH HOÀNG »

Đồng bào tôi vào trong miếng đất tự nguyện hiến thân cho chữ để rồi chết ở đó

(TIẾP THEO VÀ HẾT)

Tên này, còn một phần thân thể ở lại trên đất này, còn lại phần hồn thì bay đi đâu đó, còn lại phần hồn thì bay đi đâu đó, còn lại phần hồn thì bay đi đâu đó...

Ngày 18 (ST) hơn một ngàn người hiện diện không cầm gươm nỏ, không súng ống, không thuốc súng, không bom đạn, không súng ống, không thuốc súng, không bom đạn...

Sau khi các đặc phái viên chiến tranh của Nhật báo ST tại mặt trận Trại Thiên nhận thấy trên khoảng đường từ cầu Đền Đá về cầu Trường Phụng, trên quốc lộ 1 có nhiều thi hài đồng bào phơi giữa trời mưa nắng suốt 3 tháng trời. Văn phòng Đại diện ST tại Huế tính nguyện dâng ra thu nhật để an táng, lễ chào mọi người hi sinh của bom đạn đội sống đầu mình.

Cực khổ làm việc hơn nửa tháng trời, anh em ST địa phương đã tìm được hơn 900 xác đồng bào từ nạn đắm và đặt tạm tại trường tiểu học cộng đồng Phong Điền tại quận Phong Điền, quận giáp tiền lạc của các giới hữu tâm mang hòm và quây định mai táng tập thể đợt đầu tại nghĩa trang Phong Điền.

Trong số hơn 900 xác đồng bào do Ủy Ban Truy Tìm và Mai Táng của ST tổ chức thu nhật được, có 77 xác đã được phân nhận để an táng trong đó 7 xác do thần nhân tự động là liệu việc chôn cất. 128 xác do anh em ST Huế, Quảng Trị phối hợp với các đoàn thể địa phương và chính quyền ở tỉnh TT - QT tổ chức an táng tập thể đợt đầu.

Dưới ánh nắng chói chang, đại diện Nhật báo ST, anh Nguyễn Kinh Châu, đã bày tỏ lòng xót xa cho đồng bào bị nạn trước thảm cảnh của chiến tranh và anh cũng nói rằng anh em ST không thể nào làm ngơ khi thấy xác đồng bào ruột thịt mình nằm phơi trong gió trời mưa nắng mà không có một nấm mồ dù là sơ sài, như một sự an ủi phần nào sự đau khổ của người dân chiến nạn. Các vị đại diện tôn giáo, đại diện các đoàn thể quần chúng địa phương, đại diện quân khu II và ở vị tỉnh trưởng Quảng Trị, Thừa Thiên hiện diện trong buổi lễ đã lần lượt có người việc làm của anh em ST địa phương đồng thời công bày tỏ lòng đau xót khi thấy đồng bào bị nạn phơi trên đường chạy giặc.

Sau lễ an táng, văn tế và cầu nguyện tôn giáo, 128 cỗ quan tài đã được hạ xuống các huyệt đã được đào sẵn trong khu đất dành riêng tại nghĩa trang Phong Điền.

Buổi lễ mai táng đã hoàn thành hồi 11g35 ngày 18/8/72 giữa sự xúc động lên công của những người đưa đám.

ngàn. Kế Trường lộ về vui khi nghỉ ngày mai về Huế với 1 món tiền để nhóm anh em ngoài đó "cầm hơi". Rồi cả ngày hôm sau anh được sĩ Nhân với sự tiếp tay của ông Ng. Gia Thụy, 1 thương gia có tiếng ở Đà Nẵng và cũng là người đã đứng ra tổ chức cứu trợ cho đồng bào hồi cư trước 1954 ở Hà nội, cùng với Đoàn Kế Trường đi quyên được khoảng 200.000đ.

SÓNG THẦN

Lễ an táng đồng bào Quảng Trị từ nạn trên đường chạy giặc

HUẾ 18 (ST) hơn một ngàn người hiện diện không cầm gươm nỏ, không súng ống, không thuốc súng, không bom đạn, không súng ống, không thuốc súng, không bom đạn...

Sau khi các đặc phái viên chiến tranh của Nhật báo ST tại mặt trận Trại Thiên nhận thấy trên khoảng đường từ cầu Đền Đá về cầu Trường Phụng, trên quốc lộ 1 có nhiều thi hài đồng bào phơi giữa trời mưa nắng suốt 3 tháng trời. Văn phòng Đại diện ST tại Huế tính nguyện dâng ra thu nhật để an táng, lễ chào mọi người hi sinh của bom đạn đội sống đầu mình.

Cực khổ làm việc hơn nửa tháng trời, anh em ST địa phương đã tìm được hơn 900 xác đồng bào từ nạn đắm và đặt tạm tại trường tiểu học cộng đồng Phong Điền tại quận Phong Điền, quận giáp tiền lạc của các giới hữu tâm mang hòm và quây định mai táng tập thể đợt đầu tại nghĩa trang Phong Điền.

Trong số hơn 900 xác đồng bào do Ủy Ban Truy Tìm và Mai Táng của ST tổ chức thu nhật được, có 77 xác đã được phân nhận để an táng trong đó 7 xác do thần nhân tự động là liệu việc chôn cất. 128 xác do anh em ST Huế, Quảng Trị phối hợp với các đoàn thể địa phương và chính quyền ở tỉnh TT - QT tổ chức an táng tập thể đợt đầu.

Dưới ánh nắng chói chang, đại diện Nhật báo ST, anh Nguyễn Kinh Châu, đã bày tỏ lòng xót xa cho đồng bào bị nạn trước thảm cảnh của chiến tranh và anh cũng nói rằng anh em ST không thể nào làm ngơ khi thấy xác đồng bào ruột thịt mình nằm phơi trong gió trời mưa nắng mà không có một nấm mồ dù là sơ sài, như một sự an ủi phần nào sự đau khổ của người dân chiến nạn. Các vị đại diện tôn giáo, đại diện các đoàn thể quần chúng địa phương, đại diện quân khu II và ở vị tỉnh trưởng Quảng Trị, Thừa Thiên hiện diện trong buổi lễ đã lần lượt có người việc làm của anh em ST địa phương đồng thời công bày tỏ lòng đau xót khi thấy đồng bào bị nạn phơi trên đường chạy giặc.

Sau lễ an táng, văn tế và cầu nguyện tôn giáo, 128 cỗ quan tài đã được hạ xuống các huyệt đã được đào sẵn trong khu đất dành riêng tại nghĩa trang Phong Điền.

Buổi lễ mai táng đã hoàn thành hồi 11g35 ngày 18/8/72 giữa sự xúc động lên công của những người đưa đám.

Buổi tối vừa ở bệnh viện về, anh Lương chép lại lời kêu gọi vào một cuốn sổ khác và đi quyên thêm bỏ cả cơm tối trước cái nhìn thẳm lặng và chịu đựng của chị Lương bên mâm cơm.

Kết quả thật phần khởi: số tiền quyên được lên tới 300 ngàn!

Tôi bỗng cảm thấy phần khởi, vì nếu cứ cái đà này, có lẽ chúng tôi không phải nhờ tới chính quyền vốn quá nhiều... rùa trong hệ thống hành chánh.

Người dân Việt, trên một khía cạnh

nào đó, chưa phải là đã chai sạn thân nhiên đến lạnh lùng sau mấy chục năm sống trong khói lửa, thiên tai triền miên [như] nhiều người quen nghĩ như thế. Tôi vẫn thực sự không hiểu tại sao, với 1 đất nước chiến tranh và thiên tai triền miên, như nước ta mà vẫn đề cứu trợ chỉ có tính cách tạm bợ do các sự đóng góp tùy tâm thay vì có một quỹ riêng biệt và 1 chính sách thuộc loại quốc sách hẳn hoi?

Một độc giả ST: ST đang làm một cái việc tích đức cho mai hậu

Tôi trở về Saigon giữa bầu không khí xúc động của toà soạn khi nhận được những hưởng ứng đóng góp của độc giả ST sau khi chiến dịch "Đắp một nấm mồ yên

nghỉ cho đồng bào nạn nhân chết trên đại lộ kinh hoàng" được phát động. Một trong những câu chuyện cảm động nhất là câu chuyện về 1 người đàn bà không biết chữ, đi bộ từ Chợ Lớn xin góp 1000đ chỉ vì nghe có người nói về chiến dịch trên của ST.

Chúng ta không cô đơn, tôi muốn kêu to lên như thế với anh em ST ở Huế. Và tôi cũng muốn lặp lại với anh em lời của 1 người bạn, rằng: "Các anh chị đang làm những việc tích đức".

Nếu quả thật việc làm hiện nay của chúng tôi đưa đến kết quả đó thật, chúng tôi xin dành cái đức ấy cho thế hệ tôi và những thế hệ tới nữa, để họ không phải sống trong 1 thời đại kinh hoàng như thời đại chúng tôi hầu có thể nghĩ tới việc dựng xây thay vì chỉ làm được việc hàn gắn vá vúi tuy cần thiết nhưng thật nhỏ nhoi trong hiện tại giữa một đất nước bị vây bủa bởi ngàn vạn vấn đề lớn. [Hết]

Số báo Sóng Thần ra ngày 3 tháng 8, 1972 đăng tải phần cuối của ký sự "Đi nhật xác đồng bào Quảng Trị trên Đại lộ Kinh Hoàng". Cũng trong số báo này là bài tường thuật ngắn, bên dưới, về buổi lễ an táng đợt đầu 128 thi hài đồng bào thiệt mạng trên "Đại Lộ Kinh Hoàng".

Kết thúc bài "Bảy tháng giữa những xác người" trong loạt bài bốn tác giả viết về "Đại Lộ Kinh Hoàng" xuất bản trên Thời Báo ngày 20 tháng 11, 2009, anh Nguyễn Kinh Châu viết: "Sau khi thu nhật hết xác trên hai bãi cát dọc hai bên đoạn quốc lộ mang tên 'Đại Lộ Kinh Hoàng' và mai táng xong, anh em ST còn giữ lại nửa triệu, tức một phần sáu tổng số tiền lạc quyên được từ độc giả hảo tâm, chúng tôi đã dùng số tiền này dựng một bức tượng Đức Địa Tạng rất lớn ngay chỗ có nhiều xác chết nhất, lập một đền thờ oan hồn, và tổ chức một lễ cúng do anh Lý Đại Nguyên từ Saigon đại diện tòa soạn ra chủ tọa. Đền thờ này vẫn còn cho đến ngày nay [2009]." Hình trên là Đài Đức Địa Tạng, vị Bồ tát có quyền năng giải thoát cho các oan hồn.

Đài Địa Tạng, hay Địa Tạng Miếu, ở trung tâm hình, nằm bên trái Quốc lộ 1 (mới) về hướng bắc. (Screenshot Google Earth, ngày 23 tháng 2, 2022).

Vào mùa hè năm 1973, Bộ Dân Vận và Chiêu Hồi thuộc chính quyền Việt Nam Cộng Hoà tổ chức một cuộc viếng thăm quê nhà cho hàng ngàn sinh viên du học và người Việt xa xứ. “Đại Lộ Kinh Hoàng” tại tỉnh Quảng Trị là một trong những địa điểm các du học sinh thăm viếng.

Trên, sinh viên Thanh Hùng đọc văn tế nạn nhân Đại Lộ Kinh Hoàng nhân dịp hướng dẫn phái đoàn sinh viên du học về thăm nhà vào mùa hè năm 1973. Hình chụp tại Nghĩa trang Đồng bào Chiến nạn Quảng Trị, nơi mai táng 1.841 nạn nhân bị thảm sát trên Đại Lộ Kinh Hoàng trong trận chiến Mùa Hè Đỏ Lửa 1972. Nghĩa trang, nguyên tọa lạc ở thôn Hội Kỳ thuộc xã Hải Chánh quận Hải Lăng, tỉnh Quảng Trị, nay không còn dấu vết. (Ảnh Trần Đại Lộc, tư liệu Phạm Phú Minh)

Các sinh viên thấp nhang tưởng niệm trước những nấm mồ của nạn nhân Đại Lộ Kinh Hoàng bị pháo Cộng quân giết hại khi chạy khỏi Quảng Trị vào đầu xuân 1972. (Ảnh Trần Đại Lộc, tư liệu Phạm Phú Minh)

Trái, một sinh viên chụp hình lưu niệm trước Đài Đức Địa Tạng vào năm 1973, trong chuyến viếng Nghĩa trang Đồng bào Chiến nạn Quảng Trị, nơi mai táng 1.841 nạn nhân bị thảm sát trên Đại Lộ Kinh Hoàng trong trận chiến Mùa Hè Đỏ Lửa 1972. (Ảnh Trần Đại Lộc, tư liệu Phạm Phú Minh) Nghĩa trang này, tọa lạc ở thôn Hội Kỳ xã Hải Chánh quận Hải Lăng, tỉnh Quảng Trị, nay không còn dấu vết. Tuy nhiên, Đài Đức Địa Tạng, hay Địa Tạng Miếu, do tiền đóng góp của dân Miền Nam gửi tới nhật báo Sóng Thần qua chương trình “Thác Một Nấm Mồ”, hiện vẫn còn tồn tại. (Ảnh tư liệu Nagy Thanh, 2016).

Tin sinh hoạt cộng Đồng

- Buổi sinh hoạt cùng Thân Hữu và các Mạnh Thường Quân ngày 29/5/22 tại Den Hoorn.

Sau khi quan khách đã hiện diện tạm đông đủ, chương trình sinh hoạt đã được mở đầu vào lúc 2g30 chiều.

– Mc Huy Tài đã nhanh nhẹn, giới thiệu phần phát biểu của chủ tịch Phước trẻ tuổi, tài năng và nhiệt tình của CĐ chúng ta, Phước tuyên bố lý do của buổi họp mặt gây quỹ CĐ, và đồng thời nhắc lại việc quỹ CĐ bị thất thoát, do hacker đột nhập, số tiền nhà bank bồi thường là 8.000 Euro, nhờ thế CĐ đã có thể làm việc trong 2 năm vừa qua, cùng với sự đóng góp ý kiến của các Mạnh Thường Quân, về phương cách gây quỹ giúp CĐ, có điều kiện tiếp tục hoạt động trong tương lai.

– Chị Tuyết Lê phát biểu lời cảm ơn chân thành nhất đến các quý vị Mạnh Thường Quân, các Thân Hữu hiện diện, Đảng VT, ban nhạc Mây Hồng, cùng quý vị lo phần ẩm thực.

Do sự đoàn kết, quyết tâm, giữ gìn văn hóa, bảo vệ, đường lối, lập trường CĐTNCs của tất cả chúng ta, nên dù trải qua bao khó khăn, mà BTV ngõ đã không gượng nổi.

– Để thay đổi không khí MC Hoàng Yến giới thiệu chị Tuyết Lê trình bày nhạc phẩm, "Xin Đời Một Nụ Cười", mà Nhạc sĩ Nam Lộc đã viết về ngày di tản 30/4/75, và nỗi kinh hoàng trốn chạy CS tìm tự do.

Bài hát: Việt Nam Tôi Đây, được hát qua giọng ca hát trầm ấm, đầy cảm xúc của Anh Thư, một đồng hương luôn sinh hoạt với CĐ trong những buổi văn nghệ chống Cộng.

Chị Vũ Thủy tiếp nối với bài hát "Về Đây Nghe Em", ngọt ngào tha thiết tình quê hương giọng ca bậc nhất của ban nhạc Mây Hồng. Chị Vũ Thủy đã luôn, góp mặt trong các buổi văn nghệ CĐ từ ngày CĐ mới thành lập đến giờ.

– Anh Tấn xung phong với bài "Tâm Sự Người Lính Trẻ", mà anh Tấn là điển hình, dù tuổi đời nay đã 76, nhưng vẫn dũng cảm dấn thân, không mệt mỏi.

– Thứ đến phần phát biểu của anh Thắng, thay mặt cho GĐQCC, anh nhắc nhở chúng ta dù xa quê hương nhưng không quên trách nhiệm, là quân nhân, GĐQCC không sao lãng trách nhiệm mình, luôn tiếp tay, bảo vệ CĐ như một "trọng trách".

– Anh Phương Alkma đại diện ban nhạc Mây Hồng phát biểu, dù anh không tiện trực diện sinh hoạt thường xuyên với CĐ, vì nhiều lý do riêng tư, nhưng anh luôn chia sẻ, ủng hộ bằng cách này, hay cách khác, giúp CĐ trên mọi phương diện.

– Anh Vinh đại diện đảng VT: tóm lược CĐ thành lập 1980 được chính phủ HL chính thức công nhận năm 1982, đến nay CĐ đã sinh hoạt vững mạnh 40 năm. CĐ không của riêng ai, vì thế tất cả chúng ta có bổn phận & trách nhiệm duy trì, bảo tồn những cao đẹp của các bậc tiền nhân để lại. Đảng VT đã và đang sát cánh, chia sẻ với CĐ trong mọi công tác.

– Chị Xứng phát biểu: CĐ là của chúng ta, chúng ta có trách nhiệm xây dựng, bảo vệ sự sinh tồn của CĐ, tóm lại nên tiếp tay một cách mạnh mẽ, thiết thực, không bằng lời nói suông, mà bằng hành động. Xen kẽ vào chương trình là những bài hát trữ tình, cùng những bài kích động điệu Disco & Twist v...v.... Bầu không khí sôi động, tràn đầy những nụ cười, và những tràng pháo tay tán thưởng.

Chương trình kết thúc vào đúng 7 giờ chiều cùng ngày.

Người tường trình: Tuyết Lê

Ông chủ tịch cộng đồng Nguyễn Hữu Phước trình bày lý do họp mặt ngày 29-05-2022 tại Den Hoorn.

- Đại Lễ Phật Đản tại chùa Vạn Hạnh

Sau hai năm gián đoạn vì đại dịch Corona, ngày chủ nhật 22 tháng 5 năm 2022 vừa qua, chùa Vạn Hạnh đã tổ chức Đại lễ Phật Đản Phật lịch 2566. Sau hai năm, giờ đây Phật tử và đồng hương mới lại có dịp về chùa để cùng nhau cung kính đón mừng sự xuất thế gian của Đức Thích Ca và tu học hạnh tử bi, trí tuệ của Ngài.

Trong một ngày đẹp trời chan hòa nắng ấm, gần 2000 Phật tử và đồng hương đã hân hoan tham dự đại lễ này. Có mặt trong buổi lễ, ngoài Hòa Thượng Trụ Trì Thích Minh Giác còn có sự hiện diện của Thượng Tọa Thích Thông Trí, Thầy Ananda và Thầy Thích Pháp Ân. Trong giây phút thiêng liêng của buổi lễ nơi chánh điện, dưới sự hướng dẫn của quý Thầy, Phật tử hiện diện đã cùng nhau đọc kinh vang rền trong nhịp chuông và tiếng mõ.

Nơi sân chùa, các hàng quán rau, trái cây và các món ăn chay được mọi người tấp nập chiếu cố. Trong sân chùa và tại vườn Tứ Động Tâm, khách già trẻ gặp gỡ nhau, tíu tít hàn huyên thăm hỏi, không khí vui như ngày tết.

Sau buổi cơm trưa, Ban Văn Nghệ chùa Vạn Hạnh đã cống hiến cho toàn thể mọi người hiện diện nơi hội trường những bản nhạc quen thuộc mang màu sắc đạo pháp và quê hương.

Phần việc nặng nề và cực nhọc nhất là của Ban Ẩm Thực của chùa. Để có được bữa cơm trưa thơm mát và ngon miệng phục vụ cho gần 2000 người, anh chị em công quả nhà bếp đã phải chuẩn bị suốt từ nhiều ngày trước. Phật tử và đồng hương hiện diện đã xếp hàng trong trật tự nơi năm bàn phát cơm trong sân chùa để nhận đĩa cơm chay đầy hương vị và tình thương chia sẻ.

Điểm hãnh diện nhất của Phật Đản năm nay là mọi người đã được chiêm ngưỡng Cổng Tam Quan uy nghiêm, cao đẹp vừa được hoàn thành. Phải cảm phục tinh thần dấn thân của các anh chị em Phật tử, trong 6 tháng vừa qua, đã dành những cuối tuần quý báu cùng nhau tụ tập về chùa để hoàn thành việc xây dựng Cổng Tam Quan nhằm cúng dường Chư Phật đúng dịp đại lễ Phật đản năm nay. Công đức này thật vô lượng.

Đại lễ Phật Đản Phật lịch 2566 (2022) kết thúc hoàn mãn lúc 16 giờ 30 cùng ngày trong niềm hoan lạc của mọi người tham dự. Sân chùa được dọn dẹp sạch sẽ, trả lại sự trang nghiêm và tĩnh lặng cho ngôi chùa Vạn Hạnh. Toàn thể Phật tử cùng hẹn gặp lại vào dịp lễ tới.

Quảng Phúc

Quý Thầy cử hành đại lễ

Phật tử tham dự đại lễ nơi chánh điện

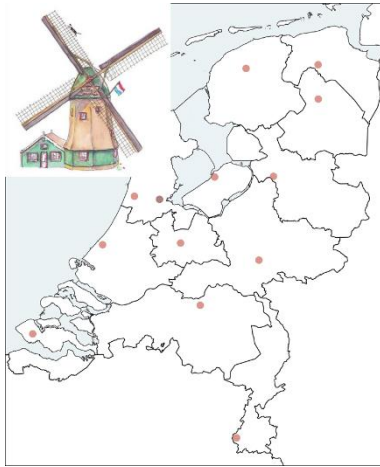

Cổng Tam Quan Chùa Vạn Hạnh

Gia đình Phật tử Chánh Tín

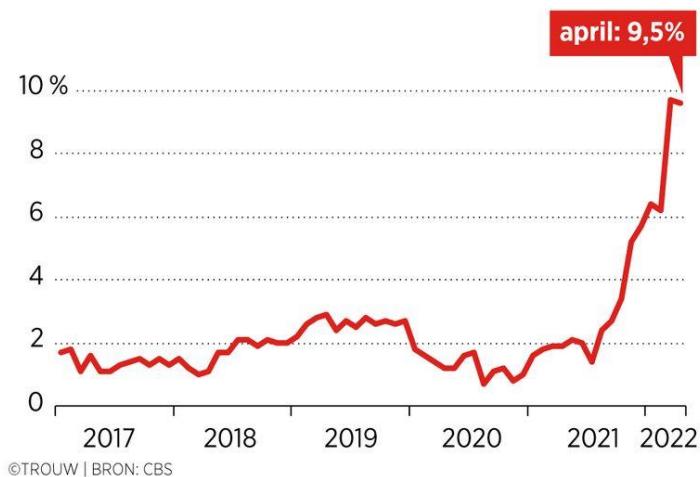
Tin Hòa Lan

Lạm Phát Làm Nổi Bật Sự Bất Bình Đẳng Trong Xã Hội Hòa Lan

Inflatie in Nederland

% stijging consumentenprijzen (CPI) t.o.v. voorafgaand jaar

Việc vật giá leo thang với một mức chóng mặt là điều mà bây giờ ai cũng biết. Lẽ tất nhiên những người có thu nhập thấp nhất là những người phải gánh hậu quả nặng nhất do sự kiện này gây ra. Phiên bản điện tử của tờ “NRC Handelsblad” gần đây cho biết rằng theo dự tính của Cục Hoạch Định Trung Ương hay “het Centraal Planbureau”, viết tắt là “het CPB”, thì có đến 1,2 triệu hộ gia đình tại Hòa Lan có nguy cơ gặp phải khó khăn tài chính nghiêm trọng bởi nạn lạm phát.

Tại vì họ thường phải dùng một phần rất lớn trong thu nhập vốn đã eo hẹp của mình để trả cho các nhu yếu phẩm thông thường thiếu được trong cuộc sống, nên những người thuộc diện này đều có rất ít các khoản chi phí mà họ có thể cắt giảm được một cách dễ dãi. Ví dụ: họ khó có thể cắt giảm chi phí cho thực phẩm hằng ngày hay chi phí cho ga điện nước. (“CPB: mogelijk 1,2 miljoen huishoudens in financiële problemen door hoge

inflatie”, “Het gaat vaak om mensen die weinig kostenposten hebben waar zij moeiteloos op kunnen bezuinigen.”)

Trong khi đó thì cũng trong tháng vừa qua đài truyền hình Hòa Lan đã liên tiếp chiếu các đoạn phim cho thấy người Hòa Lan đổ xô đi nghỉ mát ở ngoại quốc bằng đường hàng không khiến cho phi trường Schiphol, tức là phi trường lớn nhất tại Hòa Lan, bị ùn tắc một cách trầm trọng trong một thời gian dài, vì nhân viên phi trường không thể xử lý kịp thời số lượng hành khách quá lớn. Theo Martin Sommer, bình luận gia của nhật báo “de Volkskrant”, thì đây là một biểu hiện cho thấy sự chia cách sâu rộng giữa người có ít tiền và người có nhiều tiền trong xã hội Hòa Lan. Một nhóm thì lo không đủ tiền để trang trải cho các nhu yếu phẩm còn một nhóm khác thì lại vừa có khả năng và vừa sẵn sàng trả một giá rất cao cho một xa xỉ phẩm, tức là một chuyến nghỉ mát bằng đường bay tại nước ngoài. (“Dit is de tweedeling, voor iedereen zichtbaar.”)

Giới quan sát Hòa Lan tiên đoán rằng vào tháng Chín tới đây nội các thứ tư do Thủ Tướng Mark Rutte cầm đầu sẽ phải ban hành một số biện pháp để phần nào làm nhẹ bớt sự ngặt nghèo mà tầng lớp người có thu nhập thấp đang hứng chịu. Trong thỏa hiệp cầm quyền mà các đảng ủng hộ nội các này đã đạt được với nhau thì họ đã để dành tiền với mục đích giảm thuế cho các thành phần có mức thu nhập thấp và trung bình. Kể từ năm 2023, các tầng lớp nói trên sẽ được giảm thuế 3 tỷ Euro mỗi năm. (“Wat helpt: in het coalitieakkoord is 3 miljard euro per jaar gereserveerd om vanaf 2023 de belastingen te verlagen, vooral ‘voor lage- en middeninkomens, werkenden en gezinnen’.”)

Điều trớ trêu là việc giảm thuế được dự định này sẽ không có một tác động tích cực nào đối với những người có thu nhập thấp nhất trong xã hội bởi lý do giản dị là họ hầu như đã không phải đóng thuế, thu nhập của họ vốn quá thấp. Như vậy thì thành phần cần được chính quyền trợ giúp nhất có thể sẽ không nhận được đồng nào từ tay chính quyền. (“Het is echter de vraag hoeveel de allerlaagste inkomens daar aan hebben: die betalen nu vaak al nauwelijks belasting.”)

Một hoàn cảnh trở trêu tương tự đã xảy ra hồi mùa xuân năm nay, khi Nội Các Rutte IV quyết định giảm mức thuế đánh vào xăng dầu. Biện pháp này đã giúp cho giới có đủ thu nhập để có xe hơi bớt tốn tiền lúc đi đổ xăng, nhưng những người không có tiền để mua xe thì lại không được hưởng xu nào.

Do đó nên các đảng đối lập đã yêu cầu chính phủ nhanh chóng đưa ra những biện pháp khác để giúp nhóm người ở đáy xã hội này. Thế nhưng bà Bộ Trưởng Bộ Tài Chính là bà Sigrid Kaag thuộc đảng D66 lại thú nhận rằng chính phủ Hòa Lan hiện giờ không còn làm gì thêm được nữa, vì họ đã làm tất cả những gì họ có thể làm.

Việc nội các do Thủ Tướng Rutte lãnh đạo dường như bất lực trước một vấn đề có ảnh hưởng tiêu cực sâu

đậm đến đời sống của một số lớn người tại Hòa Lan đã khiến cho bình luận gia Martin Sommer mà chúng ta nói đến ở trên tiên đoán rằng mùa thu năm nay, khi chính phủ công bố các khoản dự chi và dự thu cho năm mới, sẽ là một mùa thu dầu sôi lửa bỏng (“een hete herfst”).

12/06/2022

(Ông Năm Chuột tổng hợp các sự kiện và ý kiến lấy từ báo chí, đài phát thanh, đài truyền hình và mạng lưới thông tin toàn cầu.)

Tìm em giữa phố hạ nồng

Thơ Miên Thụy

Mùa hè trong tôi phượng rủ
Thương cho con nắng cuối ngày
Phượng hồng ngày xưa thân ái
Bây giờ nhạt tháng năm phai

Đón em vào khung trời lạ
Nơi đây giữ hắt hạ buồn
Tìm đâu một màu phượng đỏ
Trong tôi nghìn giọt nhớ thương

Tìm em giữa trời mùa hạ
Nắng oi nắng ngủ quên ngày
Tôi đi một vùng cỏ lạ
Bóng em vẫn bạt ngàn phương

Hạ về giữa thành phố lạ
Dậy một mùi hương quê nhà
Em đâu! Chỉ toàn phố xá
Tôi lạc giữa dòng người qua

Em hẹn rồi em không đến
Cho tôi đỏ mắt trông tìm
Trách thắm mây trời quên lãng
Hồn tôi cánh gió lang thang

Tôi mãi làm thân lữ khách
Xứ người dễ mấy ai quen
Thôi em tôi không hề trách
Em hẹn rồi em lại quên

Tôi về ngang con phố lạ
Chiều ơi chiều vẫn miệt mài
Em còn một phương mùa hạ
Tôi còn một mảnh đời qua

Miên Thụy (Hoà Lan)

đọc và cổ động Việt Nam Nguyệt San
đến gia đình, bè bạn!

Tin Thế Giới

EU chung quyết chấp thuận chế tài nhắm vào dầu mỏ và ngân hàng Nga

Reuters 3/6/2022

Liên hiệp châu Âu ngày 2/6 ra chấp thuận chung quyết đối với các chế tài mới nhắm vào dầu khí Nga và ngân hàng hàng đầu của Nga Sberbank để trừng phạt cuộc xâm lược Nga tiến hành tại Ukraine.

Các nhà lãnh đạo EU, từng có được nguồn cung cấp năng lượng dồi dào từ Nga, đã đồng ý với lệnh cấm vận nhập khẩu dầu thô sẽ có hiệu lực hoàn toàn vào cuối năm 2022.

Hungary và hai quốc gia Trung Âu không giáp biển khác đã được bảo đảm miễn trừ đối với việc nhập khẩu dầu Nga bằng đường ống dẫn.

Vòng trừng phạt thứ sáu này còn bao gồm việc cắt ngân hàng lớn nhất của Nga, Sberbank, ra khỏi hệ thống giao dịch quốc tế SWIFT.

Cuộc chiến tại Ukraine đã đưa quan hệ giữa Nga với phương Tây xuống mức thấp mới và các

chế tài mới nhất của EU sẽ cắt giảm 90% lượng dầu nhập khẩu của Nga vào khối 27 quốc gia và 450 triệu dân.

Người đứng đầu Ủy ban điều hành EU, bà Ursula von der Leyen, nói các biện pháp này "sẽ làm giảm khả năng tài trợ cho cuộc chiến của Nga."

Một nhân vật có tiếng tăm không bị đưa vào danh sách đen là người đứng đầu Nhà thờ Chính thống giáo Nga, Thượng phụ Kirill, một đồng minh thân cận của ông Putin. EU không đạt được nhất trí cần có trong việc này vì sự phản đối của Hungary.

Hungary đã leo thang yêu sách trong những tuần gần đây về lệnh cấm vận dầu mỏ Nga. Cho nên, các nước EU khác đã đồng ý xuống nước bằng cách miễn trừ nguồn cung cấp dầu từ đường ống Druzhba vận chuyển tới Hungary, Slovakia và Cộng hòa Czech.

Nhà máy lọc dầu duy nhất của Slovakia, Slovnaft, cho hay chế tài sau 8 tháng sẽ cấm Nga xuất khẩu các mặt hàng dầu sang các thị trường chính là Cộng hòa Czech, Áo và Ba Lan.

Ngoài việc cấm nhập dầu Nga bằng đường biển vào châu Âu, các chế tài mới cũng bao gồm lệnh cấm ngay lập tức đối với

việc bảo hiểm các tàu chở dầu Nga ở những nơi khác, một quan chức EU nói với Reuters, trong khi các hợp đồng hiện hữu sẽ dần bị loại trong vòng sáu tháng.

Các chuyên gia EU cho rằng điều đó sẽ làm phức tạp thêm nỗ lực của Nga trong việc tìm kiếm các thị trường khác cho dầu thô của mình.

Nga dọa đại diện các hãng truyền thông Mỹ về 'các biện pháp nghiêm ngặt'

Reuters 3/6/2022

Nữ phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Nga Maria Zakharova (ảnh tư liệu, tháng 1/2022)

Bộ Ngoại giao Nga cho biết họ sẽ triệu tập những người đứng đầu các cơ quan truyền thông của Mỹ tại Moscow đến họp vào thứ Hai tuần tới, 6/6, để thông báo về các biện pháp cứng rắn nhằm đáp trả những hạn chế của Mỹ đối với truyền thông Nga.

"Nếu công việc của các hãng truyền thông Nga - các nhà điều hành và các nhà báo - không được diễn ra bình thường ở Hoa Kỳ, thì sau đây chắc chắn sẽ có các biện pháp nghiêm ngặt nhất", phát ngôn viên của Bộ Ngoại giao Nga, Maria Zakharova, nói hôm thứ Sáu 3/6.

"Theo hướng như vậy, vào thứ Hai, ngày 6/6, những người đứng đầu văn phòng của tất cả các hãng truyền thông Mỹ ở Moscow sẽ được mời đến trung tâm báo chí của Bộ Ngoại giao

Nga để giải thích cho họ về hậu quả của đường lối thù địch của chính phủ Mỹ trong lĩnh vực truyền thông", bà Zakharova nói thêm.

Nga cáo buộc các nước phương Tây áp đặt các hạn chế không công bằng đối với các hãng truyền thông của họ ở nước ngoài, bao gồm cả lệnh cấm đối với một số hãng thông tấn được nhà nước Nga hậu thuẫn. Các nhà lập pháp Nga đã thông qua một dự luật vào tháng trước, trao quyền cho các công tố viên đóng cửa các văn phòng truyền thông nước ngoài ở Moscow nếu một quốc gia phương Tây "không thân thiện" với truyền thông Nga.

Kể từ khi xâm lược Ukraine vào tháng 2, Nga đã trấn áp việc đưa tin về cuộc xung đột trên các

phương tiện truyền thông, đưa ra mức án 15 năm tù cho các nhà báo cố tình tung tin "giả" về cái mà nước này gọi là "chiến dịch quân sự đặc biệt" ở Ukraine.

Luật này đã khiến một số hãng truyền thông phương Tây rút các nhà báo của họ ra khỏi Nga. Các cơ quan báo chí phương Tây khác, bao gồm cả Reuters, đã ở lại nước này và tiếp tục đưa tin.

Nga nói họ đang tiến hành một "chiến dịch quân sự đặc biệt" nhằm "giải giáp vũ khí" và "phi quốc xã hóa" nước láng giềng. Ukraine và các đồng minh gọi đây là cái cớ phi lý cho một cuộc chiến khiến hàng nghìn người

thiệt mạng, san phẳng các thành phố và khiến hơn 6 triệu người phải chạy ra nước ngoài.

Trung Quốc bị tố quấy rối máy bay Canada thực thi nhiệm vụ trừng phạt Triều Tiên

Reuters 3/6/2022

Máy bay chiến đấu J-10 của PLAAF tại Triển lãm Hàng không và Vũ trụ Quốc tế Trung Quốc lần thứ 13 tại Châu Hải, Quảng Đông hôm 28/9/2021.

Quân đội Canada tố cáo máy bay chiến đấu của Trung Quốc quấy rối máy bay tuần tra của họ khi họ đang theo dõi Triều Tiên trốn tránh lệnh trừng phạt, đôi khi còn buộc máy bay Canada phải chuyển hướng khỏi đường bay.

Trong một vài lần từ ngày 26/4 đến ngày 26/5, các máy bay của lực lượng không quân Trung Quốc (PLAAF) đã tiếp cận máy bay tuần tra tầm xa CP-140 Aurora của Không quân Hoàng gia Canada (RCAF), Lực lượng Vũ trang Canada cho biết trong một tuyên bố ngày 1/6.

"Trong những lần tương tác này, các máy bay của PLAAF đã không tuân thủ các tiêu chuẩn an toàn hàng không quốc tế", tuyên bố cho biết. Những tương tác này là không chuyên nghiệp và/hoặc gây rủi ro cho sự an toàn của nhân viên RCAF của chúng tôi."

Trong một số trường hợp, phi hành đoàn Canada cảm thấy rủi

ro đến mức họ phải nhanh chóng thay đổi đường bay để tránh va chạm có thể xảy ra, tuyên bố cho biết thêm.

Bắc Kinh chưa đưa ra bình luận về các cáo buộc.

Quân đội Canada nói các hoạt động tương tác như vậy rất đáng lo ngại và có tần suất ngày càng tăng, đồng thời lưu ý rằng sứ mệnh của họ diễn ra trong các hoạt động được Liên hiệp quốc chấp thuận nhằm thực hiện các lệnh trừng phạt đối với Triều Tiên.

Máy bay của Canada nằm trong khuôn khổ "Chiến dịch NEON" của Ottawa, giám sát các tàu quân sự, máy bay và nhân viên được triển khai để xác định các hành vi nghi ngờ trốn tránh lệnh trừng phạt trên biển, bao gồm cả việc chuyển nhiên liệu từ tàu sang tàu và các nguồn cung cấp khác bị cấm bởi các nghị quyết của Hội đồng Bảo an Liên hiệp quốc.

Trung Quốc nói họ đã thực thi các lệnh trừng phạt của Hội đồng Bảo an Liên hiệp quốc. Tuần trước, Trung Quốc cùng với Nga phủ quyết đề nghị do Mỹ dẫn đầu về các chế tài mới đối với Triều Tiên liên quan tới các vụ thử phi đạn ngày càng tăng của Bình Nhưỡng.

"Trong hoàn cảnh hiện tại, gia tăng chế tài sẽ không giúp giải quyết được vấn đề," phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc Triệu Lập Kiên nói trong một cuộc họp báo ngày 1/6.

Tuần trước, lực lượng không quân của Trung Quốc và Nga đã tiến hành cuộc tuần tra chung trên không ở Biển Nhật Bản, Biển Hoa Đông và Tây Thái Bình Dương, cuộc tập trận đầu tiên kể từ khi Nga xâm lược Ukraine.

Tin Việt Nam

Mẹ nhà báo Phạm Đoan Trang thay con nhận giải nhân quyền quốc tế: "Tôi rất tự hào về con mình!"

RFA 03/06/2022

Nhà báo Phạm Đoan Trang

Hôm 3/6/2022 (theo giờ Hà Nội), bà Bùi Thị Thiện Căn thay mặt con mình là nhà báo Phạm Đoan Trang để nhận giải thưởng nhân quyền quốc tế Martin Ennals.

Nói trong buổi lễ trao giải tổ chức ở thành phố Geneva - Thụy Sĩ, mẹ của nhà báo hiện đang bị chính quyền Việt Nam cầm tù với tội danh "tuyên truyền chống nhà nước" cho hay, bà rất tự hào về con mình và đã gần tròn 20 tháng bà không được gặp Phạm Đoan Trang.

"Là mẹ của Đoan Trang thì tôi rất là tự hào, tôi rất yêu thương con tôi, tôi cảm thấy nó là một người phụ nữ can đảm.

Cháu đã kiên định, kiên trì đi theo một con đường mà biết là con đường đó rất là nguy hiểm

và gian khổ, nhưng cháu vẫn dẫn thân đấu tranh không mệt mỏi để cho đất nước Việt Nam có được dân chủ, nhân quyền; cho người dân Việt Nam có được tự do, hạnh phúc.

Trang đã phải vượt qua tất cả những uy lực của chính quyền, Trang kiên cường dẫn thân để đạt được mục đích đó.

Bản thân tôi là người mẹ, tôi đã phải hy sinh tình mẫu tử để cho con tôi hoạt động. Và tôi cũng hy vọng một ngày nào đó, càng sớm càng tốt đất nước Việt Nam sẽ có dân chủ, nhân quyền; người dân được có tự do, hạnh phúc"- Bà Căn nói trong buổi lễ được tường thuật trực tiếp trên mạng xã hội Facebook và YouTube.

Bà Trần Quỳnh Vi, người đồng sáng lập tạp chí Luật Khoa với bà Phạm Đoan Trang, chia sẻ trên sân khấu của buổi lễ trao giải về sự khó khăn trong việc làm báo độc lập ở Việt Nam và cái giá phải trả là bản án chín năm tù đối với nhà báo người Hà Nội.

"Tin vui là mặc dù bà Trang bị bắt giữ nhưng các tờ báo của chúng tôi vẫn tiếp tục làm việc, ngày càng có nhiều người viết bài cho chúng tôi.

Tôi nghĩ là có mặt tốt và mặt xấu, khi mà sự cấm đoán thắt chặt hơn thì chúng tôi càng muốn làm việc trong lĩnh vực này hơn" - bà Vi, một người Mỹ gốc Việt trong phái đoàn đi theo vận động cho tự do của bà Trang cho biết.

Ông Will Nguyễn, một nhà hoạt động dân chủ trong phái đoàn tháp tùng mẹ của nhà báo Phạm Đoan Trang đi nhận giải, cũng nhân dịp này kêu gọi công dân Thụy Sĩ và các nước phát triển nói chuyện với các nhà lập pháp và nhà ngoại giao ở những nước sở tại.

Ông Will Nguyễn nói ông muốn người dân các nước biết rằng, các quyền mà người dân được

hưởng ở các quốc gia này lại đang thiếu ở Việt Nam để Hà Nội có thể trở thành một thành viên có trách nhiệm và tích cực của trật tự quốc tế.

"Tôi nghĩ chúng ta có rất nhiều đòn bẫy, chúng ta càng soi rọi về vấn đề này bao nhiêu thì chính quyền Việt Nam càng có nhiều khả năng hơn đối xử với công dân của mình một cách đàng hoàng và tôn trọng" - ông Will Nguyễn - người từng bị chính quyền Việt Nam cầm tù và ra án phạt trục xuất trở về Mỹ nói.

Bà Phạm Đoan Trang hiện đang phải thụ án chín năm tù giam vì các công việc báo chí ôn hòa của mình, được trao tặng nhiều giải thưởng, bao gồm Giải Phụ nữ Can đảm Quốc tế của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ, Giải thưởng của tổ chức Phóng viên Không Biên giới (RSF) cho mục Ảnh hưởng, giải thưởng Homo Homini từ tổ chức People In Need (Cộng hòa Séc)... và giải Tự do Truyền thông 2022 do Bộ Ngoại giao Canada và Vương Quốc Anh trao tặng.

Thêm nghi phạm trong vụ bắt cóc Trịnh Xuân Thanh bị dẫn độ về Đức

VOA 03/06/2022

Ông Trịnh Xuân Thanh xuất hiện trên truyền hình nhà nước Việt Nam ngày 3/8/2017, được cho là "ra đầu thú".

Văn phòng Công tố Liên bang Đức hôm 2/6 cho biết một người đàn ông Việt Nam bị nghi ngờ có liên quan đến vụ bắt cóc Trịnh Xuân Thanh ở Berlin vào năm 2017 đã bị dẫn độ từ Cộng hòa

Séc sang Đức để chờ xét xử, các hãng tin Reuters, AFP đồng loạt loan tin.

Một thông cáo từ Văn phòng Công tố Liên bang Đức cho biết nghi phạm là một công dân Việt Nam được xác định là ông Anh T. L., phải đối mặt với cáo buộc “hoạt động gián điệp, hỗ trợ và tiếp tay cho việc tước đoạt quyền tự do”.

Người đàn ông Việt Nam này đã bị giao nộp cho nhà chức trách Đức hôm 1/6 sau khi bị bắt ở thủ đô Praha vào tháng 4, văn phòng này cho biết thêm.

Nghi phạm Anh T. L. có lệnh truy nã khắp nước Đức và châu Âu, hãng tin Reuters dẫn thông cáo của Văn phòng Công tố Liên bang Đức cho biết.

Nhà báo Lê Trung Khoa ở Berlin, người theo dõi chặt chẽ vụ bắt cóc ông Thanh trong 5 năm qua, nêu nhận định với VOA về việc dẫn độ mới nhất này:

“Nhà nước Đức là một nhà nước pháp quyền, họ luôn thể hiện rằng họ rất nghiêm minh trong vụ việc nghiêm trọng này - bắt cóc Trịnh Xuân Thanh tại Đức do mật vụ Việt Nam đột nhập lãnh thổ, tổ chức và đưa người ra khỏi Đức.

“Người này bị Cộng hòa Czech bắt trong thời gian vừa qua và ngày 1/6 bị dẫn độ sang Đức. Người tham gia vào vụ bắt cóc đó vẫn tiếp tục được phía Đức quan tâm theo dõi và đưa ra xét xử.

“Được biết ông này có trách nhiệm trong vụ việc đó là người lái xe trong lúc bắt cóc ông Trịnh Xuân Thanh. Nhân chứng này rất quan trọng vì người này chứng kiến toàn bộ sự việc diễn ra vào ngày hôm đó - từ trung tâm Berlin chở về Đại sứ quán Việt Nam - và những diễn biến trong xe ông ta biết hết.”

Đây là nghi phạm thứ hai bị dẫn độ về Đức kể từ khi ông Trịnh Xuân Thanh, cựu Chủ tịch Tổng Công ty xây lắp dầu khí Việt Nam (PVC), bị bắt cóc ở thủ đô Berlin vào ngày 23/7/2017. Ông Thanh sau đó được cho là bị đưa về Đại sứ quán Việt Nam ở Berlin và bị áp giải về Việt Nam từ châu Âu.

Vào tháng 8/2018, Cảnh sát Cộng hòa Czech cho VOA Việt ngữ biết cơ quan này đã chính thức mở cuộc điều tra vụ ông Trịnh Xuân Thanh bị bắt cóc ở Đức rồi đưa lên một chiếc xe đăng ký biển số Cộng hòa Czech.

Vào năm 2018, ông Long N. H., một người đàn ông Czech gốc Việt mà cộng đồng người Việt tại châu Âu gọi là Nguyễn Hải Long, bị dẫn độ về Đức và bị tòa án nước này kết tội liên quan đến âm mưu bắt cóc với án ba năm 10 tháng tù.

Trong khi chính phủ Đức cáo buộc mật vụ Việt Nam tiến hành vụ bắt cóc ông Trịnh Xuân Thanh nhưng Hà Nội khẳng định cho rằng ông Thanh đã tự trở về Việt Nam và ra đầu thú.

Ông Thanh, từng xin tị nạn ở Đức trước khi bị “mất tích”, hiện đang thụ án tù chung thân tại Việt Nam với cáo buộc “cố ý làm trái quy định của Nhà nước về quản lý kinh tế gây hậu quả nghiêm trọng” và “tham ô tài sản”.

Vụ bắt cóc ông Trịnh Xuân Thanh làm rạn nứt quan hệ song phương giữa Berlin và Hà Nội.

Ông Lê Trung Khoa nói:

“Cho đến giờ Việt Nam vẫn không thừa nhận việc bắt cóc ông Trịnh Xuân Thanh. Ba điều mà Việt Nam chưa làm mà Bộ trưởng Ngoại giao Đức yêu cầu là: trả lại nguyên trạng – tức là đưa Trịnh Xuân Thanh về lại

Đức, xin lỗi nước Đức, và hứa không tái phạm.

“Họ [Việt Nam] cứ khẳng định rằng ông Trịnh Xuân Thanh tự về Việt Nam và ra đầu thú. Mà cứ như vậy thì phía Đức sẽ tiếp tục điều tra và mở rộng vụ án”.

Bộ Ngoại giao Đức từng tố cáo Việt Nam bắt cóc ông Trịnh Xuân Thanh theo cách như trong những phim thời Chiến Tranh Lạnh khi nước Đức còn bị phân ra hai miền.

Đây có lẽ là cuộc khủng hoảng lớn nhất trong quan hệ của Việt Nam với một quốc gia châu Âu suốt trong nửa thập niên qua.

Freedom House: Chính phủ Việt Nam đàn áp cả những người đấu tranh đang lưu vong!

RFA 03/06/2022

Ông Trương Duy Nhất bị đưa ra toà ngày 09/3/2020 - AFP

Trong báo cáo mang tên “Bảo vệ dân chủ trong khi lưu vong/Defending Democracy in Exile” công bố ngày 2 tháng 6, tổ chức nhân quyền Freedom House có nhắc đến Việt Nam như là một trong số các quốc gia độc tài thực hiện đàn áp xuyên quốc gia, nhằm bịt miệng người đấu tranh ngay cả khi họ rời quê hương.

Báo cáo dài 48 trang được xuất bản trực tuyến, tổng hợp việc đàn áp xuyên quốc gia trong 4 năm qua thông qua nhiều câu chuyện của những người đã từng bị chính quyền của nước

mình nhấm tới sau khi xuất cảnh và sống lưu vong ở quốc gia khác.

Báo cáo của Freedom House nhắc đến việc tổ chức phi lợi nhuận có trụ sở ở Philippines chuyên hỗ trợ người Việt tị nạn và thúc đẩy nhân quyền mang tên Sáng kiến Thể hiện Lương tâm Người Việt Hải ngoại (VOICE), bị tấn công mạng nhiều lần trong khi cựu nhân viên và tình nguyện viên của tổ chức phi chính phủ này bị quấy rối, bị cấm xuất cảnh hoặc bị tịch thu hộ chiếu khi họ quay trở lại Việt Nam chỉ vì tổ chức này báo cáo vi phạm nhân quyền của chính phủ lên các cơ chế nhân quyền Liên Hiệp quốc.

Ông Lê Trung Khoa, chủ bút của tờ báo mạng Thoibao.de ở Đức với nhiều bài viết chỉ trích chính phủ và bình luận thời sự ở Việt Nam, nói ông bị đe dọa qua các tin nhắn hay bình luận trên mạng xã hội. Trả lời phỏng vấn Đài Á Châu Tự Do, ông nói:

“Việc đe dọa tôi trên mạng xã hội diễn ra hàng ngày, đặc biệt gần đây khi tôi đăng các bản tin về những hoạt động mà Việt Nam tìm cách xâm nhập vào Đức đã bị phát giác hay những tin về xe VinFast giới thiệu và bán xe ở Đức cũng bị đe dọa rất nhiều.

Họ nhắn tin qua Messenger hay bình luận rất cực đoan ở dưới bản tin trên trang Thoibao.de. Họ đe dọa giết, bắn chết, ám sát hoặc về Việt Nam sẽ bị tiêu diệt, bỏ tù và bắt cóc nếu còn ở Đức.

Ngoài ra họ còn gọi điện trực tiếp vào số điện thoại văn phòng từ Việt Nam hay từ một số nước châu Âu với yêu cầu im lặng.”

Ông Khoa cho rằng những lời đe dọa này có liên quan đến Chính phủ Việt Nam vì chúng xuất hiện sau khi ông có những bài viết về hậu trường chính trị Việt Nam.

RFA không thể kiểm chứng độc lập các cáo buộc này.

Một trường hợp mà báo cáo nhắc đến là mục sư A Ga, người đã tị nạn ở Hoa Kỳ nhưng vẫn nhận được tin nhắn đe dọa qua Facebook mà ông nghi ngờ là quan chức Việt Nam, trong đó đề cập đến khả năng bắt cóc ông như trường hợp ở Berlin.

Cựu quan chức dầu khí Trịnh Xuân Thanh là người bị mật vụ bắt cóc ở thủ đô của Đức và đưa về Việt Nam hồi năm 2017, dẫn đến căng thẳng ngoại giao giữa Berlin và Hà Nội trong một thời gian dài.

Blogger của Đài Á Châu Tự Do là ông Trương Duy Nhất cũng bị an ninh Việt Nam làm điều tương tự khi đang xin quy chế tị nạn chính trị ở Bangkok, Thái Lan đầu năm 2019.

Cả hai bị đưa về Việt Nam và tống vào tù với những bản án dài hạn về tội danh liên quan đến quản lý kinh tế.

Ông Nguyễn Hoàng Ân, một người từng hoạt động về tự do tôn giáo ở giáo xứ Kẻ Gai (Nghệ An) đang lưu vong ở Thái Lan cho hay:

“Các hành động đe dọa, sách nhiễu của lực lượng an ninh Nghệ An diễn ra nhiều lần trong thời gian dài sau khi tôi nhận được giấy triệu tập và truy nã để rồi tôi buộc phải chạy sang Thái Lan lánh nạn.

Sau đó (đại diện- PV) nhà cầm quyền địa phương cũng như an ninh tỉnh rồi cơ quan Viện Kiểm sát và Tòa án tỉnh Nghệ An nhiều lần đến nhà và dùng các hình thức như gửi thư kêu gọi đầu thú gây sức ép lên mẹ và gia đình tôi nhằm sách nhiễu đe dọa khủng bố tinh thần của người thân trong gia đình tôi. Họ muốn

tôi phải về đầu thú và nhận những việc tôi không làm.”

Phóng viên RFA gửi email cho Bộ Ngoại giao Việt Nam và Đại Sứ quán Việt Nam tại Hoa Kỳ đề nghị họ bình luận về báo cáo này, tuy nhiên chúng tôi chưa lập tức nhận được câu trả lời.

Bằng báo cáo “Bảo vệ dân chủ trong khi lưu vong/Defending Democracy in Exile,” tổ chức nhân quyền có trụ sở tại Hoa Kỳ đưa ra lời cảnh báo việc đàn áp xuyên quốc gia đe dọa tự do toàn cầu.

Theo bà Yana Gorokhovskaia, thành viên của nhóm nghiên cứu thì đàn áp xuyên quốc gia là một biểu hiện khác của chủ nghĩa độc tài toàn cầu. Sử dụng các vụ ám sát, hành hung, trục xuất bất hợp pháp, kiểm soát sự di chuyển, tấn công mạng, các chính phủ phi dân chủ đưa ra các chuẩn mực độc tài vượt ra ngoài biên giới của chúng.

Đây là báo cáo thứ 2 của tổ chức nhân quyền này về đàn áp xuyên biên giới với nội dung đưa ra các khuyến nghị cho các chính phủ, tổ chức quốc tế và các công ty công nghệ có thể bảo vệ tốt hơn cá nhân và cộng đồng lưu vong.

Ở báo cáo thứ nhất mang tên “Out of Sight, Not Out of Reach/Ngoài tầm nhìn, nhưng không xa tầm với” tổ chức này đã miêu tả quy mô và phạm vi của mối đe dọa này đối với nhân quyền và dân chủ bằng cách xác định các quốc gia thủ phạm, chiến thuật và mục tiêu của chúng.

Báo cáo ghi nhận 3.5 triệu người trên thế giới bị đe dọa bởi đàn áp xuyên quốc gia, ghi chép cụ thể 735 trường hợp xảy ra thực hiện bởi 40 quốc gia độc tài trong 84 quốc gia nơi người hoạt động lưu vong trong 4 năm gần đây.

Truyền Thông Xã Hội Dân Sự

Lts. Trong số này VNNS xin hân hạnh giới thiệu đến quý độc giả bài viết đang được lan truyền rộng rãi trên các diễn đàn xã hội dân sự của facebooker Hoàng Thục Lan Anh từ Toronto (Canada). Kính mời quý độc giả theo dõi sau đây:

* * *

Nỗi Nhục Quốc Thê: Thái Lan Đá Nát Lưới Việt Nam Ngay Trên Sân Nhà!

Người Việt Nam “đi bão” mừng chiến thắng bóng đá với một sự kém nhận thức vô cùng thảm hại (ZingNews)

Hàng triệu người Việt Nam đã xuống đường với cờ xí rợp trời mừng chiến thắng bóng đá nam và nữ

tại SEA Games 31 (tổ chức tại Việt Nam từ ngày 12 Tháng Năm đến ngày 23 Tháng Năm 2022). Huy chương vàng bóng đá nam lẫn nữ mà Việt Nam giành được đều từ hai trận chung kết với Thái Lan. Toàn bộ hệ thống báo chí truyền thông Việt Nam được dịp khua vang với vô vàn mỹ từ. Tất cả đều quên bồng một sự thật chua chát: Bên ngoài vận động trường, Thái Lan đang đá rách lưới Việt Nam trên mọi sân. Việt Nam thua tan tác. Đại bại! Thảm hại!

Bức ảnh buổi lễ cảm ơn sau khi kết thúc đại hội thể thao của những nhà tài trợ SEA Games 31 đã nói lên tất cả. Trên sân khấu, logo của 12 tập đoàn Thái

Lan tài trợ cho thấy họ không chỉ thuần túy là những người chi tiền để Việt Nam có thể tổ chức SEA Games 31 mà còn là những công ty đang khống chế gần như mọi góc ngách thị trường Việt Nam. Người Việt Nam nhào ra quán nhậu ăn mừng “chiến thắng” bằng bia của ThaiBev (Thai Beverage); dân Việt Nam mua đồ ăn mừng trong những siêu thị thuộc sở hữu Thái; dân Sài Gòn nhậu thịt gà từ nhà máy chế biến gà xuất khẩu tại Bình Dương của Tập đoàn CP; người Việt Nam rút tiền “đi bão” từ Ngân hàng Thái KASIKORN; và giới truyền thông Việt Nam tổ chức các cuộc họp báo về SEA Games tại khách sạn Melia Hà Nội cũng của Thái nốt.

12 tập đoàn Thái “cám ơn” Việt Nam (Facebook)

Thế mà không thấy xấu hổ, lại cứ hớn hờ như trẻ con cùng nhau lên đồng với chiến thắng bóng đá vốn gần như chẳng mang lại chút gì lợi ích kinh tế gì để người dân có thể có cơm no áo ấm.

Chiến thắng của Thái Lan trên sân nhà Việt Nam không phải là chiến thắng nhất thời. Từ nhiều năm nay, lần lượt các “đội Thái” đã ào ạt đến Việt Nam và thâu tóm hết doanh nghiệp này đến doanh nghiệp khác. Cafbiz.vn (ngày 24-3-2022) cho biết suốt nhiều thập niên nay, dòng vốn đầu tư trực tiếp của các doanh nghiệp Thái Lan vào Việt Nam liên tục tăng, với mỗi năm tăng bình quân 13%.

Tính đến hết năm 2021, với tổng vốn đăng ký trên \$13 tỷ, Thái Lan đứng thứ 8/140 quốc gia và vùng lãnh thổ có dự án đầu tư vào Việt Nam. Trong khu vực ASEAN, đầu tư của Thái Lan vào Việt Nam chỉ đứng sau Singapore. Đầu tư ở đây không chỉ có nghĩa mở nhà máy. Đáng nói hơn là người Thái đã mua đứt doanh nghiệp Việt Nam. Và toàn doanh nghiệp khổng lồ. Tập đoàn Central Group của Thái hiện là chủ nhân chuỗi siêu thị (ngày xưa có tên) Big C; trong khi TCC Group (Thái) sở hữu Metro (Big C và Metro có thể nói từng là hai chuỗi siêu thị lớn nhất Việt Nam)... Central Group, thuộc sở hữu gia

đình Chirathivat, bắt đầu vào Việt Nam từ năm 2014, bây giờ cũng chính là chủ nhân siêu thị điện máy Nguyễn Kim!

Ảnh: Cafebiz

Nói đến bán lẻ, còn phải kể đến Thai Corp International. Tập đoàn này hiện nắm gần như tất cả các kênh phân phối lớn và có hơn 300 đại diện kinh doanh tại các tỉnh, thành phố khắp Việt Nam; chuyên cung cấp hàng cho các siêu thị, đại lý, cửa hàng bán sỉ và lẻ, từ nước tăng lực Red Bull, cá hộp Ba Cô Gái, khăn giấy Cellox và Zilk, sản phẩm sữa Duch Milk, mì ăn liền Mama, sản phẩm sữa Nestle, nước trái cây Bireley, đến bánh gạo Want Want...

Cùng với hai “tiền đạo” Central Group và TCC Group là tập đoàn khổng lồ SCG Group (Siam Cement Group). Tính đến thời điểm hiện tại, SCG Group đã sở hữu hơn 20 công ty con tại Việt Nam, nắm những ngành rất then chốt: Xi măng và vật liệu xây dựng (với công ty SCG Cement-Building Materials); hóa dầu (với SCG Chemicals) và bao bì (với SCG Packaging). Mới năm

ngoài 2021, SCG Group đã mua lại 70% cổ phần công ty nhựa Duy Tân – một trong những hãng sản xuất sản phẩm nhựa lớn nhất Việt Nam. Trước đó, SCG Group đã “bỏ túi” Công ty Bao bì Biên Hòa (SVI) và Công ty Nhựa Bình Minh...

Và ngay ở một quốc gia vẫn còn sống chủ yếu bằng nông nghiệp, CP Group (Charoen Pokphand Group) của Thái Lan hiện chiếm lĩnh gần như tuyệt đối tất cả những gì liên quan nông nghiệp, từ phân bón, chế biến nông sản đến thậm chí cá gia súc... Năm 2021, CP Group đã mua 24,9% cổ phần Công ty Thực phẩm Sao Ta (Fimex), vốn là doanh nghiệp nhà nước chuyên chế biến tôm đông lạnh xuất khẩu thành lập từ năm 1996. Trong lĩnh vực thực phẩm, đại gia Charoen Sirivadhanabhakdi của tập đoàn ThaiBev đã ôm gọn không chỉ Tổng công ty Bia-Rượu-Nước giải khát Sài Gòn Sabeco (nơi có những sản phẩm quen thuộc chẳng hạn Bia 333 Export và Bia Saigon mà dân nhậu Việt Nam rớt trần trẻ ăn mừng chiến thắng bóng đá trước Thái Lan) mà còn hốt luôn cả hãng sữa lừng danh Vinamilk.

Ảnh: Cafebiz

Thái Lan thậm chí “sở hữu” cả “mặt trời” ở Việt Nam. Cách đây ba năm, doanh nghiệp Thái Super Energy Corporation đã mua cổ phần loạt dự án điện mặt trời tại Ninh Thuận, An Giang... Cuối Tháng Ba 2020, Super Energy thông báo chi hơn \$456 triệu để đầu tư mua cổ phần bốn dự án nhà máy điện mặt trời tại Bình Phước...

Nói tóm lại, một người dân Việt Nam nào đó có thể đang ở trong ngôi nhà được xây bằng xi măng Thái, đi chợ hàng ngày ở siêu thị Thái, xài những vật dụng bằng nhựa “của” Thái, nhậu nhẹt và giải khát bằng đồ uống Thái, ăn thịt gà và trứng gia cầm “của” Thái... rồi nháo nhào ra đường “đi bão” mừng chiến thắng bóng đá bằng xe Honda nhập từ Thái (tâm lý người tiêu dùng Việt Nam thích xe gắn máy được sản xuất ở Thái hơn là ở Việt Nam). Thế mà vẫn ngây thơ ăn mừng! Đến cá gia súc mà cũng để người Thái “lo giúp” nông dân Việt thì thực lực kinh tế Việt Nam có thể thấy “bền vững” như thế nào.

SEA Games được tổ chức mỗi hai năm một lần. Hai năm mới được dịp rót bia (bia Thái!). Trong khi đó, mỗi ngày trôi qua, mỗi giờ trôi qua, kinh tế nước nhà vẫn rơi vào tay nước ngoài. Người Thái, từng ngày từng giờ, tiếp tục sút rách lưới kinh tế Việt Nam. Quả nào mạnh như thoi sơn quả ấy. Vậy mà vẫn không tỉnh. Vẫn tự sướng một cách ngây ngô. Vẫn “tự hào quá Việt Nam ơi” một cách ngớ ngẩn, lố bịch và thậm chí ngu xuẩn. Mỗi hai năm, người Thái mới vô lưới nhặt bóng nhưng mỗi ngày họ hốt hàng đồng tiền từ Việt Nam. **Chừng nào mới sáng mắt ra?**

Chính sách “tự hào dân tộc” bằng bóng đá là một chính sách mỉa dân cực kỳ ngu xuẩn. Nó ru ngủ người dân. Nó khiến người dân u mê và chìm đắm trong sự tự lừa dối rằng họ đang sống trên một đất nước “đang có uy” trên trường thế giới. Họ không nhận thức được rằng họ đang sống trong một nền kinh tế được thờ bầy dưỡng khí người khác; và họ không thấy được rằng họ đang được cai trị bởi những kẻ vốn bẩm sinh mắc hội chứng kém phát triển não bộ, những kẻ có những cái đầu to quá khổ nhưng bộ óc không chỉ teo bé mà còn chứa đầy những thứ giống hệt thứ cá mà người Thái sản xuất ở Việt Nam.

Quê Hương Nhìn Lại

Trần Hoàng Yến

Mình lớn lên và đã sống trong 3 chế độ, sinh ra trong chế độ VNCH, lớn lên trong chế độ CS và sau đó thì sống trong chế độ của xứ tư bản giãy chết.

Trước 75, tuy mình còn rất nhỏ nhưng nhớ thấy ba chỉ chạy xe Moped không xe xua như quan chức bây giờ. Nhớ lần ba chở mình đi chích ngừa trông trái bằng xe díp, ra đường chỉ thấy các chú Quân Cảnh đứng ở những đồn kiểm soát. Các tướng tá lái xe đi qua cũng phải trình giấy tờ cho QC, tuân hành theo luật chứ không có: mày biết bố mày là ai không và các chú QC không có cầm dùi cui rượt theo người vi phạm để kiểm bánh mì hay vòi tiền của dân như CSGT bây giờ.

Các cấp uỷ, hoặc tướng tá lo chuyện đại sự ngoài chiến trường, lo giữ nước chứ không tham những ăn hối lộ nên không giàu cổ xụ như quan chức ngày nay.

Nhớ một ngày, chị mình lên rủ mình đi bộ về thăm ông ngoại, trên đường đi phải ngang qua đồn cảnh sát. Thấy 2 chị em nhỏ xíu, mấy chú Quân Cảnh chặn lại, và ngồi xuống cho bằng hai chị em mình và hỏi các cháu đi đâu, có biết đường không? Để các chú chở 2 cháu đi nhé. Chị nói tụi cháu đi thăm ông và tụi cháu biết đường. Mấy chú dặn các cháu đi sát vào lề và nhớ cẩn thận nhé. Đó là cách hành xử và tác phong của người lính ngày xưa, rất dễ mến và rất thân thiện.

Rồi khi miền Nam bị tiếp thu, những người miền Nam bị đói, bắt đầu ăn cơm độn bo bo, cháo...những người phụ nữ là những người mẹ nội trợ phải chạy đôn chạy đáo kiếm tiền về nuôi con, lại còn bị chính quyền địa phương làm khó dễ đủ thứ, hạch sách, bắt bớ và tịch thu hàng hoá của người bán hàng, khiến họ không còn đường sống, không có tiền để nuôi con. Và, bắt buộc họ phải buôn thuốc tây, buôn gạo...buôn gì cũng bị cho là buôn lậu, cái gì cũng bị cấm chỉ có hợp tác xã mới được bán, ngoại trừ bán rau cải nhưng bán rau thì nhiều gia đình không đủ nuôi con ăn học. Và thế là dân miền Nam không thể sống chung với CS nên ai cũng tìm đường vượt biên.

Rồi khi sống ở xứ tư bản thì mới thấy thật sự tự do, người dân đi làm đóng thuế cho nhà nước, nhà nước lấy tiền đó lo lại cho dân, khi thất nghiệp nhà nước hỗ trợ, con cái đi học không phải trả tiền, ưu tiên cho các em nhỏ, học sinh. Sinh viên đi học có vé xe miễn phí, được ăn trong trường với giá rất rẻ, nếu cha, mẹ lãnh xã hội thì nhà nước cho mượn tiền để các em lên Đại Học, sau khi ra trường các em đi làm trả lại. Tùy theo cha, mẹ làm lương cao hay thấp, nếu lương của cha, mẹ cao thì phải tự trả cho con, còn nếu thấp thì nhà nước phụ.

Người dân ở xứ tư bản được quyền nói những gì mình thích hay chỉ trích chính quyền mà không bị bắt bớ tù đày và không bị cho là phản động vì bất đồng chính kiến. Không nơi đâu có nhiều Tù Nhân Lương Tâm như xứ Việt.

Người VN trong nước không thích chế độ CS nên mong cho Tàu và Nga sụp đổ để chế độ CS sụp luôn. Nhưng người VN mình không như dân Ukraine, không tranh đấu nên thế giới nghĩ VN là xứ tự do, thoáng rồi thì đâu cần phải giúp.

Thế nên, giờ những người muốn xin tỵ nạn ở Đức cũng gặp khó khăn và bị bắt đơn rất nhiều.

CS mị dân đã dạy và tuyên truyền nhồi sọ các em, nói là VNCH ngày xưa ăn chơi, đồi trụy nên mới bị thua.

Các anh lớn giải thích, vì ngày xưa khối CS đông lắm, gần cả nửa thế giới là CS rồi, thí dụ như: Ba Lan, Ukraine, Tiệp Khắc, bắc Hàn, Cuba, Đông Đức ...và Tàu.

Nội liên bang xô viết cũ thôi cũng đã đông rồi, còn thêm Tàu nữa.

Khối CS ủng hộ CSBV vì nghĩ Mỹ đổ bộ vào miền Nam VN là không có chính nghĩa là muốn xâm lăng miền Nam, nên cả khối CS ủng hộ vũ khí cho CSBV đánh Mỹ, không phải chỉ Nga và Tàu.

Lính Mỹ chết nhiều nên dân họ biểu tình và cuối cùng họ rút quân về vào đầu năm 1973, bỏ rơi miền Nam 1 mình đơn độc chiến đấu với cả khối CS 2 năm trời. Tội nghiệp cho lính miền Nam đơn độc, cho dù họ sẵn sàng anh dũng, chấp nhận hy sinh thân mình, chiến đấu để bảo vệ miền Nam, nhưng vẫn thua cuộc vì làm sao có thể chống lại nổi với một khối CS khi không còn vũ khí.

Cuộc chiến của Ukraine y chang như lính miền Nam ngày xưa, bị Nga xâm lăng nếu không nhờ thế giới yêu chuộng hoà bình phụ giúp vũ khí chống lại Nga, thì lính Ukraine dù có anh dũng như lính miền Nam thì cũng sẽ bị thua. Nhưng người dân Ukraine họ được nhiều may mắn hơn miền Nam, vì họ được các nước tiếp tế vũ khí.

TTDiệm muốn Mỹ giúp nhưng không muốn cho Mỹ đổ bộ vào VN, nhưng Mỹ lại muốn có chân trong VN, không phải là xâm lăng mà là đồng minh nhưng vì hấp tấp nên Mỹ đã làm sai, giờ họ không lập lại sai lầm đó ở Ukraine nữa, giúp vũ khí chứ không đổ bộ vào Ukraine vậy thì Ukraine mới có chính nghĩa. Mình luôn ủng hộ cho Ukraine, mong đất nước họ sớm chiến thắng, lấy lại hết tất cả những vùng đất bị độc tài Nga chiếm đóng, và mong đất nước họ khôi phục lại như xưa, đừng để bị dưới ách thống trị của độc tài CS như dân miền Nam và dân Việt Nam nói chung.

Sau 47 năm CS thống trị thì một nền văn minh bị giệt sập, tàn lụi, dân chỉ còn biết ăn chơi, nhậu nhẹt, đi bảo mà cứ tưởng là đi đánh trận, buồn cho một đất nước bị đười ươi cai trị.

thơ Trần Hoàng Yến

Vẫn Chờ Đợi Em

Em đáng người nhỏ nhỏ
Xinh xinh thật đáng yêu
Mái tóc dài buông thả
Vời nụ cười thật xinh
Lần đầu tiên gặp gỡ
Trông em thật đáng yêu
Làm lòng anh xao xuyến
Ngỡ đã quen từ lâu
Chuyện tình em dang dở
Em một mình nuôi con
Làm mẹ hiền gương mẫu
Sống hết mình vì con
Thương em từ dạo ấy
Hứa mãi không lìa xa
Tình keo sơn gắn bó
Sẽ cùng em nên duyên

Rồi một ngày giông bão
Mây đen phủ bầu trời
Em vương vờng lao lý
Tội bởi em yêu nước
Anh một mình chơi vơi
Như thú hoang lạc đàn
Thương em người con gái
Ai chia cách tình ta.
Hứa sẽ thương em mãi
Và sẽ luôn đợi chờ
Ngày trùng phùng sẽ đến
Ngày ấy sẽ không xa.
Hai phương trời cách biệt
Hình bóng người em gái
Người anh thư nước Việt
Luôn ngự trị trong tim!

T.H.Y

PHỎNG VẤN ÔNG TRẦN VĂN VINH

Lời giới thiệu: dưới đây là bài phỏng vấn ông Trần Văn Vinh (TVV), thực hiện bởi ông Ngô Thụy Trúc Lâm (NTTL). Ông Vinh là khuôn mặt quen thuộc trong những sinh hoạt cộng đồng tại Hòa Lan. Ông đã cùng các đồng hương đầu tư nhiều công sức xây dựng cộng đồng người Việt tại vùng Bollenstreek, nơi mà hiện nay sinh hoạt cộng đồng hoàn toàn do giới trẻ gánh vác.

NTTL: Xin ông kể qua thân thế và gia đình, cũng như về nơi ông sinh trưởng ở Việt Nam?

TVV: Tôi sinh ra và lớn lên tại Vũng Tàu, Việt Nam. Tôi vào quân đội đầu năm 1974, sau 4 tháng quân trường, tôi được bổ xung vào binh chủng Thiết Giáp thuộc Lữ Đoàn 3, Thiết Đoàn 15, căn cứ đóng tại Biên Hòa. Vì thuộc Thiết Đoàn tác chiến nên chúng tôi lưu động, chịu trách nhiệm từ Long Khánh, La Ngà cho đến Biên Hòa, Bình Dương. Nơi nào có nhu cầu thì Thiết Đoàn chúng tôi sẽ có

với thịt ba chỉ. Những ai đã bị tù cộng sản rồi thì mới thấy lon mấm ruốc xào sả có thêm chút thịt ba chỉ là quý như thế nào... có lẽ vì thế mà tôi đến giờ tôi vẫn chưa trả hết nợ (cười).

NTTL: Trong trường hợp nào ông đã quyết định ra khỏi Việt Nam?

TVV: Lý do thì có nhiều lắm, thứ nhất: tôi là quân nhân trong quân đội Việt Nam Cộng Hòa, nên sau ngày 30-04-1975 tôi bị Việt Cộng làm khó khăn đủ mọi mặt. Tôi phải đi làm mưu sinh, nên ít khi có mặt ở nhà, nhưng mỗi khi về nhà thì nghe Mẹ nói: “mấy hôm trước có thằng Công An đến nhà hỏi con đang ở đâu” v.v... Có lần ông trưởng khóm là người rất thương tôi, vì ông ta là người miền nam và ở chung xóm với gia đình tôi, con trai ông ta lại là bạn tôi, đến nhà tình cờ gặp tôi và ông nói nhỏ vào tai “Cháu cẩn thận, Công An khu vực nó để ý cháu đó”. Như ông biết, từ sau năm 1975 tất cả các khu vực đều có Công An với 2 mục đích: thứ nhất là để theo dõi hành động của người dân, thứ hai: là để khủng bố tinh thần người dân. Trong khi tôi thường xuyên đi vắng không ở nhà, thì Công An nó để ý lắm. Nhờ ông ấy báo nên sau này tôi cẩn thận hơn, và đây là một trong nhiều lý do khiến tôi quyết định vượt biển.

Ông TVV ở Nationaal Militair Museum (Soest, 2020)

mặt, và chúng tôi chiến đấu cho đến đúng 12.00 giờ trưa ngày 30-04-1975 thì nhận lệnh bỏ súng và tôi đã trà trộn theo làn sóng những người di tản buồn đến trưa ngày 02-05-1975 tôi mới về đến nhà. Tôi còn nhớ hình ảnh của Mẹ tôi lúc thấy tôi về. Khi tôi vừa bước chân vào ngõ, thì em gái tôi nhìn thấy vội vàng kêu lên “Bu ơi anh Vinh về rồi”, nghe thấy thế Mẹ tôi từ trong nhà vội chạy ra cửa ngõ, thấy tôi Mẹ vội ôm tôi vào lòng như ôm tôi lúc còn bé, và Mẹ nói: “Con ơi, Mẹ tưởng con chết rồi”, cho đến hôm nay ngồi đây viết lại kỷ niệm mà đôi mắt tôi đã ướt đẫm từ lúc nào không hay...

Tôi lập gia đình năm 1978 và có 3 con, hai trai và một gái út, tất cả đều có gia đình riêng. Thật ra, tôi lúc ấy không nghĩ đến lập gia đình, vì ước mơ đi tìm tự do chưa đạt, nhưng có lẽ chúng tôi gặp nhau là do ý trời định. Vì trong lúc tôi ở tù, bạn gái đã thăm tôi và gửi cho tôi lon mấm ruốc xào sả ớt

NTTL: Chuyến đi có suôn sẻ không ông?

TVV: Chuyện kể thì hơi dài dòng. Năm 1977 chuyến vượt biển đầu tiên bị thất bại và tôi bị bắt giam tại Cần-Giờ, sau đó tôi và 7 người trong chuyến đi bị chuyển trại đến trại giam B5 Biên-Hòa. Trong thời gian bị giam tù ở đây, có 2 chuyện xảy ra mà tôi còn nhớ, thứ nhất một người bạn trong số 7 người cùng vượt biển với tôi bị ghép oan tội giết chết 2 Công An chỉ để cướp 1 cái áo mưa. Chuyện thứ hai, chúng tôi bị nhốt trong một cái phòng thiếu ánh sáng nên rất cần ánh nắng mặt trời, và mỗi 2 tuần thì quản giáo nó mở cửa cho ra ngoài phơi nắng khoảng 15 phút, trong lúc phơi nắng có ông già 60 tuổi đi hái một bông cúc ăn, không may tên quản giáo khoảng 25 tuổi từ xa đi đến hỏi: “Thằng nào mới ăn cắp cái bông cúc?”. Không ai trả lời, thấy vậy nó nói tiếp “tao sẽ nhốt

chúng mày 3 tháng không cho phơi nắng”. Nghe vậy, ông già nói: “tôi hái bông cúc ăn để chữa bệnh”. Thế là tên cai tù thốt ra những lời nhục mạ ông già đáng tuổi cha chú nó, nào là chúng tao cho chúng mày ăn uống đầy đủ có bỏ đói đâu mà chúng mày ăn cắp của nhân dân v.v... Từ hôm đó tôi luôn bị ám ảnh bởi một chính quyền đối xử với dân còn thua một con chó. Như thế thì con cháu mình sẽ ra sao? chính vì thế mà sau khi ra khỏi tù, tôi lại tiếp tục tìm đường vượt biển. Tuy nhiên, lúc này vì còn đang bị quản chế nên sự đi lại của tôi cũng bị chúng nó theo dõi kỹ hơn. Có lần nó đến

Kho Đen (Hongkong, 1979)

nhà không thấy tôi, tên Công An khu vực nói tôi phải lên đồn trình diện. Thế là tôi lại bị thêm một lần hú vía. Rồi đến ngày tôi khăn gói đưa gia đình vào cuộc hành trình tìm tự do lần thứ hai, nhưng không may bẻ bãi, khi ghe chúng tôi vừa cập bãi thì bị Công An bắn và chúng tôi, những người tổ chức, đã nhảy xuống biển lặn thoát được. Tuy 2 lần thất bại, nhưng vẫn không nản lòng với quyết tâm thà chết dưới biển chứ không chấp nhận sống với chế độ mất nhân tính như thế này được. Có lẽ duyên đến, tình cờ gặp người bạn đã lâu ngày không gặp nhau. Anh ghé thăm tôi và cũng đó là cơ duyên cho anh em chúng tôi hợp tác với nhau trong chuyến hải hành tìm tự do lần thứ 3 này. Sau một thời gian, chuẩn bị xong xuôi. Tối ngày 07-09-1979 chúng tôi bắt đầu khởi hành, nhưng vì đêm đó đám Phướng Đội đi tuần cả đêm nên phải đợi đến 05.00 giờ sáng, lúc mặt trời vừa ló dạng mới dám nhổ neo, chạy khoảng 2 tiếng tôi thấy một tàu đánh cá, trên mui cao có đề cây đại liên 50 ly được ngụy trang với cái áo súng, sờ dĩ thấy rõ là vì trong suốt thời gian tại ngũ tôi đã gắn liền với cây đại liên này. Sau khi phát hiện ghe Việt Cộng, tôi liền hỏi anh bạn xem hai trái lựu đạn anh để đâu rồi, ảnh nói trên kệ này, và tôi cùng anh ấy bàn kế hoạch nếu bị ghe Việt Cộng bắn áp đảo tinh thần

thì anh sẽ dùng ghe lại và tôi sẽ ôm 2 trái lựu nhảy vô phòng lái của nó áp đảo ngược lại để tìm đường sống trong cái chết. May phước ông bà để lại, lần này thoát nạn, và chúng tôi đi được 2 ngày đêm đến hải phận quốc tế thì gặp rất nhiều tàu, nhưng họ chỉ chạy ngang qua chứ không vớt chúng tôi, đến khoảng 08.00 sáng thứ Ba, trên đường đi theo tọa độ ước tính thì chúng tôi phải mất thêm 1 ngày đường nữa mới đến Singapore, phước đức sao gặp được chiếc tàu ngược đường dừng lại và hỏi chúng tôi muốn đi đâu, và anh thông dịch viên đã trả lời: “chúng tôi là những người Việt Nam đi tìm Tự Do và cuối cùng thì họ cho biết tàu của họ là tàu Hòa-Lan chờ hàng từ Singapore trên đường đến Hongkong. Nếu muốn theo thì họ sẽ vớt, dĩ nhiên là chúng tôi đồng ý. Sau này ông thuyền trưởng cho biết tối hôm ấy sẽ có cơn bão, thật đúng vì sau khi lên tàu thì chiều hôm đó cơn giông tố bắt đầu nổi lên. Lúc đứng trên boong tàu ngược mắt lên trời, tôi cảm tạ Thiên Chúa đã cứu giúp chúng con.

NTTL: Cảm xúc của ông ra sao, khi được tàu Hòa-Lan vớt?

TVV: Thú thật lúc đó trong lòng tôi nghĩ có ai đưa 100 kí vàng để đổi lấy Tàu vớt tôi cũng không dám đổi. Trên tàu chúng tôi được đối xử rất tử tế, họ còn cho chúng tôi gọi điện tín ngay lúc còn ở trên tàu về cho gia đình biết tin là chúng tôi đã được tàu Hòa-Lan cứu sống để gia đình an tâm. Sau 3 ngày tàu chạy rờn rã và cập vào cảng Hongkong. Cảnh sát Hongkong đã đưa chúng tôi đến trại tiếp cư tên “Kho-Đen” (từ chúng tôi tự đặt). Vì theo tôi quan sát, thì đây không phải là trại tiếp cư mà là những kho chứa hàng của cảng được tân trang lại làm nơi tiếp nhận người tỵ nạn, cho nên không được sạch sẽ, ngày đầu tiên vừa đến mắc tiểu tôi nhìn trong nhà tạm trú không thấy có một cái nhà vệ sinh nào, và tôi đi ra ngoài thì thấy cái nhà vệ sinh, nhưng than ôi vừa mở cửa định bước vào thì thấy cả cái nhà vệ sinh toàn là giòi bò nhúc nhích, vì ghê tởm quá tôi vội đóng cửa hét muốn đi tiểu luôn.

NTTL: Ông đã sống ở Hòa-Lan hơn 40 năm. Ông có thể kể một vài kinh nghiệm của mình và có hài lòng với cuộc sống ở Hòa-Lan không?

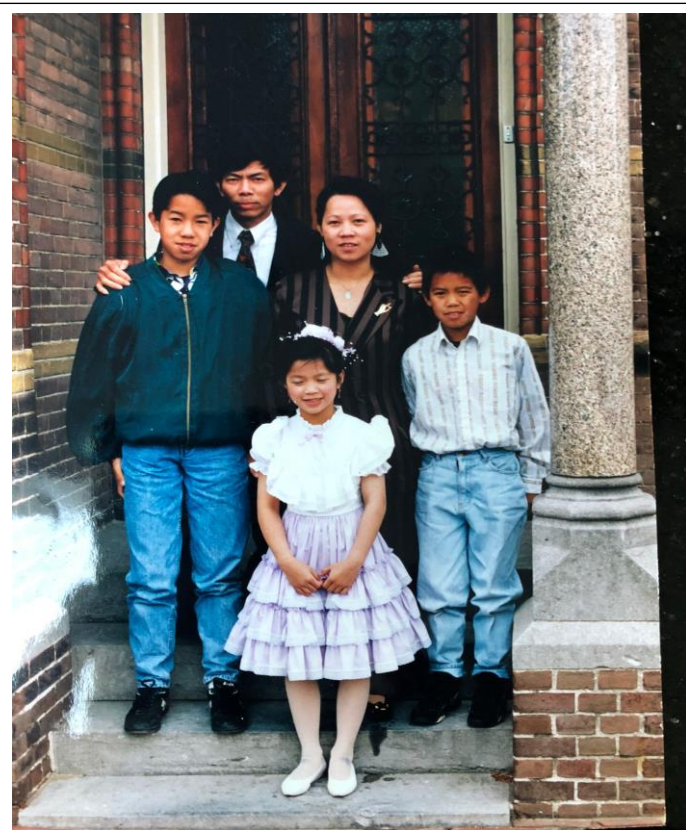
TVV: Tôi sinh ra và lớn lên ở Việt Nam nên khi qua Tỵ Nạn ở Hòa-Lan thì tất cả đều ngỡ ngàng, phải nói là từ A-Z. Mỗi người hay mỗi gia đình mới đến Hòa-Lan đều nhận một gia đình người Hòa-Lan đỡ đầu (gastgezin) để giúp đỡ cho mình về mọi mặt khi cần, nhất là học ngôn ngữ. Chúng tôi được đưa đến tạm trú ở khách sạn De Zeeleew tại Thị xã Noordwijk. Thời gian tạm trú ở khách sạn thì nhà

nước Hòa-Lan phát tiền cho chúng tôi tư lo đi chợ mua đồ ăn uống, rất là thoải mái, trong suốt thời gian ở đó mỗi buổi sáng từ 09.00 - 12.00 giờ sáng đều có các thầy cô giáo đến dạy học tiếng Hòa-Lan cho chúng tôi, riêng các em còn trong tuổi học trò thì đều được đến trường học. Nói chung là nhà nước Hòa-Lan lo cho người Ty Nạn rất là chu đáo

Kerngroep ở vùng Bollenstreek (1981)

về mọi mặt. Tạm trú ở khách sạn được 8 tháng thì chúng tôi được nhận nhà và định cư tại thị xã Lisse. Đến hôm nay nghĩ lại, tôi phải nói Dân Tộc Hòa Lan là một dân tộc đầy tình người, có lẽ họ đã được giáo dục ngay từ khi còn trong gia đình, đến học đường và khi lớn lên bước vào xã hội thì họ đã được giáo dục căn bản từ trong gia đình nên họ có tâm tốt. Vì khi tôi nhận nhà ở Lisse chân ướt

Ông TVV và vợ con (khoảng năm 1990)

chân ráo, không biết gì nhưng hội Kerngroep đã đem đem đồ đạc đến cho và còn có người trực tiếp giúp đỡ khi chúng tôi cần. Nhờ vậy mà chúng tôi là quen môi trường mới rất mau lẹ.

Và có một chuyện tôi hơi ngạc nhiên, vào một buổi tối đang ngồi trong nhà ông bà đỡ đầu nói chuyện và con gái ông đang coi phim trên TV, và ông ta hỏi xin con gái cho ông ta coi tin tức và đợi con dạ rồi ông ta mới dám mở qua đài khác coi tin tức, nếu người Việt Nam thì bố đâu cần phải hỏi con như vậy. Đó là tinh thần tôn trọng nhau rất hay dù người đó là con cháu mình.

NTTL: Việc dạy dỗ con trong môi trường hai văn hóa, Ông đã rút được những kinh nghiệm gì?

TVV: Tôi còn nhớ những năm đầu khi qua đây tôi chưa có con, nhưng có những người đàn anh có con lớn họ đều than phiền con cái sống ở tây phương này rất khó dạy, mình nói gì nếu không đồng ý thì nó cự lại, hoặc mình không muốn con làm cái này thì con nó lại làm v.v... chính vì thế mà khoảng cách con cái với cha mẹ càng ngày càng lớn. Đây là vấn đề vô cùng nan giải nếu không khéo léo thì con sẽ bỏ mình đi, thì mình sẽ không còn cơ hội để dạy dỗ con đến ngày trưởng thành nữa. Cho nên, là cha mẹ cũng phải biết là mình đang sống ở xứ tây phương thì không thể dạy con 100% theo phương pháp Việt Nam mà phải linh động ứng biến tùy theo môi trường thích hợp, đây chỉ là kinh nghiệm của tôi.

NTTL: Ông có sinh hoạt trong cộng đồng Ty Nạn ở Hòa-Lan, ông nhận xét sinh hoạt này thế nào?

TVV: Vâng, tôi có sinh hoạt trong Cộng đồng Ty Nạn Cộng Sản Việt Nam tại Hòa-Lan đã nhiều năm. Theo tôi, là người ty nạn cộng sản thì chúng ta cũng nên tham gia vào sinh hoạt Cộng đồng dưới nhiều hình thức, vì tham gia Cộng đồng là mình đã trực tiếp bảo vệ giá trị ty nạn của mình và còn bảo vệ truyền thống văn hóa dân tộc cho thế hệ mai sau. Tuy nhiên, sinh hoạt nào cũng có những đặc thù riêng của nó, và nếu vượt qua được những khác biệt thì mình sẽ thành công, chính vì thế mà đã nhiều năm tôi vẫn sinh hoạt cộng đồng.

NTTL: Thế hệ thuyền nhân đầu tiên đến Hòa-Lan hiện nay trẻ thì cũng trên dưới 60 tuổi, nhiều người cũng đã ra người thiên cổ. Ông thấy Cộng đồng nên làm gì không?

TVV: Theo tôi, những quý vị làm việc trong cộng đồng luôn quan niệm là muốn duy trì và phát huy truyền thống văn hóa thì phải duy trì được cộng

đồng, vì cộng đồng là nơi quy tụ, là nơi có tiếng nói mạnh mẽ đại diện và bảo vệ quyền lợi cho chính mình khi bị xúc phạm. Tôi xin đơn cử một chuyện xảy ra cách nay khoảng 30 năm, tại một làng ở miền đông Hòa Lan, gần biên giới Đức, trước khi vào trong khu phố người ta thấy có tấm biểu ngữ ghi như sau: "Coi Chừng Người Việt Nam Ăn Cắp". Khi hay tin Ban Chấp Hành cộng đồng cấp tốc cử người đại diện đến nói chuyện với Thị Xã đó để trình bày, đây là sự sỉ nhục đối với cộng đồng chúng tôi, sau khi nghe ông chủ tịch cộng đồng trình bày có tình có lý thì lập tức ông Thị Trưởng yêu cầu chủ chợ tháo tấm biểu ngữ đó xuống. Tuy nhiên, muốn duy trì cộng đồng lâu dài thì chúng ta rất cần có những nhân sự trẻ, và muốn đạt được thì mỗi người lớn chúng ta cần góp chút công sức truyền đạt cho các bạn trẻ hiểu biết nhiều về quyền lợi của cộng đồng, để các bạn trẻ quan tâm với cộng đồng ty nạn hơn. Như những năm đầu khi mới đến Lisse thì số người ở đây rất ít chỉ có 5 gia đình nên chúng tôi đã phối hợp cùng người Việt ở các thị xã chung quanh như: Lisse, Hillegom, Bennebroek, Sassenheim, tổng số người lúc đó khoảng 100 người thành lập được Ban Đại Diện sinh hoạt không ngừng nghỉ cho đến nay đã trên 40 năm. Điểm đặc biệt là Ban Đại Diện ngày nay hoàn toàn 100% là giới trẻ đứng ra gánh vác, đó cũng là nhờ vào những nỗ lực đầu tư của các quý vị tiền nhiệm.

NTTL: Ông có thể mô tả tình cảm của ông với Việt Nam sau 40 năm không?

TVV: Quê hương là chùm khế ngọt thì làm sao tôi không yêu quê hương được, và yêu quê hương bao nhiêu thì lại thương các trẻ em bấy nhiêu, khi thấy tương lai của các em chỉ là một bầu trời âm đạm đầy bóng tối. Xin kể một chuyện đau lòng mà chính tôi đã gặp sau những lần về thăm lại quê hương, có lần tôi đi dạo với anh tôi trên những con

đường quen thuộc là nơi tôi sinh ra và lớn lên, vì buổi trưa khát nước chúng tôi ghé vào quán nước vừa kê ly nước dừa chưa kịp uống thì thấy một em bé bị cầm điếc khoảng 11 tuổi đến bán vé số, thấy em bé tội nghiệp quá, tôi móc tiền mua cho 10 vé số trả tiền nhưng cho lại em bé không lấy vé số, khi ấy cô bé vẫn chưa đi, làm hiệu cho chúng tôi biết là em khát nước, thấy vậy tôi liền cầm ly nước dừa của mình chưa uống đưa cho em uống một hơi sau đó em để ly lại bàn và nói cảm ơn rồi bỏ đi. Tôi sững sờ vì nghe em nói "cám ơn", lúc đó mới biết là mình bị em lừa không tức giận em mà tôi lại thầm cảm ơn em đã giúp cho tôi nhìn thấy phần nào mặt trái của xã hội Việt Nam hiện nay. Chuyện thứ hai là vào buổi tối khoảng 20:30 giờ tôi đi với mấy người bạn vô quán bún thịt nướng bình dân, trong lúc đang chờ đợi thì có một chị bé đưa con khoảng 1 tuổi tay kia cầm mấy cái quạt giấy mời tôi mua, thấy đứa bé tội quá nên tôi nói với chị ta nếu tôi mua hết số quạt này thì chị có thể về nhà cho cháu ngủ ngon hả? Chị ta gật đầu, tôi móc 5 euro đưa cho chị và nói coi như tôi mua số quạt này của chị vậy bây giờ chị đưa cháu về nhà ngủ đi nhá, khuya lắm rồi và chị đã tặng lại tôi một cái quạt. Đây chỉ là hai trong nhiều chuyện thương tâm mà tôi đã chứng kiến tận mắt. Vì thế, mà tôi tự hỏi trước 1975, mặc dù chiến tranh nhưng miền nam đâu có nghèo khổ thương tâm như vậy, còn bây giờ đã ngưng chiến tranh gần 50 năm rồi sao đời sống người dân lại xuống cấp và đạo đức bị băng hoại như vậy, còn các quan to thì xài tiền ném qua cửa sổ, đó chính là điều bất công phi lý dưới chế độ cộng sản ngày hôm nay. Nhìn qua những góc cạnh trên tôi xin trả lời thẳng tôi sẽ luôn đứng cùng người dân tranh đấu đòi lại công bằng xã hội không phải cho tôi mà cho các thế hệ mai sau trong đó có con cháu tôi nữa. Đây chính là tình cảm của tôi dành cho Quê Hương Tôi.

Cánh phượng rơi

Trời tháng sáu phượng hồng nở rực
Như gọi mời tiem thức trở về
Tiếng ve réo gọi mùa hè
Như lòng thầm đợi người về bên ta.

Đây phố cũ chia tay ngày đó
Bước chân ai lối nhỏ cô đơn
Nặng lên rợp khắp phố phường
Để ta gom hết nỗi hờn riêng ta.

Lê Đình Vân

thơ Lê Đình Vân

Thời gian cứ trôi xa lặng lẽ
Chiều nắng vàng cháy đỏ màu hoa
Bởi đâu tình sớm nhạt nhòa
Vỡ rơi giây phút thăng hoa cuộc đời?

Tháng năm cũng dần trôi xa khuất
Và đôi ta đã mất nhau rồi
Nhìn từng cánh phượng rụng rơi
Mùa hè sang gọi đầy vui nỗi buồn.

INTERVIEW MET NGUYỄN LÊ HỒNG HƯNG

Inleiding: hieronder vindt u het interview met Nguyễn Lê Hồng Hưng (NLHH), voormalige bootvluchteling wonende in Dronten. Hung is ruim 40 jaar werkzaam bij een Nederlands maritiem bedrijf. Voor dit werk heeft hij al tientallen landen over de hele wereld aangedaan, van Zuid-Amerika tot aan de westkust van de Stille Ocean. Nguyễn Hiền (NH) was in gesprek met hem.

In de haven van Sint Petersburg, Rusland, 2017

NH: Kan je iets vertellen over jouw achtergrond en over jouw familie?

NLHH: Nguyễn Lê Hồng Hưng is mijn pennaam. Mijn echte naam is Nguyễn Tấn Hưng. Ik ben geboren in 1959 in de buurt Công Nghiệp van district Sông Ông Đốc, dat bij de stad Cà Mau hoort.

Vóór 1975 was ik visser. Nu ben ik werkzaam als kok op een Nederlands container-zeeschip. Ik ben getrouwd, wij hebben twee dochters.

NH: Hoe was jouw leefsituatie in Vietnam? Hoe was jouw ervaringen met de oorlog in die tijd?

NLHH: Mijn vader was militair in een gevechtseenheid in Zuid-Vietnam. Zijn eenheid opereerde in de U Minh-regio van Cà Mau. Elke keer dat hij met het leger meeverhuisde, nam hij de hele familie mee, dus onze leefomstandigheden veranderden voortdurend. Toen ik veertien was, werkte ik als visser in de Golf van Thailand. Ik ben geboren en getogen in de Vietnam-oorlog die woedde tussen het Noorden en het Zuiden, ik heb dood en vijandschap meegemaakt..., ik haat daarom de oorlog.

NH: Waarom heb je besloten te vluchten? Hoe is jouw vlucht verlopen en hoe ben je in Nederland terechtgekomen?

NLHH: Na een aantal jaren onder het communistische regime te hebben geleefd, besepte ik dat de mensen in mijn geboortestad, mijzelf inbegrepen, in een onbeschrijflijke armoede verkeerden. Net als veel andere jonge vissers was ik van jongs af aan gewend met hengels en allerlei soorten visnetten om te gaan, maar nu, als de overheid mensen nodig had, voor welk karwei dan ook, riepen ze ons op en dwongen ons om, bijvoorbeeld, dijken te bouwen, of begraafplaatsen aan te leggen..., of iets anders voor ze te doen, van alles en nog wat. Ze stuurden ons zelfs naar Cambodia voor een oorlog die ze daar zelf aan het voeren waren. Dus wij konden helemaal niets doen om voor onszelf te zorgen. Als je tegen iets was, werd je beschouwd als landverrader, pro-Amerikaans of reactionair. Kortom, ik kon niet leven in een continue onderdrukking door de staat, dus heb ik toen besloten te vluchten. Als vissers in de wateren van de Golf van Thailand en Maleisië kenden wij dat gebied heel goed. Toen de regering Chinezen groen licht gaf dat ze mochten intekenen voor 'een vlucht over zee', huurden Chinezen mij in om een boot naar Maleisië te varen. Ik nam hun aanbod aan en wij gingen in 1978 met hun de zee op. Onze boot was een vissersboot, maar eentje die speciaal voor de grote zee gebouwd was. De boot was tweeëntwintig meter lang, drie meter breed, met tweehonderddertig mensen aan boord. Godzijdank konden we zonder probleem vluchten. Na twee dagen kwamen wij heelhuids op het eiland Pulau-Bidong (bij Maleisië) aan. Tijdens de reis hadden zich geen problemen voorgedaan. Na één jaar op Bidong kreeg ik de toestemming van Nederland voor immigreren, het was toen 1979.

NH: Hoe waren de eerste jaren van je in Nederland?

NLHH: Het begintraject dat wij moesten doorlopen – net als veel Vietnamese vluchtelingen in die tijd, was het volgen van vierhonderd uur Nederlandse taallessen, dit was volgens het beleid van de regering. Het was voor mij heel moeilijk een

vreemde taal te leren, van deze taal cursus kon ik slechts gebrekkig Nederlands spreken, net genoeg om tegen mensen gedag te zeggen en hun de weg te vragen.

NH: Wat was de reden dat je een baan op zee gekozen hebt?

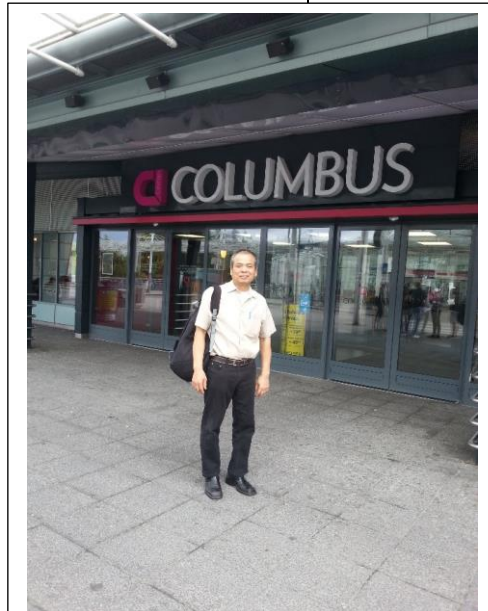
NLHH: Na vierhonderd uur Nederlands te hebben geleerd, vond mijn gastgezin voor mij een baan als matroos bij de firma Holwerda in Heerenveen. Ik ging dus niet naar de zeevaartschool. Ik heb een jaar als matroos gewerkt. Het bedrijf stuurde me vervolgens naar een korte kookopleiding en sindsdien heb ik als kok op hun schepen gewerkt.

NH: Een chefkok in een schip dat de wijde wereld ingaat, dat was een grote verandering in jouw leven, toch? Heb je veel problemen ervaren toen je ermee begon, met de taal en met de menukeuze?

NLHH: De immense zee, met stormachtige golven, is bij velen geen onbekend verhaal, vooral bij de bootvluchtelingen die voor het eerst in een zeestorm terecht kwamen tijdens hun vlucht. Het is inderdaad verschrikkelijk, maar omdat ik van oorsprong een visser ben, wende ik er sneller aan. Naar mijn mening hapert elke baan in het begin. Het Vietnamees kent een gezegde: "Alle begin is moeilijk". Hetzelfde geldt voor een scheepskok. Ik was een nieuweling, in het begin kwam ik ook wat jaloezse, koppige mensen tegen, die klaagden en jammerden; en door mijn nieuwe baan had ik ook hier en daar problemen bij het koken. Maar dankzij de zeer strikte regels van de kapitein en de discipline hield de bemanning zich keurig aan het reglement. Ik kon een beetje Engels en Nederlands, wat genoeg was voor het werk, niet erg goed natuurlijk, maar als we lang genoeg naast elkaar leefden, konden we elkaar langzaam begrijpen. In het begin had ik nog geen ervaring, dus het was nogal moeilijk om een menu te bedenken, maar toen ik er eenmaal aan gewend was, ging het prima.

NH: Hou je rekening met hun geloof bij het menu? Bereid je vaak Vietnamese gerechten voor hun? Welk Vietnamees gerecht vinden ze het lekkerst?

NLHH: Op het schip zijn er veel Indonesische moslims, ze lusten geen varkensvlees, ze eten geen aardappelen, dus voor de tafel van de Indonesiërs serveer ik varkensvlees noch aardappelen. Eerlijk gezegd is dit slechts symbolisch, een formaliteit om respect voor hun cultuur en sympathie voor hun te tonen. Ik kan namelijk geen aparte keukenset gebruiken om voor deze moslims te koken. Als een Indonesiër varkensvlees en aardappelen wel lust en dat wil eten, vraagt hij me hiervoor. Strikt genomen, volgens de regels moeten ze eten wat de pot schaft, maar ik doe het gewoon naar mijn geweten, niet dat ik gedwongen ben naar hun smaak en hun leefregels te koken. Wat het Vietnamese eten betreft, het is altijd geliefd bij iedereen uit alle landen, vooral de Vietnamese loempia's vinden ze erg lekker.

In Helsinki, Finland (2015)

NH: Hoe ziet jouw dienstrooster er uit?

NLHH: Elke keer als ik, na een verlof, terugkeer naar het werk, is het mogelijk dat het bedrijf een andere vaarroute uitkiest, naar een ander regio, en dan ga ik naar dat gebied. Het is niet zo dat matrozen altijd op een bepaald schip werken. Het schema staat dus niet vast. Tijdens de komende vaart, begin mei 2022, ga ik bijvoorbeeld naar Spanje en brengen wij goederen van het vasteland naar de Canarische Eilanden of naar Marokko. Voor de volgende boottocht weet ik nu niet waar ik heen moet. Volgens de regels van het bedrijf heb je na elke periode van twee maanden aan boord recht op één maand verlof. Deze regels bestaan, maar afhankelijk van de vraag en onderling overleg kan met enige soepelheid hiermee omgegaan worden. Als je bijvoorbeeld een lange vakantie wil opnemen, vraag je om extra vaartijd.

NH: Je hebt al tientallen landen aangedaan. Welk land maakt het meest indruk op je?

NLHH: Natuurlijk is Nederland een land dat een grote indruk op mij maakt, omdat dit land mij heeft geholpen en grootgebracht. De Nederlanders zijn erg goedgehartig en behulpzaam. Als je praat over andere landen, geef ik de voorkeur aan de Scandinavische landen. De steden van deze

landen zijn erg mooi, de mensen zijn zachtaardig en vriendelijk. Stockholm, de hoofdstad van Zweden, is voor mij de meest geliefde stad.

*Boekpresentatie van Hungs' debuutbundel **Dòng Sông Sữa Mẹ** (De Moedermelksrivier) – Nieuwegein, 1994*

NH: Kom je vaak de Vietnamezen tegen in die landen? Hoe was hun reactie? Verbaasd of nieuwsgierig? Heb je misschien een diep onroerende ontmoeting met deze Vietnamezen gehad die je nog kunt herinneren?

NLHH: In het verleden, toen de golf van de Vietnamese vluchtelingen – de zogenaamde Vietnamese Boat People, opkwam, waren er zeer weinig Vietnamezen in het buitenland. Dus waar ik ook ging, zocht ik altijd Vietnamezen op om mee te kletsen, om verdriet door heimwee te uiten. Later ontmoette ik sommige Vietnamezen in Rusland, ze kwamen uit Noord Vietnam en verkochten spullen op de vlooiemarkt in het centrum van Sint Petersburg, ze waren ook blij met mij te babbelen en nodigden mij uit voor een bezoek bij hun thuis. We bouwden een goede vriendschap op. In de jaren daarna waren er erg veel Vietnamezen, overal waar ik ging kwam ik Vietnamezen tegen, dus het is nu normaal geworden om ze te zien...

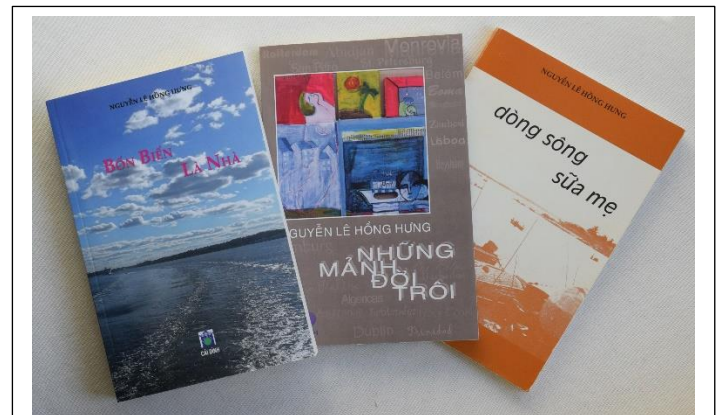
NH: Hoe heb je een balans gevonden tussen werk en privé, mede door jouw bijzondere baan?

NLHH: Voor de Nederlandse zeelieden zijn er best goede regelingen. Als je vrouw bijvoorbeeld zwanger is, kan je je eigen vrije dagen regelen, zoals langer gaan werken, om zo vrije dagen op te sparen voor het verzorgen bij en na de bevalling, totdat je vrouw in staat is de dagelijkse taken weer over te nemen; pas op dat moment ga je terug naar het werk. Mijn vrouw had thuis eens een beroerte; zodra ik het slechte nieuws hoorde, werd

er voor mij geregeld dat ik onmiddellijk naar huis mocht gaan voor de verzorging, en ik bleef bij mijn vrouw totdat ze redelijk hersteld was. Dat zijn bedrijfsvoorschriften voor matrozen. Voor privé-zaken kent iedereen natuurlijk momenten van ups en downs, het is zaak dat je die binnen de familie oplost. Ook op een schip geldt het werkschema: buiten de werktijd is de tijd van jezelf. Tijdens deze rusttijd doe je privé-dingen. In mijn geval bijvoorbeeld, in mijn vrije tijd schrijf ik korte verhalen of maak ik een gedichtje...

NH: Je hebt heel veel korte verhalen geschreven over wat zich afspeelt in het dagelijkse leven van de bemanning en over wat je is overkomen. Zijn ze benieuwd naar wat je in die verhalen schrijft? Hebben ze je weleens gevraagd of je die verhalen voor hun wilt vertalen?

NLHH: Veel van mijn collega's weten dat ik boeken schrijf, en dat die al gepubliceerd zijn, en ze vragen of mijn boeken al zijn vertaald in hun taal. Sommige Nederlandse collega's moedigen me aan om een boek in het Nederlands te schrijven of mijn verhalen te vertalen. Ik denk dat ik onvoldoende talent daarvoor heb, daarom laat ik dat maar buiten mijn gedachten.

Verhaalbundels van Nguyễn Lê Hồng Hưng, gepubliceerd in Nederland

NH: Heeft de Covid-pandemie veel impact op het dienstschema? Ik neem aan dat sommige mensen zijn gedwongen langer op het schip te blijven omdat hun land in lock down was. Heeft dat tot mentale problemen onder de bemanningsleden geleid?

NLHH: In feite is het verhaal van het aan land gaan van zeelieden in de afgelopen veertig jaar veel veranderd, en dat komt niet alleen door de Covid-pandemie. Veertig jaar geleden hadden zeelieden in Europese havens bijna alle vrijheid overal te gaan en staan als hun schip in de haven lag. Sinds HIV en terrorisme overal voorkomen,

scherpten veel havens hun immigratieprocedures aan, voordat je de toestemming krijgt het schip te verlaten. Over het algemeen is de bewegingsvrijheid van de matrozen op het vasteland beperkter geworden. Toen de Covid-epidemie uitbrak, moesten zeelieden bij het aan land gaan handen wassen met ontsmettingsmiddel en een mondkapje dragen; in het algemeen moesten we dezelfde preventie maatregelen volgen als de mensen op het vasteland. Hier en daar heb ik gehoord dat sommige kapiteins de bemanning verboden van boord te gaan; de bemanning jammerde en verveelde zich dan een beetje, maar ik heb nog nooit gehoord over een zeeman aan boord met geestelijke problemen die anders zouden zijn dan

de verhalen die ik heb gehoord over het lijden van mensen op het vasteland.

NH: Heb je ooit overwogen naar een baan aan de wal te zoeken?

NLHH: Vroeger, toen ik pas getrouwd was, heb ik wel een tijdje aan wal gewerkt, maar ik ontdekte toen dat als je in een fabriek of restaurant werkte, je slechts een paar vrije dagen had, en er waren ook meer beperkingen voor verlof en reizen. Dus vroeg ik weer inruil voor een baan aan boord. Tot nu toe, nu ik bijna met pensioen ben, denk ik daar niet meer over. Ik hoop dat ik in goede gezondheid kan werken tot de dag van mijn pensionering.

NH: Dank je Hưng, voor het nemen van de tijd voor het interview.

Đất nước thời mặt pháp

*Gió chiều dâm toạc hoàng hôn
 Có bày con đặng lớn khôn quy trình
 Tưng bừng mở hội cung nghinh
 Thịt xôi một đám ăn xin xếp hàng
 Mặt hoa da phấn điểm dàng
 Làm thân lươn lếch suốt đời luồn hang
 Chào nhau địt mẹ âm vang
 Tranh nhau vơ vét bày đàn than ôi
 Trầu cau coi mép khô môi
 Theo giong lịch sử nước tôi mịt mù
 Bò sinh đầu có cục u*

*Quan ngu vì mãi ô dù chực xương
 Đu dây trẻ nhỏ đến trường
 Quang vinh đặng dĩ một phường đầu môi
 Nước mắt là chuyện đã rồi
 Tổ quốc cứ mãi tìm nơi ngụ hồn
 Tháng năm mưa xuống nguồn tuôn
 Rừng chiều tím tái lịm hồn cỏ khô
 Mưa rơi hoang lạnh huyết mỗ
 Nước non tôi đó cơ đồ mai sau
 Đấng lòng trời khóc mưa ngâu
 Việt nam tôi đó nơi đâu còn tình...*

19-5 Lưu Vong

“Người Hiệp Sĩ” Trong Rừng Già

Mùa hè năm ấy tôi trở về thăm nhiều gia đình người Hòa Lan đã từng giúp đỡ nhóm người Việt chúng tôi khi chúng tôi đặt bước chân tỵ nạn đến Thị xã. Dịp này tôi đã được nhiều người nói cho tôi biết về một đôi vợ chồng trẻ cũng là người Việt Nam, hiện làm chủ một khu resort bên khu rừng Fontainebleau Forest Pháp Quốc. Họ hết lời khen khu resort và khu rừng tuyệt đẹp. Họ nói: “Những ngày chúng tôi đến nghỉ dưỡng ở đây, chúng tôi rất vui và rất hài lòng vì được tiếp đón rất long trọng. Khu resort thật lịch sự và sang. Đặc biệt các món ăn Pháp và Việt thì vô cùng xuất sắc... ngoài sự chờ đợi của mọi người. Ba tuần ở đó thì hầu hết nhiều gia đình trong nhóm đã ăn điểm tâm với chỉ món phở, hoặc bánh bao, hoặc bánh mì với xíu mại; cũng như được thưởng thức ly caféphin... rất lạ và rất ngon.”

* * *

Sau mùa hè năm ấy, tôi quyết định mùa hè năm sau sẽ đến nghỉ ở khu resort Fontainebleau Forest. Và, tôi đến khi đồng hồ chỉ đúng ba giờ chiều. Vì cùng là người đồng hương, tôi được đôi vợ chồng trẻ chủ resort tâm sự rất nhiều. Cô Antoinette Phạm và chồng là anh Lê Hiếu kể:

“Ngày xa xưa lắm, khi đó tôi mới được năm tuổi đã phải theo ba mẹ bỏ nước ra đi. Đây là sự lựa chọn rất đúng và kịp thời. Nếu như gia đình tôi kẹt ở lại Việt Nam thì ba tôi chắc chắn sẽ bị Việt Cộng giết vì cấp bậc và vì công việc ông đã phụ trách. Chồng của tôi là anh Lê Hiếu đây, cũng đã cùng gia đình nhanh chân chạy khỏi quê hương trước khi cộng sản Bắc Việt tràn vô Sài Gòn. Khi ấy tuổi của anh cũng còn rất trẻ. Anh lớn hơn tôi ba tuổi...”

Anh Lê Hiếu tiếp lời vợ:

“Khi học trên đại học chúng tôi đã gặp và rồi sau đó cùng nhau xây dựng gia đình. Cũng vì thấy người Việt mình thường làm công cho người ngoại quốc nên chúng tôi đã cố gắng học hành và tiết kiệm tối đa... mới có được ngày hôm nay. Khu resort hoàn toàn mới và hoạt động đã được hơn ba năm. Cũng nhờ chính phủ Pháp tận tình giúp đỡ nên khu resort được mở rộng khá lớn và sang trọng; lại tọa lạc bên khu rừng già tuyệt đẹp và tuyệt thơ mộng nên mau chóng được nổi tiếng và được du khách khắp thế giới đến đây nghỉ dưỡng thường xuyên. Đến nay đã có bảy mươi hai gia đình người Việt mình mà đa số sinh sống tại Pháp, đã đến đây với chúng tôi. Anh là người Việt Nam đầu tiên ở Hòa Lan đến đây.”

Cô Antoinette Phạm nói thêm vô:

“Vào những ngày lễ, hoặc mùa hè và mùa đông, phải đặt chỗ trước cả dăm ba tháng mới có chỗ. Những nhân vật có tiếng tăm như... Và những diễn viên điện ảnh tên tuổi như... cũng đã từng đến đây và cũng đều hết lời khen tặng.”

Tôi đặt chỗ trước gần một năm nên trước mùa nghỉ hè hai ngày, tôi đã có mặt tại khu resort. Năm đó tôi muốn được thay đổi không khí, tôi muốn rời xa thành phố để được hít thở không khí trong lành của núi rừng ba tuần, thay vì ở lại nhà để đi tham dự những cuộc du ngoạn vui chơi cắm trại và ăn uống với những người thân. Từ nhiều năm qua, mỗi năm chúng tôi đều họp mặt vào những ngày này gọi là để, mừng một mùa hè đầy nắng ấm sau mùa đông và mùa xuân với nhiều lạnh lẽo. Và, năm đó chỉ có tôi vắng mặt.

* * *

Buổi sáng ngày thứ hai, sau khi ăn sáng với chỉ một cái bánh bao và ly café... pha máy, tôi quyết định đi dạo trong khu rừng rộng lớn đó để cho biết nó đẹp như thế nào. Vì nghĩ mình chỉ đi dạo loanh quanh gần khu resort thôi, nên tôi không cầm theo một thứ gì cả, ngoài bộ đồ đang mặc trên người. Theo con đường mòn, tôi cứ đi và vừa đi vừa ngắm cảnh rừng tuyệt đẹp và thơ mộng... đã gọi cho tôi nhớ lại những ngày xa xưa khi tôi còn là cậu học sinh bậc trung học. Nhà trường, vốn là dòng tu Công giáo đào tạo các tu sĩ; tọa lạc ở ngoại ô thành phố Dalat; thường mỗi cuối tháng có tổ chức đi cắm trại trong khu rừng thông và sáng đi chiều về. Vào mùa hè hoặc những ngày lễ lớn, trường tổ chức những đêm cắm trại ngủ trong

rừng từ hai đến ba đêm; rất vui và thật nhiều kỷ niệm cùng những san sẻ bạn bè buồn vui trong lứa tuổi học trò.

Sáng hôm nay vì quá say mê với cảnh đẹp thơ mộng của núi rừng trong không gian lặng gió và thời tiết ấm áp, tôi đã đi sâu vô trong rừng mà tôi không hề hay biết. Tôi yên trí khi nào muốn về lại khu resort tôi chỉ cần đi theo con đường mòn mà tôi đã đi... là về đến nơi thôi. Nhưng, đang đi tôi bỗng nghe rất rõ tiếng nước chảy. Vì nghĩ dòng nước cũng gần đây, và hơn nữa tôi cũng đang khát, nên tôi đã rời con đường mòn và đi qua một khu rừng cây để đến nơi có tiếng nước chảy. Tôi nghe rõ ràng tiếng nước chảy nên tôi nghĩ không xa. Vậy mà tôi đi đã rất lâu rồi, đi

cũng phải có hơn hai mươi lăm phút, nhưng tôi vẫn chưa nhìn thấy dòng nước. Đến khi sự lo lắng và nỗi sợ hãi bị lạc đường xuất hiện trong đầu, tôi đã không còn cách nào tìm ra con đường mòn được nữa. Tôi đã đi lòng vòng trong khu rừng cho đến khi nhìn đồng hồ đeo tay thì thấy đã năm giờ hai mươi bảy phút chiều. Tôi đã đi trong rừng hơn tám tiếng đồng hồ rồi. Tôi vừa mệt, vừa khát, vừa đói, và vừa lo sợ. Nhưng, tôi vẫn cố tìm lối về trong khi lòng dạ tôi đã vô cùng hoảng loạn. Tôi nghĩ, tôi đã bị lạc

đường thật rồi. Tôi đang ở trong tình trạng chưa bao giờ bị khủng hoảng như vậy. Tôi bị khát đến khô cả cổ họng và cái đói làm cồn cào dạ dày đến độ vả mồ hôi. Tôi cảm nhận được mồ hôi đang chảy rịn đầy lưng và ướt đầm khắp cả người tôi. Vừa hoảng sợ vừa khát và vừa đói, đã làm cho tôi không thể bước đi cách bình thường được nữa. Tôi đói đến gần là cả người ra nên việc tìm con đường mòn để quay trở về khu nhà nghỉ là điều tôi khó có thể thực hiện được. Mặc dù đang lo lắng và sợ hãi, tôi vẫn nghe có tiếng nước chảy. Cũng vì muốn đến nơi có dòng nước chảy mà giờ đây tôi mới ra nông nỗi này. Tôi chợt nhớ, theo tờ thông tin của khu resort thì, khu rừng Fontainebleau Forest có một cái hồ lớn cách khu resort khoảng năm cây số. Ngoài cái hồ ra thì khu rừng hoàn toàn không có sông không có suối gì cả. Thế mà tại sao tôi vẫn nghe tiếng nước chảy như có con suối nhỏ? Cái miệng của tôi đã quá khô rồi. Khô đến nỗi tôi không thể nào làm cho

nước miếng chảy ra được mặc dù tôi đã nghĩ đến những trái chanh, trái khế, trái cóc, trái me...

Tôi cố gắng một lần cuối. Tôi bước đi cách rất khó khăn về hướng có tiếng nước chảy. Như vậy là tôi đã vô tình đi sâu vô trong rừng hơn nhưng vẫn không thấy nước đâu. Mệt quá, tôi ngồi xuống dựa lưng vô gốc cây lớn để nghỉ mệt. Vì quá mệt nên cái mặt của tôi đang cúi gằm xuống nhìn mặt đất. Thất vọng đến gần như bị tê liệt cả tay chân và đầu óc. Tôi ngồi như vậy khoảng chừng dăm ba phút thì, thỉnh linh một tiếng nói khàn khàn bằng tiếng Việt vang lên bên tai tôi:

“Ông đi đâu và tìm gì mà tôi thấy ông cứ đi lòng vòng trong khu rừng này mãi vậy?”

Giật mình, tôi ngẩng đầu nhìn lên với hai con mắt mở thật lớn. Trước mặt tôi là một người đàn ông trung niên trong bộ đồ đi săn với cái nón đội trên đầu và đang ngồi trên mình con ngựa trắng, mà, một cách nào đó tôi đã không nghe được tiếng chân của con ngựa. Nhưng, gương mặt của ông cho tôi biết rõ ràng là gương mặt của người mang hai dòng máu. Ông là người Pháp hay người Mỹ hay dân tộc nào đó được lai với dòng máu Việt Nam... thì đối với tôi lúc này không phải là điều cần phải thắc mắc. Nhìn ông và con ngựa đã làm cho tôi nhớ đến một tấm hình trong quyển sách của nước Pháp được dịch

ra tiếng Việt mà tôi đã đọc từ khi còn nhỏ. Câu chuyện viết về một vị hiệp sĩ trong một chuỗi những câu chuyện huyền bí ma quái của những nơi có những lâu đài của Pháp.

Người hiệp sĩ trong rừng già đã giết chết một con cạp để cứu một người đi lạc trong rừng mà cuối cùng thì người hiệp sĩ đó lại chính là... oan hồn. Oan hồn hiện lên để cứu người chứ không nhát hay hại một người nào cả. Tuổi thơ tôi đã say mê đọc những chuyện như vậy đó. Tôi nhìn chăm chăm đến “Người hiệp sĩ” trước mặt tôi để tin rằng, ông là người thật chứ không phải là oan hồn. Ông mặc trên người bộ đồ đi săn còn rất mới. Nhưng, bộ đồ, cái nón và con ngựa thì lại bị đất bám đầy như thể ông và con ngựa đã... từ trong lòng đất vừa chui lên vậy. Tuy nhiên, tôi tin cách chắc chắn ông là người thật chứ không phải... Tôi nhìn ông và thều thào:

“Ông ơi tôi khát quá. Xin ông cho tôi uống nước vì tôi đang khát quá rồi.”

“Người hiệp sĩ” chỉ tay về hướng trước mặt tôi và nói:

“Tôi không có nước mang theo. Nhưng phía trước mặt, cũng không xa lắm đâu, có một dòng nước. Ông lên đây tôi sẽ đưa ông đến đó.”

“Người hiệp sĩ” cúi người xuống đủ thấp để nắm lấy bàn tay tôi. Và, lạ lùng thay, tôi thấy mình như bay từ chỗ đang ngồi lên lưng con ngựa... cách rất nhẹ nhàng. Tôi ngồi phía sau lưng “người hiệp sĩ” nên tôi ôm cứng lấy bụng của ông. Lần đầu tiên tôi cỡi ngựa nhưng vì ngồi phía sau, hơn nữa tôi đang đói và khát đến cả cả người ra nên có phần sợ. Con ngựa đưa hai chân trước lên cao làm cho tôi sợ quá nên tôi càng ôm chặt ông hơn. Con ngựa hí lên một tiếng rồi phi

thật nhanh về phía trước giống như chiếc xe đua lao đi với vận tốc tối đa mà tôi thường thấy trên màn ảnh truyền hình. Và, chỉ trong nháy mắt thôi thì phía trước mặt tôi xuất hiện một dòng nước nhỏ. Nhỏ thôi nhưng nước trong vắt. Nhỏ nhưng tôi biết đó là dòng nước cứu mạng tôi. Mặc dù đang quá mệt, nhưng tôi còn

nhận ra là, nếu tôi đi thêm một chút nữa thôi theo hướng trước mặt, tôi sẽ gặp dòng nước như tôi đã được nghe nước chảy trước đó. Con ngựa đang đứng sát bên dòng nước. Tôi liền bỏ tay khỏi bụng “người hiệp sĩ” và lao người xuống bên cạnh dòng nước trước khi “Người hiệp sĩ” kịp có hành động nào đó với tôi. Lúc này cái mặt của tôi đang sát bên dòng nước. Tôi đang nằm sát bên dòng nước nên tôi chỉ việc gục mặt xuống là... Hớp nước đầu tiên, hớp nước lạnh như nước đá chảy vô cuống họng và tôi nghe rõ dòng nước chảy xuống dạ dày làm cho tôi tỉnh táo hẳn lại. Sau khi tôi đã uống một bụng đầy nước thì, “người hiệp sĩ” đưa cho tôi một gói nhỏ. “Người hiệp sĩ” nói:

“Ông ăn đi. Tôi nghĩ chắc chắn ông đói lắm rồi. Đây là phần ăn mà vợ tôi thường chuẩn bị sẵn để tôi đem theo mỗi khi đi săn. Ông cứ ăn tự nhiên vì tôi cũng vừa ăn xong.”

Tôi mở nhanh gói thức ăn ra và nhìn thấy hai trái bắp chín và một miếng thịt heo hong khói thật lớn. Tôi gật đầu thay cho lời cảm ơn và liền ăn ngấu nghiến hết liền hai trái bắp với miếng thịt heo. Đây có lẽ là bữa ăn ngon nhất trong đời tôi. Cũng vì đói

quá nên khi ăn tôi đã không giữ được lịch sự. Tôi đã đưa thức ăn vô miệng và nhai ngồm ngoàm rồi nuốt nhanh chứ không đợi thức ăn nhuyễn ra. Tôi liếc thấy “người hiệp sĩ” mỉm cười khi nhìn tôi ăn. Sau khi tôi ăn xong, “người hiệp sĩ”... vẫn luôn ngồi trên lưng con ngựa. Chỉ tay đến dòng nước và nói:

“Bây giờ ông cứ đi xuôi theo dòng nước nhỏ này và ông sẽ về đến chỗ khu resort.”

Như muốn cho tôi biết tại sao bộ đồ dính đầy đất, “người hiệp sĩ” chỉ vô bộ đồ đang mặc và nói:

“Tôi đi săn mấy ngày nay chưa về nhà nên tôi cần phải về ngay để thay đồ. Tôi và con ngựa bị sụp xuống hố đất nên bộ đồ và con ngựa không còn sạch sẽ. Lúc này chắc chắn vợ tôi đang mong chờ tôi lắm rồi.”

Tôi nhìn ông với con mắt đầy biết ơn của người được cứu mạng. Tôi nói:

“Nhà ông ở đâu? Và tôi muốn... sau này có thể đến thăm ông... được không?”

“Người hiệp sĩ” lấy từ trong túi ra một tờ giấy có ghi sẵn địa chỉ và đưa cho tôi:

“Nhà của tôi... nhà mà tôi hiện sống trong đó cũng không xa đây lắm đâu. Địa chỉ của gia đình tôi có ghi trong mảnh giấy này. Ông nhớ đến nhà tôi nhé. Ông phải đến nhé. Tôi mong ông đến lắm.”

Và, không để cho tôi có lời cảm ơn ông, “người hiệp sĩ” quay ngựa chạy ngược lại với dòng nước. Tôi nhìn theo “người hiệp sĩ” và hứa với lòng là sẽ đến thăm ông ngay sau khi về đến khu resort an toàn. Khi bóng “người hiệp sĩ” vừa khuất sau rừng cây. Và, tôi vừa định quay lưng để đi theo dòng nước thì, ngay lập tức một cơn giông gió nổi lên với sấm sét mạnh khủng khiếp. Và, chỉ trong tích tắc thôi là cơn mưa thật lớn và thật mạnh đổ xuống làm cho tôi cuống cuống chạy đến đứng dưới thân cây lớn có nhiều tàn lá. Mưa đến thật bất ngờ và lớn quá. Tôi nghĩ, cơn mưa này chắc chắn sẽ kéo dài và tôi sẽ phải ngủ đêm tại đây thôi. Tôi hoàn toàn yên tâm ở lại đây trong bao lâu chờ cho cơn mưa qua đi rồi về. Khu rừng này không còn thú dữ nữa. Sách chỉ dẫn của khu resort có ghi rõ ràng như vậy. Hai con mắt của tôi bỗng trở nên nặng nề như thể có cục đá treo lên làm cho nó sụp nhanh xuống. Tôi ngủ ngời chờ mặt trời lên.

* * *

Những ngọn đuốc chiếu sáng rục cả một khu rừng làm cho tôi bừng mở mắt vì tôi có loáng

thoáng nghe như có tiếng gọi tên tôi. Cơn mưa giông đã ngưng từ lúc nào mà tôi không hề hay biết. Tôi đã ngủ một giấc ngủ thật sâu trong tư thế ngồi co ro vì lạnh và vì quá mệt. Tiếng gọi tên tôi mỗi lúc mỗi gần hơn nhưng tôi không thể nào lên tiếng đáp lại hay đứng lên ngay được.

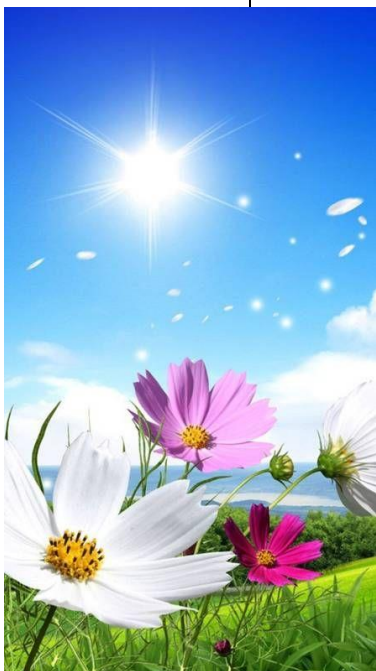
Một nhóm người trong bộ đồ đồng phục của khu resort và trên tay mỗi người cầm một cây đuốc... đã nhìn thấy tôi. Họ đang bước từng bước thật chậm với vẻ thận trọng tiến về phía tôi. Và, một trong những người đầu tiên khi đến bên tôi đã lên tiếng hỏi: “Ông có bị sao không? Ông có đứng lên và bước đi được không?”

Lúc này tôi mới để ý hai chân của tôi không thể duỗi ngay ra được. Tôi nghe họ hỏi và tôi cũng muốn nói với họ một lời.

Nhưng không hiểu tại sao tôi vẫn chưa mở miệng ra được. Nhóm người sau đó đã lẹ làng làm một cái cáng và đặt tôi nằm lên đó. Tôi muốn nói với họ là, chân tôi không thể duỗi ra được. Nhưng tôi vẫn không làm sao mở miệng ra được. Và, tôi cũng không hiểu tại sao hai cái chân của tôi bị co cứng khi đã nằm trên cáng. Tôi lại chìm vô giấc ngủ sâu khi những người đi tìm tôi bắt đầu cáng tôi đi.

* * *

Thật không thể dễ dàng mà tin ngay được là tôi đã ở trong rừng, bên cạnh dòng nước từ bốn ngày qua với chỉ hai trái bắp và một miếng thịt heo hong khói trong bụng. Những nhân viên khu resort đã tìm thấy tôi cũng như vị bác sĩ đã nói với tôi, tôi bỏ đi biệt tăm đến hôm tìm gặp tôi là đúng bốn ngày. Đến trưa ngày thứ tư vợ chồng cô Antoinette Phạm và anh Lê Hiếu mới biết mấy ngày qua tôi không có mặt ở resort nên đã quyết định cho mười nam nhân viên đi tìm tôi. Vợ chồng cô tin là tôi đã đi lạc trong rừng rồi. Và, thật may mắn cho tôi khi các nhân viên tìm gặp tôi trong rừng cách khu nhà nghỉ mát khoảng bốn cây số. Họ dự định tìm kiếm tôi trong vòng năm cây số thôi chứ không xa hơn. Cô Antoinette Phạm và anh Lê Hiếu có lý khi quyết định như vậy. Thật may mắn cho tôi quá.

Nhớ lại mọi chuyện đã qua. Nhớ lại người đã cứu tôi làm cho tôi thật hoảng sợ. Tôi cố không nghĩ người đã cứu tôi cũng là oan hồn đã hiện ra và cứu tôi. Tôi nhớ lại chuyện ma của Pháp cũng với

người hiệp sĩ cỡi ngựa mà rùng mình. Chợt nhớ đến mảnh giấy ghi địa chỉ mà “người hiệp sĩ” đã đưa cho tôi, tôi vội vàng chạy ngay đến phòng giặt đồ để tìm mảnh giấy. Thật xui cho tôi quá vì bộ đồ đang ở trong máy giặt và không còn cách nào hơn là chờ cho máy ngưng.

Nếu tôi không nhìn thấy thì không thể nào tin được khi mảnh giấy ghi địa chỉ vẫn còn nguyên vẹn với nét chữ thật rõ ràng như thể chưa hề bị nhúng vô nước. Tờ giấy là giấy thường thôi nhưng tại sao lại không ướt và bị rách? Bây giờ tôi xác định là, tôi đã gặp một oan hồn hiện ra cứu giúp tôi và muốn tôi đến nhà. Câu nói của “người hiệp sĩ”: “Ông nhớ đến nhà tôi nhé. Ông phải đến nhé. Tôi mong ông đến lắm”... vang lên trong đầu tôi

làm tôi quyết định ngay sáng hôm sau tôi sẽ đi đến địa chỉ ghi trong giấy.

* * *

Ngôi nhà là căn biệt thự tọa lạc cách khu resort tám cây số và khá cũ. Tiếp tôi là một bà khoảng hơn sáu mươi tuổi. Bà chịu tiếp tôi khi người giúp việc cho bà đưa tờ giấy ghi địa chỉ mà tôi đưa ra trong đó có tên người đã cứu tôi. Bà tuy tuổi đã cao nhưng chắc chắn lúc còn trẻ bà phải là người rất đẹp và sang trọng. Bà tiếp tôi rất lịch sự và mời tôi uống cà phê trước khi tôi thuật lại thật tỉ mỉ mọi chi tiết cho bà nghe về chuyện, bằng cách nào đó tôi đã gặp được “người hiệp sĩ” và đã cứu tôi:

“Thưa bà, khi đó ông có nói: “Tôi đi săn mấy ngày nay chưa về nhà nên tôi cần phải về ngay để thay đồ. Tôi và con ngựa bị sụp xuống hố đất nên bộ đồ không còn sạch sẽ. Lúc này chắc chắn vợ tôi đang mong chờ tôi lắm rồi.” Bây giờ bà cho tôi biết ông không có mặt trong nhà đã lâu. Điều đó làm cho tôi vững tin là ông đã... xuất hiện kịp lúc để cứu tôi. Và, qua tôi ông cũng sẽ được trở về nhà. Lúc đó tôi đang là người ra vì đói và khát. Nếu không có ông cứu thì ngày hôm đó có lẽ tôi đã bị kiệt sức và chết trong rừng rồi. Ông đã đưa tôi đến bên dòng nước và còn cho tôi hai trái bắp với miếng thịt heo hong khói mà ông nói, đây là phần

ăn mà vợ tôi thường chuẩn bị sẵn để tôi đem theo mỗi khi đi săn.”

Vừa nghe tôi kể đến đoạn, hai trái bắp và miếng thịt heo, bà liền bật khóc. Bà ôm mặt khóc... không phát ra tiếng khóc trông bà thật đau khổ và thật tội nghiệp. Toàn thân bà cứ rung lên từng chập vì quá xúc động, cho đến khi bà lấy lại được sự bình tĩnh để nói cho tôi biết: “Ông ơi, người đã cứu ông đích thật là chồng của tôi đã mất đúng bốn mươi hai năm mười sáu ngày; tính hết ngày hôm nay. Khi chồng tôi mất, thời gian đó tôi mới được hai mươi bốn tuổi. Tôi đã đếm từng ngày để xem khi nào tôi gặp lại chồng tôi. Ba chồng của tôi là người Pháp có vợ là người Việt Nam. Chồng tôi từ nhỏ đã theo ba chồng tôi đi săn bắn nên rất đam mê, mà, mỗi khi đi săn chồng tôi chỉ thích ăn bắp với thịt heo hong khói... giống như ba chồng tôi vậy.”

Bây giờ tôi đã biết là tôi đoán đúng. “Người hiệp sĩ” đã cứu mạng tôi là người mang hai dòng máu Pháp Việt. Hai trái bắp với miếng thịt heo hong khói là có thật. Và, cũng nhờ vậy mà tôi được sống sót đến bốn ngày trong rừng. Sau một lúc để cơn xúc động đi qua, bà nói tiếp:

“Chồng tôi đi săn rồi mất tích luôn đến ai ai cũng tin là ông ấy đã bị thú dữ ăn thịt đến mất xác rồi. Chính quyền đã huy động rất đông người mà rờng rã cả nửa năm tìm kiếm nhưng vẫn không tìm thấy xác. Ông ấy là người rất tốt hay cứu giúp những người nào cần đến ông. Ông rất thương yêu và chiều chuộng tôi nên vì vậy mà tôi đã ở vậy cho đến nay...”

Nói rồi bà lại ôm mặt khóc. Tôi nhìn bà và nói với giọng nói thật run vì vẫn còn thất kinh hồn vía:

“Bà cho biết... ân nhân của tôi đã mất từ mấy mươi năm qua rồi nên... bây giờ nhớ lại tôi mới để ý đến những điều bất bình thường khi gặp vị ân nhân. Điều thứ nhất, tại sao vị ân nhân biết tôi là người Việt để hỏi tôi bằng tiếng Việt. Điều thứ hai, lúc vị ân nhân đưa tôi đến bên dòng nước thì... đã bảy giờ tối rồi. Và, tuy đang là mùa hè nhưng chúng tôi đang ở giữa rừng và bị che phủ kín bởi các cây cao. Thế nhưng, tôi vẫn nhìn thấy dòng nước trong vắt như thể đang là giữa trưa với ánh mặt trời chiếu sáng. Điều thứ ba, vị ân nhân nói tôi cứ đi theo dòng nước là về đến khu resort, trong khi tôi đâu có nói là tôi ở khu resort. Tôi tin... tôi tin là xác

của vị ân nhân... xác của ông nhà... đang nằm ở đâu đó gần chỗ... chỗ mà ông ấy đưa tôi đến dòng nước cho tôi uống và cho ăn. Ông có nói là, ông ở gần đó.”

“Tôi hoàn toàn tin câu chuyện của ông vì mảnh giấy ghi đúng là chữ của chồng tôi. Tôi hiện tại không thể làm gì được. Nhưng, xin ông hãy giúp tôi đem xác của chồng tôi về đây chôn ông nhé?” Bà lại ôm mặt khóc. Cái cách khóc thương người thân của bà đã biểu lộ bà là người sang trọng và tự cách.

Tôi nói trong nỗi xúc động mạnh khi nhớ đến “người hiệp sĩ”:

“Thưa bà, tôi hứa sẽ làm tất cả những gì mà tôi có thể làm được. Xin bà hãy yên tâm vì nhờ ông mà tôi còn đến ngày hôm nay. Ớn cứu mạng đó tôi không bao giờ quên được. Thưa bà.”

* * *

Vợ chồng cô Antoinette Phạm và anh Lê Hiếu đã hết lòng giúp tôi. Cô Antoinette Phạm và anh Lê Hiếu cùng tất cả mọi người đều quả quyết, trong

chu vi năm cây số của khu rừng hoàn toàn không có dòng nước nào như tôi mô tả. Họ đã cùng tôi đến ngay nơi mà họ đã tìm thấy tôi. Tại nơi đó chúng tôi đã tìm ra một cái hố sâu và rộng lớn. Quả thật nơi đó không hề có dòng nước như tôi đã thấy và đã được uống. Chính quyền địa phương đã giúp phương tiện nên chẳng bao lâu đã tìm thấy xác của “người hiệp sĩ” và con ngựa bị vùi chôn dưới cái hố thật lớn đó. Theo báo cáo của nhân viên

địa chất được chính quyền địa phương cử đến thì, đúng là hố đất đó đã bị sụp từ mấy mươi năm trước vì bên dưới cái hố có dòng nước ngầm. Cái hố cách nơi tìm ra tôi chỉ khoảng năm mươi thước. Có một điều làm cho tôi và mọi người thắc mắc nhưng không có lời giải. Đó là bộ đồ của “người hiệp sĩ” vẫn còn nguyên vẹn như mới mà tôi đã nhìn thấy ông mặc khi đến cứu tôi. Thân xác “người hiệp sĩ” và con ngựa, dĩ nhiên chỉ còn là hai bộ xương thôi.

Từ mùa hè năm đó tôi đã tin có sự huyền bí, có sự sống tiếp nối ở bên kia thế giới. Từ nay, mỗi năm vào mùa hè tôi sẽ trở lại khu resort của cô Antoinette Phạm và anh Lê Hiếu để được đến nơi tôi đã gặp Ông Jean Louis Robespierre - “Người hiệp sĩ” trong rừng già”; Vị ân nhân đã cứu mạng mà tôi đặt tên là: Ông Việt. /.

Góc bạn trẻ

Trangđài Glassey-Trầnguyễn

Thuyền Nhân Việt Nam Toàn Cầu trong Thiên Niên Kỷ Thứ Ba: Tìm Lịch Sử, Giữ Tương Lai

Bài: Trangđài Glassey-Trầnguyễn

Ảnh: Sydney Trần

Tìm về cội nguồn

Có lẽ khi nghĩ đến hai chữ cội nguồn, nhiều người trong chúng ta, nhất là những ai đã từng sinh sống ở Việt Nam, sẽ nghĩ ngay đến nơi chôn nhau cắt rốn của mình, đến ông bà tiên tổ, đến những tiền nhân đã lập nước và giữ nước. Khái niệm cội nguồn, do đó, có thể mang ý nghĩa của một tiềm thức dân tộc hay một kinh nghiệm của quá khứ. Cội nguồn thật mênh mang, và cũng có lúc thật xa xôi và trừu tượng.

Thế nhưng, ở thế kỷ 21 này, trong bối cảnh của người Việt hải ngoại, thì hai chữ cội nguồn ấy lại có thể rất thật và rất gần – thật như những cộng đồng Việt Nam phát triển khắp nơi, gần như sự cận kề của những câu chuyện gia đình đậm đà sớm tối – nhất là đối với các bạn trẻ Việt Nam được sinh ra và lớn lên ở Mỹ. Khi thế hệ trẻ Việt ngoại biên tìm về nguồn, thì cội nguồn của họ không ai khác hơn là chính ông bà cha mẹ mà họ nhận được vốn liếng và kinh nghiệm văn hóa. Cội nguồn của họ không gì khác hơn là kinh nghiệm sống của ông bà cha mẹ, nhất là những kinh nghiệm từ lịch sử tỵ nạn ở một đất nước thứ ba để bắt đầu một cuộc sống mới.

cử tọa đang chăm chú theo dõi

được tàu Pháp cứu

Vì vậy, trong hai khóa học mùa Đông và mùa Xuân 2009, các bạn sinh viên trong Bút nhóm Gạch Nổi tại UC San Diego đã khởi sự thực hiện một Dự Án về nguồn với chủ đề, “Ra Khơi: Tưởng Niệm Thuyền Nhân Vượt Biển” nhằm vào mục đích giúp cho các bạn trẻ hiểu biết và cảm kích về kinh nghiệm Thuyền Nhân. Hai bạn Nguyễn San và Quân Phạm, Chủ xưởng và Đồng chủ tịch ban tổ chức, nhờ tôi làm Cố Vấn và Giám Đốc cho toàn Dự Án. Tôi hướng dẫn các em tìm những tài liệu về lịch sử thuyền nhân, chia sẻ tài liệu về thuyền nhân từ văn khố nghiên cứu riêng mà tôi đã thu thập từ năm 1994, giới thiệu các thành viên trong cộng đồng để các

em phỏng vấn, nối kết các em với những họa sĩ và nhiếp ảnh gia có những sáng tác về thuyền nhân.

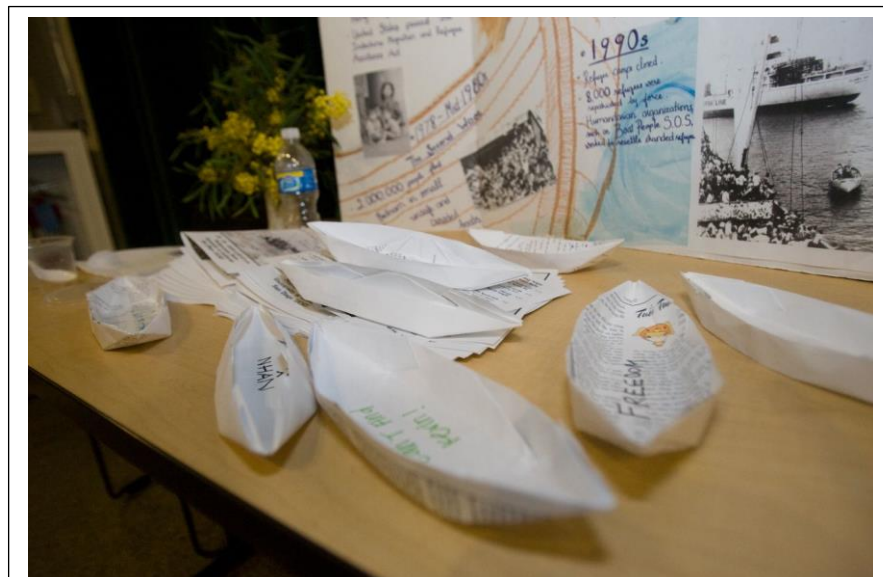
Trong suốt nhiều tháng trời, các em đã khởi xưởng và thực hiện nhiều sinh hoạt để đưa đến một chương trình đa dạng được tổ chức vào ngày 22 tháng Năm, 2009 tại Multipurpose Room, UCSD. Chương trình gồm có phần triển lãm, thuyết trình, diễn kịch, hội thảo, thả thuyền, dâng hương, và đọc văn tế. Phần triển lãm họa phẩm và hình ảnh về kinh nghiệm thuyền nhân được khởi sắc với các tác phẩm độc đáo và hiếm quý của các họa sĩ Nguyễn thị Hợp, Nguyễn Đồng, Ann Phong, và nhiếp ảnh gia Nguyễn Thọ.

Phần hội thảo gồm có bài phát biểu chủ đề do các em nhờ tôi phụ trách, và những chứng từ của họa sĩ Ann Phong, thầy Nguyễn Minh, giáo sư Nguyễn Hữu Xương. Vỡ kịch vượt biên do nhóm nòng cốt đồng soạn thảo, và do một nhóm sinh viên mà tôi đặt tên cho là “Nhóm kịch Đông A” thủ diễn với hết nhiệt huyết. Các anh chị thuộc thế hệ 1.5 cũng đã góp sức với các em, nhất là hai anh Mai Bảo Long và Nguyễn Khánh Lâm đã thiết kế những con tàu để các em vượt biên trên sân khấu.

Kinh nghiệm thế hệ

Nếu nói đến kinh nghiệm thuyền nhân, thì có lẽ rất nhiều trong quý vị phụ huynh và các thành viên của cộng đồng người Mỹ gốc Việt tại San Diego hiện diện tại chương trình Tưởng Niệm chính là chứng nhân của biển cố đờ. Và cho dù quý vị nào không có kinh nghiệm trực tiếp đi chẳng nữa, thì với cương vị là những người đi trước, họ cũng am tường về lịch sử thuyền nhân vì đã từng sống qua giai đoạn thăng trầm ấy. Thế nhưng, điều cần nói đến ở đây, là sự chào đời của Thế hệ Thuyền nhân của thế kỷ 21. Thế hệ này đã chào đời như thế nào?

Tại cộng đồng Việt Nam ở San Diego đã có một cuộc ‘vượt biên’ diễn ra một cách công khai giữa ban ngày, giữa phố chợ, không phải chôn giấu giấu xăng, người đi vượt biên không cần sợ công an biên phòng đuổi bắt, nhưng chỉ lo bị bài vở rượt. Qua Dự án “Ra Khơi,” Bút nhóm Gạch Nổi và Ban Tổ Chức đã thực sự dẫn bước trong một cuộc vượt biển trên cạn, một cuộc vượt biển trái dòng, một cuộc vượt biển ngược thời gian. Các em đề ra Dự án này, nhằm tìm hiểu về kinh nghiệm thuyền nhân, và tỏ lòng cảm kích đối với những thành quả mà thế hệ thuyền nhân đã dày công đạt được tại Hoa Kỳ cũng như các quốc gia khác trên thế giới.

Bích chương và thuyền giấy do các em chuẩn bị cho dự án

cuộc vượt biển của mình. Các em không chỉ tham khảo những tài liệu sẵn có tại thư viện và các văn khố. Ngược lại, các em hoàn toàn cậy dựa vào kinh nghiệm máu thịt của các bậc cha mẹ ông bà. Các em đã định hướng rất đúng cho cuộc hải trình này: các em gọi điện thoại đến từng quý vị, xin phép phỏng vấn về kinh nghiệm thuyền nhân, và đón nhận những chứng từ ấy như là của gia bảo cho một thế hệ thuyền nhân đi sau.

Nhóm Gạch Nổi tại UC San Diego dựng lại bi kịch vượt biển từ kinh nghiệm của cha mẹ

Các em muốn hiểu hơn, để cảm nhận những sóng gió của bao cuộc hành trình vô định bấp bênh. Các em muốn thấu hơn, để thật sự biết ơn những gì các em thừa hưởng ngày hôm nay: đó là những cộng đồng Việt Nam sung mãn và phong phú ở nhiều nơi, như tại San Diego, Nam California.

Ra Khơi

Các em không cần đi tìm một tài công, vì lý tưởng của một tuổi trẻ về nguồn chính là người lái tàu tinh anh, tài ba nhất. Ngọn lửa quyết tâm trong lòng các em chính là những nguồn năng lực để con thuyền của các em lướt tới, vượt sóng vượt gió. Và các em đã rất khôn ngoan khi đi tìm đúng la bàn cho

Nếu những vị tu sĩ cầm bình bát đi khát thực hầu đạt đến một chân lý tu trì, thì các em đã bôn ba ở các siêu thị trong vùng để đi khát người, mời gọi tất cả mọi thành phần và thành viên của cộng đồng người Việt tại San Diego cùng với các em tưởng niệm và biết ơn Thuyền nhân. Các em đã mày mò vẽ từng nét chữ, tô bàn tay trên những bích chương để quảng bá về cuộc Ra Khơi này. Các em đã tung tăng giữa khuôn viên đại học, đi tìm chỗ để xếp thuyền, đi xin phép thả thuyền, đi tìm người để tham gia đóng kịch. Tuy các em không phải nhọc nhằn chèo chống với sóng gió ba đào, nhưng các em vẫn phải vật lộn với việc học và thu xếp thời gian để thực hiện Dự án một cách tốt đẹp. Trong backpack của các em là những bài luận phải viết, những quyển sách ôn thi MCAT dày cộm, những ưu tư của đời sinh viên. Nhưng các em đã can đảm dấn bước, đeo trên vai trách nhiệm tuổi trẻ, và chung tay chèo, để đưa thuyền “Ra Khơi.”

Thuyền Nhân của Thế kỷ 21

Một điều tôi có thể chắc chắn, nhất là bây giờ đã ở vào tuổi “Tam thập bất hoặc,” đó là không có cách nào các em có thể thẩm thấu kinh nghiệm thuyền nhân một cách hoàn toàn được. Đó là bởi vì khi chưa từng trải qua cái kinh hoàng của biển đêm, chưa đối diện với cái hãi hùng của tận cùng đói khát, chưa sống chết với cái rợn rùng của cướp biển, thì không thể nào thấu được những gì mà các thuyền nhân Việt Nam đã sống qua. Trong kinh nghiệm bản thân, mãi đến khi lập gia đình và chồng tôi phải đi làm việc ở tận bờ bên kia của Hoa Kỳ, thì tôi mới thấu – một phần nào thôi – cái nỗi niềm xa chồng của Mẹ khi ngày xưa Ba đi quân ngũ, khi Ba phải đi học tập cải tạo, khi Ba đi vượt biên hàng chục lần, khi Ba định cư ở bên kia bờ Thái Bình Dương xa lắc xa lơ. Và khi đêm đêm tôi thấp nển để khơi lên nỗi hy vọng đoàn viên trong suốt hơn một năm đằng đẵng chờ chồng, thì tôi mới hiểu, ngày xưa, Bà Ngoại không hề phí dầu lửa (trong thời cận kiệt hậu 1975) khi mỗi đêm thấp đèn thao thức ngóng tin người thân đi vượt biển. Cho nên, để thấu được cái sự biền biệt của chia cách, của nhớ mong, của vô vọng, thì cần có những kinh nghiệm thực tế để hoàn toàn hóa thân vào một kinh nghiệm sống của con người.

Tuy các em sinh viên không thể nào trải nghiệm được lịch sử thuyền nhân một cách thực tế, nhưng qua

Ban tổ chức và nhóm kịch Đông A chụp hình lưu niệm

Quang cảnh thả thuyền, dâng hương và sau đó đọc văn tế

chương trình Tưởng Niệm, các em đã giữ lại trang sử Thuyền nhân, và các em đã chọn làm nhân chứng cho một giây phút tang thương nhưng rất nhân bản của lịch sử Việt tộc và lịch sử thế giới. Giây phút ấy tang thương, vì những lý do mà chúng ta đã biết. Giây phút ấy nhân bản, vì cả thế giới đã mở rộng trái tim để đón nhận Thuyền nhân, một sự trả lời rất đẹp và rất kịp thời. Qua Dự án “Ra Khơi,” các em đã làm cho trang sử Thuyền nhân đẹp hơn, vì chính các em đã làm sống lại lòng nhân ái ấy, truy nhận giây phút thương tâm ấy, và gói ghém tất cả những di sản ấy trong hành trang vào đời của mình. Các em đã đứng ra, để đảm nhận vai trò

thừa kế cho một di sản mà đôi khi rất khó khăn cho những người đi trước có thể trao lại vì những đôn đau của nó.

Quý phụ huynh và quý thành viên của cộng đồng Việt Mỹ tại San Diego đã đến tham dự chương trình Tưởng Niệm, để hỗ trợ tinh thần và khuyến khích cho công việc của các em. Trong những tháng trước đó, nhiều quý vị trong cộng đồng đã ưu ái dành thời gian cho các em, và cho phép các em trực tiếp học hỏi về kinh nghiệm thuyền nhân của mình. Sự hiện diện và hỗ trợ của thế hệ đi trước đã tạo nên cái bến đầu tiên để con thuyền của các em được ghé vào sau những vất vả nhọc nhằn. Và cuộc vượt biển của các em sẽ không dừng ở đây. Cuộc vượt biển sẽ còn kéo dài mãi, cho đến khi còn tuổi trẻ Việt Nam sinh sống khắp nơi trên toàn thế giới. Riêng trong Dự án “Ra khơi” của Bút nhóm Gạch Nổi, cuộc vượt biển sẽ còn được tiếp nối vì hào khí Đông A vẫn còn tuôn chảy trong dòng máu trẻ Việt Nam của các em, vì tinh thần biết ơn những người đi trước vẫn còn luân chuyển trong con tim yêu quê hương và yêu văn hóa Việt Nam của các em.

Tôi xin tỏ lòng cảm kích đối với thế hệ đi trước đã nâng đỡ các em Thế hệ thuyền nhân thế kỷ 21, và trân trọng chúc các em nhiều can đảm và quyết tâm trên những hải trình sắp tới. Chúc các em thuận buồm xuôi gió, và luôn vững tay chèo.

Thơ Hoài Tâm Niệm

Tranh Thơ Mùa Hạ

*Tháng sáu Hạ về vui nắng ấm
Bướm Ong linh hoạt cũng về thăm
Khổ qua su mướp ra mầm lá
Đợi ngày kết nụ nở đài hoa
Ba tháng nhíp nhàng xây lối mộng
Vườn thưa đơm trái thỏa chờ mong
Đong đưa trước gió nhìn gọi cảm
Ghé bước Vàng Dương thấy hữu tình
Lấp lánh lung linh màu rục rờ
Chim kêu ríu rít cảnh như mơ
Lững lờ mây sáng trời xanh ngát
Phát họa tranh đời dệt ý thơ*

2022 HTN

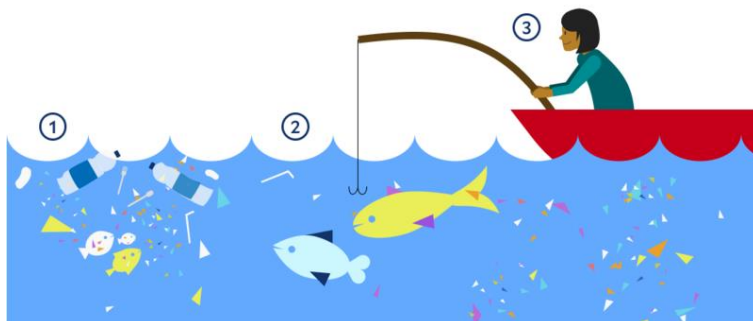

Microplastics – Vi nhựa

Nhựa (plastic) một loại vật liệu rất rẻ, dùng được lâu và có vô số ứng dụng. Từ những năm '50 việc sử dụng nhựa đã bùng nổ và vẫn còn đang tiếp tục gia tăng. Đến nay, nhựa có mặt ở khắp nơi trong cuộc sống.

Loại vật liệu này không bị phân hủy sinh học hoặc phân hủy rất chậm. Một số ít bị vứt vương vãi trở thành rác trên đất liền, một số lượng lớn lại chảy ra đại dương và tại đây chúng bị vỡ ra thành những mảnh nhỏ gọi là hạt vi nhựa (microplastics), đưa đến ô nhiễm có thể gây nguy hại đến môi trường sống và sức khỏe con người.

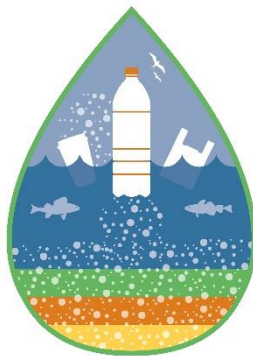
Nguồn gốc

Năm 2004 Giáo sư Richard Thompson, nhà sinh vật học đại dương của đại học Plymouth đã dùng cụm từ microplastics (vi nhựa) để gọi những mảnh nhựa cực nhỏ, mà mắt thường rất khó thấy, có kích thước từ 0,3 mm – 5 mm. Nhỏ hơn hoặc lớn nhất là bằng với kích thước của một hạt mè. Theo Cục Quản lý Đại dương và Khí quyển của Mỹ (NOAA), vi nhựa được chia thành hai nhóm.

Nhóm vi nhựa được tạo ra trực tiếp từ công nghiệp: gồm sợi vi nhựa (microvezel), hạt nhựa (plastic korrels) và hạt vi nhựa (microbead). Điều khá bất ngờ là hạt vi nhựa (mikrokralen) cũng là một thành phần được sử dụng rộng rãi trong kem đánh răng, dầu gội đầu và mỹ phẩm trang điểm.

Nhóm vi nhựa thứ hai được hình thành từ sự phân rã hoặc do bị bào mòn của các sản phẩm lớn hơn được làm từ nhựa. Điển hình là từ lưới đánh cá dùng trong ngư nghiệp đến vỏ bánh xe trong kỹ nghệ xe hơi, từ quần áo dày dèp với sợi nhựa tổng hợp (polyester), đến các loại bao bì, túi nhựa và đồ gia dụng,...

Do sự phân hủy hoặc trong quá trình sản xuất hoặc do sử dụng các sản phẩm nhựa Microplastic theo dòng nước thải chảy vào sông hồ và cuối cùng đổ vào đại dương. Các nhà máy xử lý nước thải tại Hòa lan hiện nay chỉ chú trọng đến việc loại bỏ các chất bẩn, chất hòa tan như Nitơ và photphát. Họ chưa lọc được vi nhựa, vì chúng rất nhỏ, nên rất khó lọc sạch.

Đây là một vấn đề cần giải quyết, vì các chất độc khác, có thể tự gắn, bám vào vi nhựa, sau đó chúng bị các loại động vật khác ăn vào. Trong đại dương, các loài trai, tôm, cá, vv... có thể tưởng nhầm vi nhựa là thực phẩm nên ăn làm các chất độc hại này. Gây nguy hiểm tiềm tàng trong đời sống thủy sinh. Cuối cùng, khi con người tiêu thụ các loài cá, tôm thì các hạt nhựa, vi nhựa này bắt đầu xâm nhập dần vào cơ thể.

Trong nước uống?

Các công ty cung cấp nước uống Dunea và Waternet (Amsterdam) gần đây đã kiểm soát sự hiện diện của vi nhựa trong hệ thống cung cấp nước uống bắt đầu từ đầu nguồn nước cho đến vòi. Các kiểm soát cho thấy kỹ thuật lọc nước của các công ty nước uống đã loại bỏ phần lớn các vi nhựa trong nước. Khi kiểm soát một mét khối nước uống (1000 lít), công ty chỉ tìm thấy khoảng 18 hạt vi nhựa có kích thước lớn hơn 0,05 mm. Do đó, có thể nói nguồn nước uống từ vòi rất sạch.

Trong không khí

Trong những năm gần đây, nhiều nghiên cứu cho thấy các hạt nhỏ của một số chất trong không khí có thể gây ảnh hưởng đến sức khỏe. Chúng không phải là hoàn toàn vô hại như người ta thường nghĩ trước đây. Hòa Lan có khoảng 15 nghiên cứu về tác động của vi nhựa đối với cơ thể con người. Các thử nghiệm trong phòng thí nghiệm tại Đại học Groningen cho thấy, cùng với những thứ khác, mô phổi của con người không phát triển hoặc hầu như không phát triển khi có

mặt vi nhựa. Một nghiên cứu trong phòng thí nghiệm của UMC Utrecht cũng cho thấy các tế bào miễn dịch của con người không thể chống lại một số vi nhựa nhất định. Hậu quả của việc này đang được nghiên cứu thêm, vì các nghiên cứu sơ bộ chưa mang lại câu trả lời cụ thể.

Biện pháp

Nhựa mang lại nhiều lợi ích đặc biệt trong cuộc sống hiện đại. Nhưng nếu không có biện pháp xử lý thích hợp nhựa sẽ có những tác động tiêu cực

, gây ô nhiễm môi sinh và có nguy cơ tiềm ẩn đối với sức khỏe con người. Do đó, kể từ năm 2008 các nước thành viên khối liên hiệp âu châu phải theo dõi tình trạng sinh thái trong đại dương và thực hiện các biện pháp cần thiết để cải thiện. Năm 2015 Hoa Kỳ cấm sử dụng hạt vi nhựa (Microbead - microkralen) trong mỹ phẩm và các sản phẩm chăm sóc cá nhân. Để giảm bớt vi nhựa trong đại dương, ủy ban Môi trường của Liên hiệp quốc kêu gọi : giảm bớt sử dụng – tái sử dụng - tái chế.

Phản xạ có điều kiện

Cứ mỗi cuối câu văn
 Khi tên diễn giả nhà nghề thấp giọng
 Nhưong mắt nhìn quanh rồi tăng hăng...
 Tức thì những tiếng vỗ tay nổi lên
 Đều đặn nhịp một
 Đôi khi nhịp hai
 Và cả đến nhịp năm

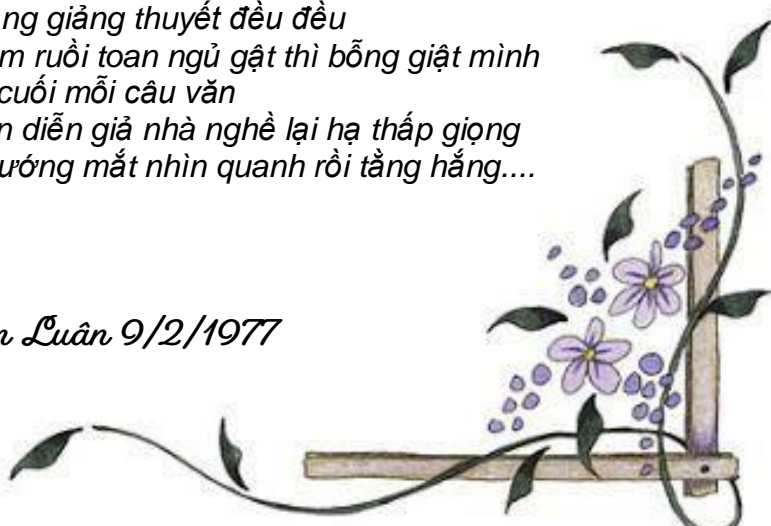

Tiếng vỗ tay rì rào
 Giống như tiếng đập cánh của những con ruồi
 Khi chân còn bị vướng vào phân...
 Vùng vẫy mãi mà không sao thoát được
 Đều đặn nhịp một
 Đôi khi nhịp hai
 Và cả đến nhịp năm

Vị bác sĩ bật đèn
 Dọn đĩa thức ăn và bắt đầu rung chuông
 Sau tấm kính căn phòng quan sát...
 Con chó đang bắt đầu tiết nước bọt
 Đều đặn nhịp một
 Đôi khi nhịp hai
 Và cả đến nhịp năm

Tiếng giảng thuyết đều đều
 Đám ruồi toan ngử gật thì bồng giật mình
 Vì cuối mỗi câu văn
 Tên diễn giả nhà nghề lại hạ thấp giọng
 Nhưong mắt nhìn quanh rồi tăng hăng...

Phạm Kim Luân 9/2/1977

Trang sức khỏe

Bác Sĩ Nguyễn Ý Đức

Chuột Rút

Đang đắm mình trong giấc ngủ say, đột nhiên ông Vân thấy bắp chân co giật liên hồi rồi đau nhức từ gót chân lên đầu gối, đau chịu không nổi, như cắt thịt đứt da. Ông nhăn nhó ôm chân la làng. Bà Vân nằm bên cạnh vội vàng nhồm dậy, kiểm hộp dầu cù là thoa thoa, bóp bóp, an ủi.

Mấy phút sau, cơn đau giảm dần nhưng bắp chuối còn mỗi. Ông bà Vân không ngủ trở lại được, bèn rủ nhau dậy nấu nước sôi pha trà Thái Nguyên uống, nhắc lại chuyện đời xưa

Sáng hôm sau lật đật đi bác sĩ để tìm hiểu nguyên do, điều trị. Từ mấy tuần lễ nay, chân ông cứ bị đau thối như vậy nhiều lần.

* * *

Thưa đó là ông Vân đã bị chứng “chuột rút” ở bắp thịt dưới chân.

Ông Vân chẳng phải là người duy nhất với “nửa đêm thức giấc đau chân” như vậy. Cùng lúc đó có cả triệu người khác cũng đang ôm chân nhăn nhó. Con chuột nó rút cơ bắp chuối của quý thân hữu và nó không chịu nhả ra, cơ liên tục co cứng, gây đau.

Tiếng Hồng Mao gọi là “leg cramp”, tiếng lóng “Charley horse” người mình gọi giản dị là “Chuột Rút” hoặc “Vọp bẻ”.

Vậy Chuột Rút là gì?

Chuột rút là sự co đột ngột, ngoài ý muốn và gây đau ở một bắp thịt làm cho cử động khó khăn.

Chuột rút có thể xảy ra ở bất cứ bắp thịt nào, nhưng thường thấy ở bắp chuối giữa đầu gối và cổ chân, bắp thịt đùi và hông (cơ đùi trước và đùi sau giữa đầu gối và hông), dọc theo bàn tay, bàn chân và cơ bụng. Cơ co có thể chỉ lâu vài giây đồng hồ tới vài phút nhưng cũng có thể hết đi rồi co trở lại.

Bệnh thường xảy ra vào ban đêm khi đang ngủ hoặc mới thức giấc; sau khi vận động, sử dụng cơ bắp lâu dài.

Bệnh thấy ở mọi giới mọi tuổi nhưng nhiều hơn ở trẻ em và lão niên trên 65 tuổi, người mập phì, vận động viên thể dục thể thao, nam nhiều hơn nữ.

Nguyên Nhân

Nguyên nhân của chuột rút chưa được biết rõ, có thể là do vận động quá mức hoặc trong tình trạng tĩnh tại quá lâu như khi ngủ ban đêm, khi ngồi lâu cùng vị trí.

a- Chuột rút ban đêm có thể vì:

-Ban ngày đứng lâu trên mặt bằng cứng, cơ bắp không hoạt động, cứng nhắc

-Có tật ở bàn chân, như trường hợp không có độ cong của mu bàn chân, gót chân nằm phẳng trên mặt đất (flat-foot) khiến cho bắp thịt luôn luôn căng

-Thiếu nước trong cơ thể

-Người hơi mập, chân chịu sức nặng liên tục

-Mang giày quá chật, gót quá cao

-Mất cân bằng chất điện giải trong máu

-Tác dụng của một số dược phẩm như thuốc statin, prednisone, thuốc lợi tiểu chữa cao huyết áp làm giảm K và magnesium trong máu,

-Thiếu K, Na. vì ói mửa, tiêu chảy, đổ nhiều mồ hôi

-Chuột rút trong các bệnh tiểu đường, Parkinson, đường huyết thấp, thiếu hồng cầu, bệnh tuyến giáp hoặc nội tiết, bệnh thận đang lọc máu...

-Rối loạn tuần hoàn, bệnh mạch máu chi dưới khi đi lại nhiều

b- Chuột rút sau khi vận động thường thấy ở các bắp thịt lớn, kéo dài tới vài chục giây đồng hồ. Nguyên do có thể vì:

-Cơ bắp mệt mỏi

-Vận động quá lâu, quá mạnh

-Vận động khi thời tiết quá nóng hoặc quá lạnh

-Mất chất điện giải trong cơ thể như K, magnesium, muối natri, calcium.

-Tích tụ acid lactic trong bắp thịt sau khi vận động lâu dài.

- Mới đây có giải thích cho rằng, rối loạn dẫn truyền tín hiệu giữa cơ bắp và dây thần kinh bị rối loạn, cho nên dù não bộ muốn cơ thư giãn sau khi co nhưng cơ vẫn tiếp tục co, gây ra đau. Theo giải thích này, người ngồi làm việc lâu, ngồi không ngay ngắn đúng vị thế cũng hay bị chứng co cứng cơ đau nhức này.

c- Sách Danh Từ Y Học do bác sĩ Lê Khắc Quyển soạn có ghi nhiều chứng chuột rút liên quan tới một số nghề nghiệp khác nhau như chuột rút thợ cạo, chuột rút người đánh máy, chuột rút văn sĩ, chuột rút người hầu bàn, chuột rút điện báo viên, chuột rút người vắt sữa bò, chuột rút diễn giả... Đây là những công việc mà người thực hiện phải dùng đi dùng lại một số bắp thịt. Riêng trường hợp chuột rút nhà diễn giả, chắc là hăng say, miệng dính chặt vào micro, nói thao thao bất tuyệt, nên con chuột trong bắp thịt lười mệt mỏi, co cứng.

Điều trị

Thường thường chuột rút không kéo dài lâu và không gây ra hậu quả trầm trọng. Tuy nhiên, khi đang lái xe, điều khiển máy móc hoặc đang bơi lội thì tai nạn có thể xảy ra. Sau đây là một số phương thức nên áp dụng để giải tỏa cơn đau:

- Nhẹ nhàng xoa bóp bắp thịt bị co
 - Khi chuột rút ở bắp chuối, nhẹ nhàng vươn duỗi cơ theo chiều đối ngược: kéo đầu ngón chân và bàn lên phía trần nhà, hướng về đầu gối.
 - Khi cơ cơ bắp đùi, nhờ người kéo thẳng chân ra, nâng cao gót chân đồng thời ấn đầu gối xuống.
 - Khi cơ cơ xương sườn, nên hít thở sâu để thư giãn cơ hoành đồng thời xoa bóp nhẹ các bắp thịt quanh ngực
 - Tắm nước nóng để thư giãn bắp thịt
 - Thong thả đạp xe đạp chừng dăm phút trước khi đi ngủ
 - Đặt một cái chăn ở cuối chân giường để các ngón và bàn chân khỏi chúi xuống trong khi ngủ. Bàn chân chúi xuống làm căng thẳng bắp chuối.
 - Mang giày thích hợp, không bó chặt bàn chân, gót giày không quá cao.
 - Bơi lội cũng giúp thả lỏng cơ bắp, giảm co cứng cơ.
 - Mang tất đàn hồi hơi ép vào mạch máu để tránh máu ứ đọng ở tĩnh mạch hạ chi.
- Có người nói để một cục xà bông dưới khăn phủ giường để tránh chuột rút. Xin quý thân hữu áp dụng thử coi và “công bố” kết quả cho bà con biết mà làm theo.

Thuốc Quinine sulfate được coi như khá công hiệu để điều trị chuột rút, nhưng có nhiều tác dụng ngoại ý không tốt (ù tai, rối loạn thị giác, chóng mặt, buồn nôn, giảm tiểu cầu, rối loạn nhịp tim), cho nên cần được sự hướng dẫn và theo dõi của bác sĩ khi dùng. Vì lẽ đó, từ năm 1995, Cơ quan Thực Dược Phẩm Hoa Kỳ cấm bán tự do các loại thuốc bổ (tonic) có chất quinine. Đang có thai, bệnh thận, bệnh tim không được dùng quinine.

Dược phẩm có hoạt chất diphenhydramine hydrochloride (benadryl), sinh tố E, thuốc thư giãn cơ (equanil, miltown), veramil hydrochloride (Calan, Isoptin, Verelan), chloroquine phosphate (Aralen Phosphate) và hydroxychloroquine sulfate (Plaquemil sulfate) cũng có đôi chút công hiệu.

Phòng ngừa

Phòng bệnh hơn chữa bệnh, cho nên xin hiến vài mẹo vặt để phòng tránh:

- Uống nước đầy đủ. Liên hệ nhân quả giữa thiếu nước và chuột rút chưa được biết rõ, nhưng khi cơ thể thiếu nước thì chuột rút xảy ra. Vì thế, cần uống nước đầy đủ trước, trong khi và sau khi tập luyện cơ thể và trước khi đi ngủ buổi tối.

-Thư giãn cơ bắp trước và sau mỗi lần vận động cơ thể.

-Tập vươn duỗi chân mỗi buổi sáng, trước khi ăn và trước khi đi ngủ vào buổi tối:

a-Đứng thẳng cách xa tường 15 cm, gót chân chạm đất

b-Giữ gót chân chạm mặt đất, ngả mình về phía trước, hai bàn tay chống lên tường

c-Đẩy hai bàn tay lên trên, giống như lau tường, càng cao càng tốt

d-Giữ nguyên vị trí trong 30 giây, rồi buông tay xuống, thư giãn.

Nhắc lại các động tác trên năm lần.

-Khi ngồi, co bàn chân về phía đầu gối càng cao càng tốt. Làm như vậy để máu dễ dàng lưu thông ở bắp chuối

Trước khi vận động cơ thể, nên dành mười phút “hâm nóng” toàn thân và “vươn duỗi” cơ bắp để tránh chuột rút.

Chuột rút bắp chân khi có thai

Phụ nữ có thai thường hay bị chuột rút vào tháng thứ sáu của thai kỳ và kéo dài khi bụng ngày càng lớn. Khó khăn thường xảy ra vào ban đêm.

Nguyên nhân chưa được biết rõ. Có ý kiến cho là vì :

- Thiếu calcium, phospho, magnesium,
- Do các cơ ở dưới chân phải mang sức nặng quá lâu của dạ con, thai nhi nên mệt mỏi hoặc
- Thai nhi và tử cung lớn dần, cơ và dây chằng tử cung căng giãn
- Sức nặng và độ lớn của tử cung ảnh hưởng lên các mạch máu ở hạ chi.

Để tránh khó khăn này:

- Không nên đứng hoặc ngồi tréo chân quá lâu
- Vươn duỗi bắp thịt cẳng chân (bụng chân, bắp chuối) nhiều lần trong ngày và trước khi đi ngủ.
- Cử động khớp cổ chân, các ngón chân trong khi ngồi, ăn cơm, đọc sách báo hoặc coi TV
- Chậm rãi đi bộ nếu bác sĩ không cấm
- Tránh làm việc quá mệt mỏi, nằm nghỉ khi cần
- Uống nước đầy đủ.
- Tắm nước ấm trước khi đi ngủ để thư giãn bắp thịt

Nếu đang bị chuột rút, có thể xoa bóp bắp thịt hoặc chườm với bình nước nóng; vươn duỗi bắp chuối, kéo bàn chân và ngón chân về phía ống quyển, nhẹ nhàng đi lại để bắp thịt thoải mái, tránh chúi đầu ngón chân khi thả lỏng bắp thịt...

Có ý kiến cho là dùng thêm calcium hoặc magnesium cũng giúp giảm thiểu chuột rút, nhưng nên hỏi ý kiến bác sĩ trước khi dùng.

Nếu chuột rút kéo dài, xảy ra nhiều lần thì nên đi bác sĩ để tìm ra căn nguyên và điều trị, vì đôi khi có thể là do cục máu hạ chi.

Cười chút chơi

Ưu đãi

Một nữ nhân viên của bệnh viện cầm giấy giới thiệu đến rạp hát coi phim.

Người soát vé thấy cô khá xinh đẹp nên vui vẻ nói:

- Tôi ưu tiên giải quyết cho cô vé đặc biệt, nhưng với điều kiện khi tôi vô bệnh viện cô cũng phải ưu tiên săn sóc tôi một chút, cô chịu không?

- Ô, vụ đó thì quá dễ, em hứa sẽ ưu tiên đặc biệt cho anh.

- Đặc biệt là sao? Thử bật mí coi nào?

- Chính em sẽ lau chùi, tắm rửa và sửa sang giường nệm cho anh yên giấc.

- Trời ơi. Nếu tôi được cô ưu tiên săn sóc như vậy thì thật là sướng mê hồn. Không biết chừng ngày mai tôi xin nhập viện liền. Nhưng tìm cô ở khoa nào?

- Dạ, em làm việc ở nhà xác.

Không cần phải tránh

Trong phòng khám...

- Bệnh nhân hỏi bác sĩ: Thưa bác sĩ, lẽ nào phần còn lại của cuộc đời tôi phải tránh xa mọi sự cám dỗ như rượu chè, cờ bạc, phụ nữ?

- Không, khi cụ 80 tuổi như hiện nay thì mọi sự cám dỗ ấy tự nó sẽ tránh xa cụ.

Hai chọn một

Một cô gái vào tiệm chụp hình:

- Anh chụp cho tôi một tấm ảnh chân dung vừa đẹp, vừa chân thật.

Người chụp ảnh lưỡng lự nhìn cô gái, rồi nói:

- Trường hợp của cô, chỉ nên chọn một trong hai điều đó thôi.

Tình ngay lý gian

Một người nông dân vừa uống từng hớp rượu lớn vừa kể với bạn:

- Tôi có một nỗi oan không thể nào thanh minh được. Giờ đây cô vợ tôi coi tôi như một kẻ bệnh hoạn, súc sinh. Một kẻ khốn nạn nhất mà cô ấy từng gặp.

- Sao anh nặng lời thế! - Người bạn an ủi - Hãy kể đầu đuôi cho tôi nghe nào?

- Chẳng là thế này, hôm ấy tôi đang vắt sữa cho con bò cái to nhất, tự dưng nó cứ quật cái đuôi lung tung làm đổ thùng sữa mấy lần.

- Chỉ vì đổ tí sữa mà vợ anh...

- Ô không! Lúc đó tôi không có sợi dây nào, thế là tôi bèn cởi thắt lưng ra và buộc đuôi con bò lên nóc chuồng. Do không còn thắt lưng, cái quần của tôi tụt xuống thì đúng lúc vợ tôi bước vào. Tôi không thể nào giải thích nổi...

- Cũng... khó thật!!!

Đừng có nói dối

Một thầy đồ hay ngủ ngày, nhưng lại bắt học trò phải thức, nếu ngủ là thầy đánh. Học trò tức quá, mới hỏi:

- Con học chữ và phải học cả tính nết của thầy. Thầy hay ngủ ngày, sao thầy không cho con ngủ ngày?

Thầy trả lời liều:

- Ta đâu có ngủ ngày, đây là ta nằm chiêm bao để nói chuyện với ông Ngọc Hoàng đấy chứ!

Một ngày kia, thầy ngủ, trò cũng ngủ theo. Thầy thức dậy trước, liền lay trò dậy, mắng:

- Sao mà dám bỏ học mà nằm ngủ?

Trò thưa:

- Thưa thầy, con có ngủ đâu! Con nằm chiêm bao để ra mắt Ngọc Hoàng đấy chứ ạ!

Thầy tức giận nói:

- Mà ra mắt Ngọc Hoàng, vậy Ngọc Hoàng nói gì với mày?

Trò trả lời:

- Ngọc Hoàng hỏi bảo sao lâu nay không thấy thầy đến thăm. Con trình rằng mới hôm qua thầy có đến thăm mà. Ngọc Hoàng có vẻ giận lắm bảo con rằng: "Mày về bảo cái thầy mày đừng có nói dối".

Bệnh đãng trí

Một người về mặt lo lắng đi gặp bác sĩ để khám sức khỏe định kỳ. Ông bác sĩ hỏi:

- Sức khỏe của ông vẫn bình thường chứ?

- Nói thật với bác sĩ là tôi dường như bị mắc bệnh đãng trí thì phải. Tôi không bao giờ chắc chắn được là mình đã đậu xe ở đâu, hoặc đã trả lời thư chưa, tôi luôn tự hỏi mình đang đi đến đâu và sẽ làm gì khi đến nơi đó. Vì thế, tôi rất cần sự giúp đỡ của ông, bác sĩ ạ.

Ông bác sĩ trầm ngâm một lát rồi nhẹ nhàng bảo:

- Thế thì ông trả tiền khám bệnh cho tôi trước đi!!!

Vliet Service

Reparatie van koelcel, vnescel, koelapparatuur, airco, sofijsmachine, ventilatie, keuken afzuiginstallatie, verwarmingsketels, geyser, boiler, friteuse, opwarming-apparatuur, magnetron, oven, vaatwasmachine, gasapparatuur, koffie-espresso, luchtbehandelingskast, zak filters, koolstol filters.

Verkoop van horeca-apparatuur.

Contact: Dhr. Vliet Nguyen

Tel. 030-2688630

Mob. 06-44464380

Việt Nam Nguyệt San, một trong những tờ báo Việt ngữ lâu đời nhất của người Việt tại Âu Châu. Người Việt tại Hòa Lan luôn hãnh diện đã cùng nhau chung góp, kể bỏ công, người góp của, để nuôi dưỡng gìn giữ tờ báo này như một phương tiện liên lạc với nhau từ hơn 30 năm qua.

Hãy đọc và cổ động báo Việt Nam Nguyệt San đến gia đình, bè bạn.

lệ phí cho một năm (8 số) là €30.-

Quý đồng hương có thể chuyển tiền về trương mục của cộng đồng qua ING-bank (IBAN):

NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN

Việt Nam Nguyệt San (VNNS) phát hành mỗi năm 8 số, tạm nghỉ:

- tháng 2 và tháng 3
- tháng 7 và tháng 8

Muốn đặt báo VNNS xin liên lạc về địa chỉ email:

Info@congdonghoalan.com

Giá biểu quảng cáo trên báo Việt Nam Nguyệt San 2020

khổ quảng cáo	màu/ trắng đen	giá mỗi số	giá 1 năm (8 số)
trang ngoài bìa sau	hình màu	€150.-	€800.-
trang trong bìa sau	hình màu	€100.-	€600.-
A4 trang trong	trắng đen	€ 80.-	€500.-
1/2 trang trong	trắng đen	€ 50	€300.-
1/4 trang trong	trắng đen	€ 25.-	€150.-
1/8 trang trong	trắng đen	€ 15.-	€100.-

Danh sách độc giả đóng tiền báo tính từ ngày 15-05-2022 đến ngày 14-06-2022

stt	ngày trả tiền	tên độc giả	vùng	số độc giả	số tiền	ghi chú
01	15-05-2022	Nguyễn Văn Sơn	Amstelveen	81	€ 30.-	
02	15-05-2022	Ly Thanh Gia	Zwolle	433	€ 30.-	
03	26-05-2022	Truong Duc Hanh	Arnhem	411	€ 30.-	
04	30-05-2022	Tonny Panning	Purmerend	871	€1000.-	ủng hộ
05	01-06-2022	Q.A. Tran	Den Haag	692	€ 30.-	
06	01-06-2022	Ly Thi Hoang	Amersfoort	223	€ 30.-	
07	01-06-2022	Dinh Thi Mien	Ede	401	€ 30.-	
08	04-06-2022	S.N. Huynh	Zwolle	432	€ 30.-	
09	06-06-2022	Vliet Service	Utrecht	885	€ 150.-	Quảng cáo
10	06-06-2022	V.O. Vu	Leeuwarden	316	€ 30.-	
11	07-06-2022	Vũ Đình Tín	Eindhoven	305	€ 30.-	
12	07-06-2022	T. Phan	Lelystad	441	€ 30.-	
13	09-06-2022	K.A. Trinh	Tilburg	261	€ 30.-	
14	12-06-2022	Trần Văn Vinh	Lisse	271	€ 90.-	
15	13-06-2022	Tạ Cẩm Kỳ	Spijkensisse	177	€ 30.-	
16	14-06-2022	Miên Thụy	Rotterdam	172	€ 90.-	

Thông báo v/v tổ chức Tết Quý Mão 2023

Kính thưa quý đồng hương,

Sau 2 năm gián đoạn do cơn dịch bệnh Corona, năm nay Ban Chấp Hành Cộng Đồng sẽ tổ chức Tết Quý Mão 2023 vào ngày thứ bảy, 14-01-2023. Trong dịp này, chúng tôi sẽ tổ chức giải thi tìm tài năng trong cộng đồng. Giải thi này được mang tên "**AVVN got talent**", không giới hạn lứa tuổi.

Đề tài trình bày: thi – ca – múa (dansen) tiếng Việt, tiếng Anh, và tiếng Hòa Lan. Thí sinh gửi bài dưới dạng video quay bằng điện thoại hoặc máy quay phim. Hạn chót gửi bài: 25-12-2022

Kính báo,

Ban tổ chức Tết Quý Mão

